Dorogi Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű és Sportiskolai Általános Iskola

Pedagógiai Program

2018

Készítette: ***Sitku Pál***
intézményvezető

P.H.

Dorog, 2018.10.15.

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS 7

II. AZ INTÉZMÉNY JOGI ÉS SZERVEZETI KERETEI 8

III. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI. FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI 10

1. Alapelveink 10

2. Célrendszerünk 11

2. 1. Kiemelt céljaink 11

3. Feladatok, eszközök, eljárások 12

3. 1. Pedagógiai fejlesztési alapelvek, célok és feladatok 13

4. Küldetésnyilatkozat (Pedagógiai hitvallásunk) 15

5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása, eszközök, eljárások 15

6. Kapcsolatrendszer 17

6.1. Belső kapcsolatok 17

6.2.Külső kapcsolatok 18

7. Nyilvánosság 18

IV. PROGRAM 19

1. RÉSZLETES CÉLJAINK 19

2. A KOMPETENCIAALAPÚ OKTATÁS 22

2.1. A kulcskompetenciák fejlesztése 22

2.2. A kulcskompetenciák 23

2.2.1 Anyanyelvi kommunikáció 23

2.2.2 Idegen nyelvi kommunikáció 23

2.2.3 Matematikai kompetencia 24

2.2.4 Természettudományos kompetencia 25

2.2.5 Digitális kompetencia 25

2.2.6 A hatékony, önálló tanulás 26

2.2.7 Szociális, erkölcsi és állampolgári kompetencia 27

2.2.8 Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia 28

2.2.9 Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség 28

2.3. A társadalmi ismeretek, az aktív állampolgárságra nevelés és a vállalkozói és pénzügyi ismeretek oktatása. 30
2.3.1 Társadalmi ismeretek 30
2.3.2 Aktív állampolgárságra nevelés 30
2.3.3 Vállalkozói és pénzügyi ismeretek 30
3. ÚJ TANULÁSSZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK 31
3.1. Projekt 31
3.2. Témahét 31
3.3. Moduláris oktatás 31
3.4. IKT eszközök használata 32
4.2. Partnerkapcsolatok meghatározása a sikeres integráció elérése érdekében 34
4.3.2. Külső kapcsolatháló 38
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 41
4.5. Az intézményünkbe integrálható sajátos nevelési igényű gyerekek 44
5.5.1. Mozgásszervi fogyatékos tanulók 44
5.5.2. Látássérült tanulók 45
5.5.3. Hallássérült tanulók 45
5.5.4. Tanulásban akadályozott tanulók 46
5. IDEGEN NYELVI KÉPZÉS 48
5.1. Fakultációs német, angol nyelvoktatás 49
5.2. A magyar-angol két tanítási nyelvűség 49
5.2.1. Helyzetelemzés 50
5.2.2. A magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás céljai és feladatai 50
6. SPORT ÉS MOZGÁSKULTURA 55
6.1. Mindennapos testnevelés 56
6.2. Diáksport és szabadidős tevékenységek 56
6.3. Sportiskola 57
6.4. A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése 58
7. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK 60
8.1. A közösségfejlesztésnél kiemelt kompetenciafejlesztési területek: 63
8.2. A közösségi nevelés területei: 64
8.3. Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei: 64

8.3.1 A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok: 64
8.3.2 A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai: 65
8.3.3 A diák önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai: 65
8.3.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:..... 66
9. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 67
10. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK 69
10.1. Komplex tehetségfejlesztő program 70
11. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK 71
12. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM 74
12.1. Alsós fejlesztő gyakorlatok 74
12.2. Részképesség-gyengeségek egyéni vagy kiscsoportos korrekciója 75
12.2. Részképesség-gyengeségek egyéni vagy kiscsoportos korrekciója 76
13. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK..... 76
14. SZÜLŐK, TANULÓK, PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI 77
14.1. A szülői szervezetek 77
14.2. A szülői szervezet részére biztosított jogok 77
14.3. Az iskolai szülői közösséggel való kapcsolattartás 77
14.3.1 A szülők szóbeli tájékoztatási rendje..... 78
14.3.2 A szülők írásbeli tájékoztatási rendje 78
14.3.3 Az intézményi tanács és az intézmény kapcsolattartásának rendje 79
14.3.4 A tanulókkal való kapcsolattartás formái 80
15. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ ISKOLAI FELADATOK 81
15.1. Egészségnevelési program 81
15.1.1 Az iskola feladata 81
15.1.2 Az egészségstratégia kiemelt területei: 82
15.1.3 Színterei:..... 82
15.1.3.1 Iskolai lehetőségek 82
15.1.3.2 Iskolán kívül 83
15.1.3.3 Egyéb lehetőségek..... 83

15.1.4 Konkrét célok, tevékenységek 83

15.2. Környezeti nevelési program 85

15.2.1 Stratégiailag kiemelt céljaink 85

15.2.1.1 Környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk 85

15.2.1.2 A környezeti nevelés céljai: 86

15.2.2 Nevelési területek 86

15.2.2.1 Iskolában: 86

15.2.2.2 Iskolán kívül: 87

15.2.3 Módszerek, tanulásszervezési formák 87

15.2.4 Eszközrendszerünk 87

15.2.5 A természetes és mesterséges környezet védelmét szolgáló foglalkozások, tevékenységek 88

15.3 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv intézményünkben…..……..88

16. NAPKÖZI ÉS AZ ISKOLAOTTHONOS KÉPZÉST KIVÁLTÓ KÉT TANÍTÓS NEVELÉSI-OKTATÁSI RENDSZER 94

17. DIAGNOSZTIKAI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZER 95

17.1. DIFER mérés 95

17.2. Kompetenciamérés 95

17.3. A mérések ütemezése 97

18. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETKEZMÉNYEI ÉS FORMÁI 99

18.1. A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének alapelvei 99

18.2. Az értékelés/ minősítés alapformái (a minősítés körébe tartozó fogalmak féléves, éves szakaszt illetően) 100

18.7. A tanuló teljesítményértékelés további lehetőségei és szempontjai 101

18.8. A magatartás és szorgalom értékelésének, minősítésének követelményei és formái 103

18.9. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai 108

19. TANKÖNYVEK, TANESZKÖZÖK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI 109

20. AZ ISKOLÁK HELYI TANTERVE, ÓRATERVE 110

20.1. A Petőfi Sándor Tagintézmény helyi tanterve 110

20. 2. Székhelyintézmény 114

20.3 Az Eötvös József Tagintézmény helyi tanterve……..……..…119

21. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI 123

21.1. A tanuló felvétele és mentesítése 123

21.2. A magasabb évfolyamba lépés feltételei 123

23. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK 126

23.1. A pedagógiai program érvényességi ideje 126

23.2. A pedagógiai program módosítása 126

23.3. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala 127

23.4. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai 127

„A demokrácia és a modern termelési feltételek miatt, nem tudjuk pontosan megjósolni, hogy milyen lesz a civilizáció 20 év múlva. Ezért lehetetlen a gyermeket adott helyzetekre felkészíteni. Csak úgy lehet őt a jövőre nevelni, ha megtanítjuk arra, hogy ura legyen önmagának. Vagyis olyan képzést adunk neki, hogy tehetségeit gyorsan és teljes mértékben alkalmazni tudja; szeme füle és keze parancsra váró szerszámok legyenek; tudja megítélni a körülményeket; gazdaságos, hatékony cselekvésre legyen képes."

(John Dewey)

I. BEVEZETÉS

Az elmúlt több mint két évtizedben, a rendszerváltás óta a magyar közoktatásban igen sok változás következett be. A rendszerváltozást követő jogi szabályozás legalizálta, egyben felgyorsította az iskolák szerkezeti és tartalmi átalakítását, sokszínűbbé vált az iskolaalapítás és fenntartás és működtetés lehetősége is. Megérett hát az idő arra, hogy a zártságok és kizárólagosságok rendszerét az oktatásban is a másság elfogadása, a nyitottság és a tolerancia váltsa fel. Új iskolák, új iskolatípusok jöjjenek létre, új iskolaalapítók jelenjenek meg. A magyar közoktatási rendszer egyre differenciáltabbá válik. Az iskolafokokban átrendeződik az életkori struktúra, szélesedik a fenntartói kör. A szülők részéről törvényes lehetőség van az érdekérvényesítésre, és az adózó állampolgár beleszólást kér gyermeke egyszeri és megismételhetetlen idejű iskoláztatásába. E változások mögött húzódik az intézmények közötti verseny - gyakran ugyanazért - a gyermekért. Amelyik intézmény önálló arculattal képes megjelenni a közoktatási rendszerben, menedzselni tudja teljesítményét, és hitelesíteni eredményeit, azt elismeri a környezet és a fenntartó. A szülő ide irányítja gyermekét, a fenntartó pedig - remélhetőleg - megpróbálja a minőséget is elismerni. Ezen a ponton történik a döntés egy-egy intézmény jövőjéről.

Dorog városa az elsők között használta ki az ésszerű, modern változtatási lehetőségeket a többcélú, közös igazgatású közoktatási intézményi forma gondolatának felvetésével. A 2008-ban elkezdődött tervező, előkészítő munka után 2010 szeptemberében indulhat el a munka az „új" intézményben. Az integráció pedagógiai hozadéka nagymértékben javíthatja a város közoktatási intézményei, továbbá a csatlakozó intézmények nevelő-oktató munkájának hatékonyságát, egységes pedagógiai színvonalát, az egyenlő bánásmód maradéktalan megvalósulását, valamint a ma még meglévő esélyegyenlőtlenségek megszüntetését.

Törvényi változások következtében 2013-ban a többcélú intézményünk szétvált, az általános iskolai intézményegység és a Pedagógiai Szakszolgálat állami fenntartásba a KLIK irányítása alá került.

Pedagógiai programunk, jövőt meghatározó tervező munkánk teljes tantestületi összefogás eredménye, ezért a célok és az eszközök meghatározásánál kialakult emberi és szakmai konszenzus biztosíték az azonos elvek szerint végzett összehangolt, színvonalas oktató - nevelő munkára.

Dorog, 2018. szeptember 1.

Sitku Pál

intézményvezető

II. AZ INTÉZMÉNY JOGI ÉS SZERVEZETI KERETEI

1. Az intézmény neve: **Dorogi Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű és Sportiskolai Általános Iskola**

Dorog Hungarian-English Bilingual Primary School, Public School of Sport Education

2. Az intézmény rövid neve:

3. Az intézmény székhelye: 2510 Dorog, Bécsi út 49.

4. Az intézmény feladat-ellátási helyei:

- 2510 Dorog, Iskola u. 4. iskolaépület
- 2510 Dorog, Iskola u. 3. telephely
- 2510 Dorog, Borbála ltp.8. iskolaépület

5.Az intézmény alapításának éve:

- Eötvös József Általános Iskola vonatkozásában 1985
- Petőfi Sándor Általános Iskola vonatkozásában 1916
- Zrínyi Ilona Általános Iskola vonatkozásában 1732

6. Az intézmény alapítója:

1.	**Eötvös József Általános Iskola vonatkozásában**	**Dorog Városi Tanács**
2.	**Petőfi Sándor Általános Iskola vonatkozásában**	**Dorogi Szénbányák Vállalat jogelődje**

3. **Zrínyi Ilona Általános Iskola Dorog Nagyközségi Tanács jogelődje vonatkozásában**

7. Az intézmény üzemeltetési jogokkal felruházott irányító szerve:

Esztergomi Tankerületi Központ

2500 Esztergom, Lőrinc u. 7.

8. Az intézmény fenntartója és felügyeleti szerve:

Esztergomi Tankerületi Központ

2500 Esztergom, Lőrinc u. 7.

9. Az intézmény típusa a köznevelési törvény 7 §-a szerint:

általános iskola

10. Az intézmény típus szerinti besorolása:

A tevékenység jellege alapján: közszolgáltató

közoktatási feladatokat végző

gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó

A közszolgáltató szerv fajtája alapján: közintézmény

11. Az intézmény egységei (tagintézményei):

- nappali rendszerű iskolai képzés
- általános iskolai nevelés és oktatás
- évfolyamok száma 8
- Felvehető maximális tanulói létszám: 1440 fő

Dorogi Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű és Sportiskolai Általános Iskola	
Bécsi út 49.	432 fő
Borbála lakótelep 8.	648 fő
Petőfi Sándor Általános Iskolai tagintézmény Iskola u. 4.	300 fő
Petőfi Sándor Általános Iskolai tagintézmény telephelye Iskola u. 3.	60 fő

III. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI. FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

1. Alapelveink

Pedagógiai munkánkban meghatározónak tekintjük az európai és egyetemes humanizmus értékeit, a személyiség tiszteletét, szociális képességeinek formálását. Ennek érdekében középpontba állítjuk az Európai Unió ajánlásainak megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztését. Alapdokumentumoknak tekintjük a NAT és a NAT 2007-es ajánlása alapján a „Recommendation of the European Parlament and of the Council of 18 December on Key Competences for Lifelong Lerning (2006/962/EC)" („Kulcskompetenciák az élethosszig tartó tanuláshoz") című dokumentumokat. Ugyancsak európai összefüggésbe ágyazzuk a helyi értékek megismertetésének szándékát, amikor Dominique Bartélémynek, az Unió szakértőjének Európa-koncepcióját követjük, aki a helyi, a nemzeti, a regionális, az európai és a globális szövedékek szervesen egymásra épülő rendszerét javasolja.

Alapelvünk, hogy a nevelő-oktató munkánk középpontjába a kompetencia alapú oktatást állítjuk: olyan ismeretek, készségek, képességek, attitűdök fejlesztését, amelyek megszilárdítják az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges képességeket, és biztosítják a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz nélkülözhetetlen tudás kialakulását.

Alapelvünk**,** hogy azok a különböző etnikumú, kultúrájú vagy a többségtől valamilyen szempontból eltérő gyerekek, akik felnőtt életüket várhatóan különféle társadalmi szerepekben egymással együttműködve töltik el, már az iskolában elsajátítsák az együttműködés készségeit. Az együttnevelkedés, befogadás, az inkluzivitás elve magába foglalja a bármiféle hátránnyal, testi vagy lelki sérüléssel élő gyerekek közösségben nevelését, az oktatás fő áramába való bekapcsolását. Iskolánk pedagógusközössége és felnőtt segítői köre intenzív szakmai kommunikációval, kooperációval alapozza meg és mozgósítja speciális szakmai kompetenciáit annak érdekében, hogy minden egyes tanulója – az ép és a fogyatékos, a tehetséges és a kevésbé az, a speciális szükségletű (a szociokulturálisan hátrányos, a viselkedési, beilleszkedési problémákkal küszködő, a részképesség zavarral küzdő, a nyelvi hátrányt mutató stb.) – életesélyeit növelhesse.

Alapelvnek tekintjük az európai és egyetemes pedagógiai értékek azon kikristályosodott hagyományait, amelyek az ismeretekről a hangsúlyokat a készségek, az attitűdök, a kompetenciák, a performanciák irányába helyezik.

A pedagógus túlszerepelése helyett azokat a pedagógiai eljárásokat részesítjük előnyben, amely a tanulók tevékenykedtetésére épít, a tanulói teljesítményeket állítja középpontba.

Alapelvként fogalmazzuk meg annak a nemzeti pedagógiai folyamatnak, élő pedagógiai gyakorlatnak a fölvállalását, amely a differenciálásnak, a kooperatív tanulási technikáknak az adaptációját jelenti. Ezért tartjuk fontosnak a Zsolnai József által kidolgozott, és folyamatos akciókutatással jelenhez igazodó KÉK tantervének kínálatát.

Fontos alapelvnek tartjuk az intézményeink eddigi gyakorlatában megjelenő innovációk folytatását, a helyi tanítók, tanárok korszerű kezdeményezéseinek fölkarolását, új tartalmakkal való megtöltését.

Alapelvként fogalmazzuk meg a tanulók testi-lelki egészségének arányos, harmonikus fejlesztését.

Ugyancsak alapelvünk a NAT által közös értékekként megfogalmazott hazafiságra nevelés, demokratizmus, lelkiismereti szabadság, az etnikai csoportok, a nemek egyenlősége, a tolerancia konkrét pedagógiai folyamatokban történő megvalósítása.

Fontos alapelvünk a gazdasági versenyképességünk erősítése érdekében, hogy magas szintű szaktudást lehetővé tevő megalapozó kompetenciákkal ruházzuk fel pályát választó tanítványainkat.

Megismertetjük tanulóinkat a nemzetiségek, kisebbségek életével, kultúrájával, más népek hagyományaival, ezzel is erősítve az európai identitástudat és sokszínűség értékeit.

2. Célrendszerünk

2. 1. Kiemelt céljaink

Az intézmény a következő alapvető célok mentén kíván közös értékeket felmutatni tanulói számára.

Fő céljaink közé tartozik az egészségnevelés, az egészségmegőrzés élethosszig tartó lehetőségének biztosítása, mint minden emberi tevékenység megalapozó mozzanatát kínáljuk tanítványainknak. Ennek érdekében indítjuk a közoktatási típusú sportiskolai nevelés és oktatás programját az arra vállalkozó és alkalmas tanítványaink számára. Ezzel célunk a gazdag dorogi sporthagyományokra építve a labdarúgás, a kézilabda, a birkózás és újabb adottságainkra építve az úszás sportágakban az utánpótlás biztosítása, a tehetségek felfedezése és útnak indítása. Minden tanulónk számára kívánjuk biztosítani a sport személyiségfejlesztő sajátosságait a mindennapos testedzés, a sportjátékok lehetőségét, a versenyzés egyéni és csapatbeli változatosságának megízlelését. Mindennek érdekében megismertetjük tanulóinkkal a nemzeti, de különösen a gazdagon feldolgozott helyi sporthagyományainkat.

Másik fontos célunk a tanulók kommunikációs készségeinek, képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése mind az anyanyelv, mind az idegen nyelv területén. Ennek érdekében szerepel programunkban az anyanyelvtanítás azon első magyarországi programja, amely a kommunikációt állította középpontjába, a nyelvi-irodalmi-kommunikációs (NYIK) pedagógiát integráló értékközvetítő és képességfejlesztő alternatív pedagógia (ÉKP) és program. Ennek szolgálatában áll a kompetencia alapú oktatás is. Nagyon fontos ma már az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése. Az Európai Unió polgáraiként, potenciális munkavállalóiként, az egyre inkább globalizálódó kultúra befogadóiként, a „világháló” használóiként lehetőséget kínálunk tanulóinknak, hogy idegen nyelvi kompetenciáik a mai kihívásokhoz közelítsenek. Ezért kínáljuk az angol célnyelvű két tannyelvű oktatási programot. Ugyanennek a célnak a szolgálatában áll a település hagyományaihoz erősen kötődő német nyelv további tanítása.

Ugyancsak valamennyi intézményt átható kiemelt célunk a kompetenciaalapú oktatás kiterjesztése, mely a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztését biztosítja.

A következő években áttörés következik be a kulcskompetenciákat előtérbe állító, a kooperatív megismerési technikákkal, témahéttel, projekt módszerrel dolgozó nevelési-oktatási szemléletet illetően, valamint az IKT eszközök folyamatosan bővülő használatában.

Az iskolai élet valamennyi elemét érintő kompetenciaalapú szemlélet a fő szempontokat adja a tervezőmunka, a továbbképzések, a pedagógiai értékelés, a taneszközök kiválasztása terén egyaránt.

Meghatározóan fontos célunk az esélyegyenlőség biztosítása. A kompetencia alapú oktatás megvalósításával, a tanulók képességeinek, kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztésével segítjük a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóinkat. Ezt szolgálja a differenciálás - a tehetséggondozás mellett a felzárkóztatást is segítő – módszertana, amely megjelenik mind a kompetencia alapú, mind az ÉKP törekvéseiben. Garancia lehet az esélyegyenlőség minél szélesebb körű biztosítására a személyiségpedagógia, az egyénhez szóló feladatadás gyakorlata, az egyéni felelősség szempontjai a kompetenciaalapú és az ÉKP pedagógiai gyakorlatában. Ennek a célnak a szolgálatában áll az integráció megvalósítása is.

Az informatika, a digitális írástudás ismerete napjainkban már elengedhetetlen feltétele annak, hogy tanulóink lépést tartsanak a korunkat jellemző a fejlődéssel. Célunk, hogy készséggé fejlesszük azokat az ismereteket, amik lehetővé teszik a tanulók számára a számítógép által nyújtott lehetőségek kihasználását- pl. szövegszerkesztő, táblázatkezelő és egyéb alkalmazói szoftverek, internet-, és az egyre inkább növekvő jelentőségű multimédiás alkalmazások ismeretét, alkalmazását.

A kompetencia alapú oktatás megvalósításához elengedhetetlen cél a nevelőtestület pedagógiai, módszertani kultúrájának fejlesztése, a módszerek széleskörű megismerése és megvalósítása

Alapvető célunk a gazdag helyi értékvilág beépítése a pedagógiai programba több szinten is. Először megismertetni kívánjuk tanulóinkat településünk hagyományaival, múltunkkal, jelenünkkel, lehetőségeinkkel egyaránt. Másrészt kamatoztatni kívánunk minden olyan pedagógiai törekvést, amely továbbvihető értékeket hordoz, bármelyik iskolában fogalmazódott meg az előző időszakban (pl,: a sportkultúra az Eötvösben, 48-as hagyományaink a Petőfiben, helyismeret a Zrínyiben). Közös értékként foglalkozunk a Dorogon különösen fontos környezeti nevelés kérdéskörével.

3. Feladatok, eszközök, eljárások

Legfontosabb feladatunk a **differenciálás** pedagógiai eljárásainak alkalmazása, a személyiségpedagógia, az egyénhez alkalmazott pedagógiai folyamatok megvalósítása. A differenciált tanulás-szervezés meghatározó munkaformája a tanulók önálló, egyéni feladatvégzése. A differenciálás során egyaránt szükséges a homogén és a heterogén csoportképzés előnyeinek kihasználása.

A homogén csoportképzés során a fő feladat a valamilyen területen lemaradt tanulók felzárkóztatása, valamint a kiemelkedően teljesítők további foglalkoztatása akár ugyanazon a tanulási órán belül. Ez a tanítási órára való felkészülés során megkívánja a sokrétű feladat megfogalmazását, a tanulás szervezése során pedig a heterogén csoportokkal történő külön foglalkozást.

A heterogén csoportszervezés pedig elsősorban a szociális kompetenciák fejlesztését segíti elő, az önálló és az egymástól tanulás lehetőségét kínálja. A heterogén csoportszervezés négy alapelvre épít. A jól megtervezett feladatok az építő egymásra utaltságot valósítják meg. Megjelenik ezek során az egyéni felelősség elve. Biztosítani képes ez a tanulásszervezés az egyenlő részvétel elvét. A tanulók végül folyamatosan párhuzamos interakciókba kerülnek.

A homogén és heterogén csoportszervezés egymást kiegészítve biztosíthatja a differenciálás előnyeinek kihasználását.

Egyéni lehetőségekhez igazított tanulási környezet, differenciált rétegmunka (a gyerekek a szerint kapnak feladatokat, hogy az ismeretszerzés, készségfejlesztés mely fokán állnak, milyen tevékenység szolgálja optimális fejlesztésüket) segíti az egyénre szabott fejlesztéseket. Ehhez szorosan kapcsolódik a tanórai differenciálás, az egyéni haladási ütem biztosítása.

Másik fontos feladatunk a **képességfejlesztés** kibontakoztatása. Az ismeretek alkalmazásközpontú, a készségekre, a kulcskompetenciákra összpontosító, tevékenységeket előtérbe helyező pedagógiai folyamatokat szükséges ösztönözni, megvalósítani. Ennek lesz adekvát kerete a témahetek folyamatos szervezése, a választott tematikához kapcsolódó legkülönbözőbb tantárgyi megközelítések integratív szervezése. Ehhez kapcsolódik a projekt módszer alkalmazása, a tanulók érdeklődésének és felkészültségének megfelelő teljesítményekben realizálódó, életszerű tevékenykedtetése.

Új lehetőségeket nyit a nem tanítási órában megszervezett tananyagátadás, pl. témahét, három hetet meghaladó projekt, melynek keretében lehetőség nyílik iskolán kívüli hatékony és életszerű ismeretszerzésre (lakóhelyismeret, múzeumpedagógia, IKT eszközök használata).

Az adott évfolyamokon megvalósuló projektek végiggondolása, kialakítása folyamatos feladat. Fontos, hogy a projektek tartalma építsen a gyerekek érdeklődésére, ezért minden évfolyamon vannak előre nem tervezhető, a gyerekek érdeklődéséből kiinduló projektek is.

A képességfejlesztő eljárások megvalósítását a következő fő területeken kívánjuk megvalósítani.

A környezeti kultúra területén mind a tanulók személyes környezete, mind az iskolai környezet, mind a település világa számtalan példát kínál. Valamennyi területen lehetőség van a környezet megóvásának, a környezet fejlesztésének, a környezet kulturális szempontjainak figyelembe vételére.

Ugyancsak jó lehetőségeink vannak a helyi, regionális hagyományok kiaknázásában. Településünknek és környékének rendkívül gazdag néprajzi, etnikai, szociokulturális értékeinek bevonása a képességfejlesztő pedagógiai folyamatokba megkerülhetetlen feladatunk.

A sportkultúra helyi és regionális értékei is kimeríthetetlen tárházát kínálják a képességfejlesztés tematikai lehetőségeinek. Sportkultúránk múltja és jelene ösztönzője lehet a megismerésnek és a sportági tevékenységnek egyaránt.

Eszközeink között rendelkezésükre áll a gazdag helytörténeti irodalom (Dorogi lexikon, Dorogi füzetek, Dorogi értékek nyomában, iskolai kiadványok, városi kiadványok, városi periodikák), a városi civil szervezetek tevékenységrendszere, az internet folyamatosan megújuló kínálata.

3. 1. Pedagógiai fejlesztési alapelvek, célok és feladatok

Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás

A pedagógiai munkánk során erősítjük azt a szemléletet, hogy a tanulók a tanulási folyamat során minél önállóbban és a lehetőségek szerint a valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben, a közvetlen természeti és társadalmi környezetben megismerhető tudáselemeket. Ezért egyes műveltségterületek ismeretanyagát tantárgyi bontás nélküli oktatás keretében sajátítják el a tanulók. A műveltségterületek meghatározása a helyi tantervben történik.

A tudás- és a képességfejlesztés helyes arányának megtalálása

Képességet fejleszteni ismeretek nélkül nem lehet, ezért a műveltségterületi fejlesztésben mindkettőnek megfelelő teret biztosítunk A tantervi programok, modulok kidolgozásakor arra törekszünk, hogy a képességfejlesztési módszereket a hozzájuk kapcsolódó tartalmi lehetőségekkel együtt alkalmazzuk a kompetencia alapú oktatási gyakorlat kiterjesztése során is. (Országos kompetenciamérések, helyi mérések trendvizsgálata, intézményi és egyéni fejlesztési terv készítése).

Képesség- és személyiségfejlesztés

Az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kezeljük a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket: a szociális - és társadalmi kompetenciák fejlesztését, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empatikus személyiség kialakítását, a társas aktivitást.

Tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat megvalósítása

Olyan tanulási programokat alkalmazunk, amelyek során - az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten - élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szereznek, maguk fedezik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazzák.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy a tanulók megfogalmazhassák egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, tudjanak róla vitatkozni, álláspontjukat érvekkel alátámasztani és meg védeni.

Differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség

A kompetencia programtanterv alapján adaptálunk és alkalmazunk olyan differenciált tanulásszervezési módszercsomagokat, amelyek lehetővé teszik a tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltségének megfelelő fejlesztést.

Alkalmazzuk a heterogén összetételű csoportok együttes kezelésének módszereit, de ugyanakkor arra is törekszünk, hogy a tanulókban kialakuljon az igény, hogy - egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével - egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket.

Fokozatosság és folyamatosság

Előnyben részesítjük azok a programokat, modulrendszereket, amelyek egymásra épülnek, amelyek a folyamatosságot, a folytonosságot teremtik meg az oktatásban és nevelésben. A ofi.hu oldalakon elérhető programtantervek adaptálásakor előnyben részesítjük azokat, amelyek a tanulók különböző ütemű képességfejlődésével, az egyes képesség- és kompetenciaterületek éveken át tartó fejlődési folyamatával az intézmény tanulói összetétele alapján számolnak.

Valóságos tanulási környezet

Az ismeretszerzés a hagyományosnál nagyobb mértékben épül a valóságra, annak közvetlen és közvetett megtapasztalására, megfigyelésére és vizsgálatára. A tanulási tartalmakat és a megközelítéseket úgy választjuk meg, hogy a tanulási helyzeteket a tanulók az iskolán kívüli munkában is megtapasztalják.

Új típusú tanári attitűd

Olyan tanulási programokat vezetünk be és dolgozunk ki, amelyek nem csak előadó, hanem a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógust igényelnek.

4. Küldetésnyilatkozat (Pedagógiai hitvallásunk)

Olyan gyermekközpontú intézmény megteremtésére törekszünk, ahol gyermek, szülő és pedagógus egyaránt jól érzi magát. Pedagógiai tevékenységünket a gyermekközpontú nevelés szolgálatába állítjuk. Célunk diákjaink magas szintű képzése, a sokoldalú személyiségfejlesztés, az általános emberi és európai értékek, erkölcsi normák továbbadása, amelyek által tanulóink képesek megfelelni a kor kihívásainak, hatékonyan és önállóan tudnak dolgozni, képesek a változásokhoz alkalmazkodni, nyitottak az új dolgok befogadására, képesek saját maguk fejlesztésére, önművelésre.

Világossá akarjuk tenni tanítványaink számára az élethosszig tartó tanulás fontosságát, mert azt valljuk, hogy csak a sokoldalú, kreatív emberek állják meg a helyüket az életben, csak a stabil tudásra lehet később építkezni.

Kiemelten kezeljük a kulcskompetenciák fejlesztését, biztosítjuk, hogy mindennapi testedzéssel egészséges felnőttekké váljanak. Az idegen nyelvek tanításával, a két tannyelvű oktatással kívánunk kedvet ébreszteni a nyelvek tanulása iránt, hogy megalapozzuk későbbi nyelvtudásukat, az idegen nyelven való kommunikáció képességét.

Fontosnak tartjuk az esélyegyenlőség biztosítását minden tanuló számára – különös gondot fordítva a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekekre-, ebben különös segítséget nyújt a kompetenciaalapú oktatás teljes módszertana, egész szemlélete, tevékenységközpontúsága.

5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása, eszközök, eljárások

5.1. Alsó tagozat

Az alsó tagozat kezdetének legfontosabb feladataként az első két évben a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését, valamint a gyermekek óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe való fokozatosan átvezetését tekintjük.

Pedagógiai feladataink megvalósítása érdekében biztosítjuk:

- az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz szükséges mintákat, a tanulók egyéni tanulási módszereinek és szokásainak megalapozását.
- a személyiség harmonikus fejlesztését az életkori és az egyéni jellemzők együttes figyelembevételével;
- az életkori jellemzőkből adódó spontán megismerési vágy kihasználását, fenntartását, belső tanulási motivációvá, ismeretek iránti tudatos érdeklődéssé alakítását;
- az önálló ismeretszerzéshez szükséges alapkompetenciák elsajátítását;
- az egyéni képességek megismerését, fejlesztését, az alapkészségek kialakítását;
- az életkornak megfelelően játék-, cselekvés- és tevékenységközpontú tanulást

Az alsó tagozat 3-4. évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamat.

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;

5.2. Felső tagozat

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy az új szaktanítási-szaktanári helyzetben a gyerekek önállóságának növelése mellett megfelelő támogatást kapjanak biztonságérzetük megtartásához, az iskola nyújtotta lehetőségeik minél jobb kihasználásához. Továbbra is fontos eleme az iskolai munkának a tevékenységközpontú, együttműködésre alapozó, képességfejlesztésre irányuló tanulási tevékenység A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása, melynek érdekében kiemelt fontosságúnak tartjuk

- az önismeret, együttműködési képesség fejlesztését;
- az egyéni érdeklődés megismerését, fejlesztését;

- a tehetséggondozás és fejlesztés csoportokban, projektekben, szakköri keretben történő megerősítését;
- az önálló ismeretszerzéshez szükséges tanulási képességek, a feladattudat, tanulási motiváció továbbfejlesztését;
- az önálló tanulási technikák tudatos alakítását, differenciált fejlesztését;
- egészséges életmód és életviteli szokások kialakítását;
- a kreatív, érdeklődő gyermeki lét megtartását;

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán feladatunk - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

Ennek érdekében biztosítjuk az

- önálló ismeretszerzési technikák tudatos továbbfejlesztését, elmélyítését, az elvont gondolkodással párhuzamosan újabb tanulási, kutatási módszerek elsajátítását;
- aktív tanulási környezet adottságainak kihasználását;
- egészséges életmód, életvitel szokásainak formálását.

6. Kapcsolatrendszer

6.1. Belső kapcsolatok

- A szülőkkel megismertetjük az intézmény házirendjét, segítve ezzel a családi és az iskolai elvárások összehangolását a családi és az iskolai szocializációs folyamatok érdekében.
- Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket gyermekük előmeneteléről fogadóórákon, szülői értekezleteken, nyílt napokon.
- A tanév során kölcsönös látogatásokat és tapasztalatcseréket szervezünk az óvónők és tanítók között.
- Beiskolázás előtt szülői értekezleteken veszünk részt, ahol tájékoztatót tartunk az iskola programjairól.
- Igény szerint nyílt napokat szervezünk, melyen bemutatjuk az iskolákban folyó munkát az érdeklődő szülők, óvónők számára.
- Pedagógusaink folyamatosan egyeztetnek a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival, akik a szükséges vizsgálatok és foglalkozások eredményéről rendszeres tájékoztatást adnak.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az iskolai Szülői Szervezettel.
- Szülők bevonása az új tanulásszervezési eljárások alkalmazásakor: témahét, projekt előkészítése, lebonyolítása. Ezek alkalmával a szülők segítőként, alkalmanként szakemberként, a gyermekekkel együtt működve vesznek részt a pedagógiai folyamatban.

6.2.Külső kapcsolatok

- Szoros kapcsolat kialakítása az intézmény fenntartójával: a Tatabányai Tankerületi Központtal és az esztergomi telephelyével.
- Pedagógusaink folyamatosan egyeztetnek a Pedagógiai Szakszolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, akik a szükséges vizsgálatok és foglalkozások eredményéről rendszeres tájékoztatást adnak.
- A tanév során kölcsönös látogatásokat és tapasztalatcseréket szervezünk az óvónők és tanítók között.
- Beiskolázás előtt szülői értekezleteken veszünk részt, ahol tájékoztatót tartunk az iskola programjairól.
- Igény szerint nyílt napokat szervezünk, melyen bemutatjuk az iskolákban folyó munkát az érdeklődő szülők, óvónők számára.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk a Gáthy Zoltán Városi Könyvtár és Helytörténeti Múzeummal, a József Attila Művelődési Házzal, és az Erkel Ferenc Zeneiskolával.
- Továbbra is nagyon szoros kapcsolatot tartunk a város óvodáival és a Pedagógiai Szakszolgálattal.
- Képzési specialitásunknak köszönhetően szoros a kapcsolatunk a Dorog Város Egyesített Sportintézményével és a Dorogi Sportegyesületekkel. A sportiskolai képzéshez igazodva együttműködési megállapodást kötöttünk a Dorogi Egyetértés Sportegyesülettel, Dorogi Nehézatlétika Klubbal, illetve a Dorogi Futball Clubbal, az Újhullám Úszóegyesülettel, ehhez kapcsolódóan a Magyar Kézilabda Szövetséggel és a Magyar Labdarúgó Szövetséggel, valamint a Magyar Úszó Szövetséggel és a Magyar Birkózó Szövetséggel.
- Az intézményben folyó hitoktatás megszervezése a városi egyházközösségek bevonásával történik.
- Kiemelten értékesek a helyi szervezetekkel kiépülő kapcsolataink (Dorogi Környezetvédelmi Egyesület, BEBTE, Öko Kultúra Egyesület, Nap-Út Alapítvány, Dorog Város Barátainak Egyesülete, Dorogi Mozgássérültek Egyesülete, nemzetiségi önkormányzatok).
- A SARPI Dorog Környezetvédelmi Kft., valamint a Richter Gedeon NyRt. munkatársaival az üzemlátogatások és környezetvédelmi vetélkedők alkalmából rendszeresen konzultációkat tartunk.
- A helyi civil szervezetekkel és a város vezetésével való kapcsolatok épülése szempontjából fontos a helyi eseményeken való minél sokrétűbb részvétel.
- Nagyon fontosnak tartjuk, hogy ezen intézmények életszerűen, együttműködve kapcsolódjanak be a pedagógiai folyamatokba (témahét, projektek).
- Innováció keretében a jó gyakorlatok átvételével hospitálást, bemutató órákat, konzultációt valamint a pedagógusok közötti tapasztalatcserét tervezünk megvalósítani referencia-intézmény pedagógusaival, illetve a Pilis-Gerecse Iskolaszövetség intézményeivel.

7. Nyilvánosság

Pedagógiai programunk nyilvános dokumentum. Megtalálható valamennyi tagintézmény irodájában, nevelői szobájában. Rövidített változatát elhelyezzük a városi honlapon és a feladat-ellátási helyek honlapján.

IV. PROGRAM

1. RÉSZLETES CÉLJAINK

Cél	Feladat	Eszközök és eljárások
A kulcskompetenciák tanórai és tanórán kívüli fejlesztése.	A kulcskompetenciák kereszt tantervi fejlesztései is az adott szaktárgyi fejlesztésén túl, kerüljenek be az oktató-nevelő munkába.	Személyközpontú, személyiségfejlesztő, konstruktív, interaktív pedagógiai módszerek alkalmazása. A pedagógusok szemléletváltozásának Segítése, előadások, konferenciák, műhelyfog-lalkozások, hospitálások, tréningek, tanácsadás, mentorálás által.
Az általános műveltség megszerzése, az élethosszig tartó tanulás képességének kialakítása. A helyi tantervben az alapműveltség kialakításánál figyelembe vesszük a tanulók meglévő ismereteit, melyek alapján fontosnak tartjuk a tudáskülönbségek tudatos kezelését. Konstruktív pedagógiai módszerekkel törekszünk arra, hogy a tanulás középpontjába a tanulók belső értelmező kereteinek feltárása, működtetése és újraalkotása kerüljön. Fő szempont az önálló ismeretszerzés utáni igény kialakítása.	A meglévő tudásszint feltárása, összetett, rendszert alkotó kognitív struktúrák belső fejlesztésének segítése, a kritikai gondolkodás fejlesztésének beépítése az órai feladatokba.	A diákok előzetes ismereteinek, tudásszintjének, képességeinek feltárása diagnosztizáló módszerekkel, mérési eredmények összegzése, egyéni és/vagy csoportos fejlesztési terv készítése. SDT szaktárgyi alkalmazása, IKT eszközök készségszintű használata kooperatív óraszervezés, Egyéni, páros, kiscsoportos, kooperatív, projekttanulási forma
Egyéni fejlettségi szinthez igazított differenciált ismeretek átadása A helyi tantervben az általános	Kiemelt feladat: a tananyag egyéni tanulási utakká való átalakítása.	Szaktárgyi versenyek, tehetséggondozás,

műveltség kialakításánál figyelembe vesszük, a tanulók egyéni fejlettségéhez – mennyiségben és minőségben – igazodó ismereteket, jártasságokat, képességeket és készségeket. Tartalmi, mennyiségi és minőségi differenciálást szolgáló pedagógiai módszerekkel törekszünk arra, hogy a tanulás középpontjába a tanulók belső értelmező kereteinek feltárása, működtetése és újraalkotása kerüljön.	Az önálló ismeretszerzés utáni igény kialakítása. Az iskola elsődleges, kiemelt feladata a biztos alapkészségek kialakítása minden gyereknél. A tanulók számára annyi és olyan jellegű tevékenységre kell lehetőséget biztosítani, amennyire az adott fejlettségi fokán szüksége van ahhoz, hogy egy-egy ismeret biztos készséggé válhasson.	differenciált képességfejlesztés, Interaktív – reflexív tanítási technikák alkalmazása SDT tananyagszerkesztő segítségével differenciált rétegmunkára alkalmas tananyagok. IKT eszközök, kooperatív óraszervezés, Egyéni, páros, kiscsoportos, kooperatív, tanulásszervezési módok, módszerek.
A tanulásszervezés struktúrájának átalakítása A merev órakeretek átalakítása, átszervezése, melyben modulok, projektek, epochák integrált oktatás, tanórán kívüli tevékenységek kapnak helyet.	Az új struktúra alapján a tanmenetek átgondolása, átalakítása	Egyéni, differenciált tanmenetek műveltségterületi szinten, szakmai műhelyfoglalkozások. Egy osztályban tanítók összehangolt pedagógiai munkája.
A pedagógusszerep átalakulásának tudatosítása: támogató, tanulásszervező, mentoráló/facilitáló szerep kialakítása.	A pedagógusok szemléletváltásának segítése, támogató, fejlesztő „mag” létrehozása. Különböző fejlesztési területeken a legkiválóbbakból álló fejlesztőcsoportok létrehozása.	A pedagógusok szemléletváltozásának segítése, előadások, konferenciák, műhelyfoglalkozások, hospitálások, tréningek tanácsadás, mentorálás által.
A hagyományokból táplálkozó, és a jövőre koncentráló értékrend kialakítása intézményi, csoportos és személyi szinten. **Az intézmény meglévő hagyományainak ápolása.**	A személyes és szociális kompetenciák fejlesztése. Az egészséges és környezettudatos életmód kialakítása.	Közösségi foglalkozások, iskolán kívüli tevékenységek, szakkörök, mindennapos testnevelés, drámaórák, komplex művészeti nevelés, iskolatábor, mentálhigiénés program.

A jövő iskoláját szolgáló új értékrend kialakítása. **Szabad, önállóan gondolkodó egyéniségek nevelése, akik mély önismerettel rendelkeznek, képesek a másokkal való együttműködésre, konfliktusaik kezelésére, problémáik megoldására, a másság elfogadására.** **Az álláspontjukat meg tudják fogalmazni, kézenfekvő számukra a kötelességek betartása, jogaik gyakorlása.**		

További részcélok:

- Kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók esélyegyenlőségének javítására, megvalósítására. A diákok tanulást segítő képességeinek, családi hátterének, tanulási stílusának, érdeklődésének megismerése, az egyéni lehetőségekhez igazodó bánásmód, tanulásszervezés, az alapkészségek, kulcskompetenciák kiemelt fejlesztése, az árnyalt értékelési gyakorlat ehhez elengedhetetlen.
- Valamennyi hátrányos helyzetű tanuló számára biztosítani kívánjuk az elfogadó, fejlesztő környezetet. Fontos a szülői házzal való kapcsolattartás, az elfogadó, bizalomra építő együttműködés kialakítása, fenntartása, a közös feladatok, teendők megfogalmazása. Erre alkalmat nyújtanak a családlátogatások, a szülői beszélgetések, a szülőkkel közös iskolai programok.
- Az anyanyelvi nevelés terén különösen fontosnak tartjuk a mindennapi életben használható szóbeli és írásbeli műfajokhoz kapcsolódó készségek, kompetenciák fejlesztését. Az anyanyelv használatakor a nyelvi funkciók felől közelítjük a nyelvi jelenségeket. Az igényes, felelős, párbeszédképes nyelvhasználatra igyekszünk nevelni tanítványainkat.
- Célunk a település hagyományait kifejező német nyelv és kultúra közvetítése. A német testvértelepülések megismertetése.
- Célunk olyan matematikai műveltség átadása, olyan matematikai készségek, képességek kialakítása, amelyek a mindennapi életben is fontosak.
- Célunk a természettudományos műveltség rangjának elismertetése, gyakorlatias műszaki kompetenciák kialakítása.
- Célunk a digitális műveltség nélkülözhetetlenségének felismertetése, a digitális kompetenciák szerepének és lehetőségeinek megértetése mindennapokban, a tanítási órákra való felkészülésben, a projektekre, témahetekre való felkészülésnél.
- Célunk olyan tanulási környezet biztosítása, amelyben a legszélesebb mértékben alkalmazhatják a tanulók ismereteiket, működtethetik készségeiket (projektek, témahetek, tudományos, művészi alkotómunka, a mindennapok kultúrája), hiszen ez segítheti a pozitív tanulási attitűdöt, a hagyományos és az IKT-eszközök folyamatos gyakoroltatását.

- Célunk a személyiségformálás egyéni és szociális mozzanatainak együttes kezelése a pedagógiai folyamatokban. Célunk aktív részvételre nevelni tanítványainkat már a diákélet fórumain.
- Célunk a gazdasági életben is helytállni képes személyiség megalapozása.
- Ugyancsak fontos célunk a művészeti nevelés elsősorban a kreativitás jegyében, az európai műveltség és az önismeret szempontjából egyaránt. Különösen az énekkari és a képzőművészeti hagyományok folytatása célunk.
- Célunk az érdekérvényesítésre is képes, de a szolidaritás érzését is ismerő személyiség fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a sérült tanulók önállóságának fejlesztését, a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést. Az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez.
- A sajátos nevelési igényű tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés tartalma ne terhelje túl, az alkalmazott módszerek egyéni lehetőségeikkel összhangban legyenek. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő műveltségi területeken valósuljon meg.
- Az SNI-re vonatkozó részletes pedagógiai és tantervi szabályozást a Pedagógiai program 3. fejezete és a helyi tantervek tartalmazzák.

2. A KOMPETENCIAALAPÚ OKTATÁS

2.1. A kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltég tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési

feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképesség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.[1]

2.2. A kulcskompetenciák

2.2.1 Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben.

Az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tud, kommunikációját figyelemmel kíséri és a helyzetnek megfelelően alakítja. Képes megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

2.2.2 Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel,

[1] A Nemzeti alaptantervben megjelenő kulcskompetenciák alapját a Recommendation of the European Parlament and of the Council of 18 December 2006 on Key Competences for Lifelong Learning (2006/962/EC) című dokumentum képezi.

mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

2.2.3 Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A matematika terén szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek és struktúrák, az alapműveletek és alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat.

A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket.

A matematika terén a pozitív attitűd az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok logikus okát és érvényességét keressük.

2.2.4 Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, valamint a mindezek emberi alkalmazása során kifejtett tevékenységek természetre gyakorolt hatásának az ismerete. Ezeknek az ismereteknek a birtokában az egyén megérti a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok formálódásában, az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalom egészében (a döntéshozatallal, értékekkel, erkölcsi kérdésekkel, kultúrával stb. kapcsolatosan).

A természettudományos kompetencia birtokában az egyén képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Gyakorlatias módon tudja a tudását alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében, valamint a természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában. Kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben. Képes és akar cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében lokálisan, és globális vonatkozásokban egyaránt.

A természettudományos kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt, az etikai kérdések iránti érdeklődést, valamint a biztonság és a fenntarthatóság tiszteletét egyaránt magában foglalja – különösen a tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásával kapcsolatban.

2.2.5 Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul:

információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A digitális kompetencia a természetnek, az IST szerepének és lehetőségeinek értését, alapos ismeretét jelenti a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában. Magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás-kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információmegosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén. Az egyénnek értenie kell, miként segíti az IST a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IST interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket.

A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönbözetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IST alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IST használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes használata érdekében. A kompetencia fejlődését segítheti továbbá a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel.

2.2.6 A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az információs társadalom technológiájának (IST-eszközök) használata. Ezekre épül az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem

összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A pozitív attitűd, tanulási iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

2.2.7 Szociális, erkölcsi és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzék saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak multikulturális és társadalmi-gazdasági dimenzióiban, továbbá a nemzeti kulturális identitás és az európai identitás kapcsolatának a megértése.

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, figyelembe vesszük és megértjük a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltünk, és empatikusak vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Idetartozik még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése. Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és a kompromisszumra való törekvés.

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magában foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljainak, értékeinek és politikáinak az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása is.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken – a helyi szinttől a nemzeti és európai szintig – hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján.

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését. Magában foglalja a településhez, az országhoz, az EU-hoz és általában az Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben tartása). Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntartható fejlődés támogatását és mások értékeinek, magánéletének a tiszteletét is jelenti.

2.2.8 Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

2.2.9 Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az

irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezésmódok vonatkozásában is. Idetartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása

A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.

A NAT-ban megfogalmazott kompetencia területek mellett fontosnak gondoljuk a motoros és kondicionális kompetenciák fejlesztését is. A szellemi teljesítmények növeléséhez, a tanuláshoz szükséges koncentráltsághoz elengedhetetlen a megfelelő fizikai állóképesség. Erre, illetve a meglévő emelt szintű képzésekre való tekintettel, fontosnak gondoljuk az érintett tantárgyak tanításában az említett kompetenciák hangsúlyos fejlesztését.

A hangsúly a hagyományos tartalomközpontú oktatásról a kompetenciák, képességek és az alkalmazásképes tudás fejlesztésére tevődik át. Elsősorban ezek révén válhat bárki képessé az egész életen át tartó tanulásra. Különösen fontos már az óvodás korú beállítódás, a kisiskolás korban elsajátított alapkészségek kialakítása, fejlesztése. Ezek a későbbi sikeres tanulás előfeltételei.

Az egyéni különbségekhez szakszerűen alkalmazkodó, a személyre szabott fejlesztést eredményesen megoldani képes pedagógiai gyakorlat a cél. A pedagógusok megfelelő felkészítés után a kompetencia alapú oktatási programcsomagokban és kapcsolódó digitális tartalmakban megjelenő teljes pedagógiai eszközrendszert alkalmazzák.

A fejlesztések megalapozását önálló óvodai programcsomag biztosítja.

Az iskolai programfejlesztés hat kompetenciaterületet tartalmaz: szövegértési, szövegalkotási kompetencia, matematikai kompetencia, idegen nyelvi kompetencia, IKT kompetencia, szociális, életvitel és környezeti kompetencia, életpálya-építési kompetencia.

A kompetencia alapú oktatás valamennyi feladat-ellátási helyben fokozatosan, felmenő rendszerben történik.

Az oktatás új szemléletét kifejező módszertan középpontjában áll a személyiségpedagógia és a mind a homogén, mind a heterogén csoportszervezéssel operáló differenciált pedagógiai eljárásrendszer. A nagyobb iskolai közösségek bevonására alkalmas a tanulók érdeklődésére és

személyes kompetenciáira építő témahét és a projekt módszer konkrét tanulói teljesítményekben megvalósuló gyakorlata.

Az egyes konkrét eljárások gerincét a kooperatív tanulási technikák alkotják, amelyek alapelvei kifejezik személyiségfejlesztő hatásukat: Az építő egymásra utaltság elve, az egyéni felelősség elve, az egyenlő részvétel elve, valamint a párhuzamos interakció elve egyaránt jól szolgálja mind a tanulás tanulását, mind a szociális kompetenciák fejlesztésének ügyét.

2.3. A társadalmi ismeretek, az aktív állampolgárságra nevelés és a vállalkozói és pénzügyi ismeretek oktatása.

2.3.1 Társadalmi ismeretek

Tanítványaink a képességfejlesztő eljárásokra építve, kihasználva a témahetekben és a projekt módszerben rejlő lehetőségeket is ismerjék meg szülőföldjük gazdagon feldolgozott múltját és előttük zajló jelenét az európai és globális szemléletük megalapozása érdekében. Ismerjék meg a lokális múltismeret jegyében településük történetének egy-egy fejezetét, gazdasági, néprajzi, kulturális, vallási hagyományait. Ismerjék meg oktatástörténetét, sporthagyományait, múltjának hírességeit, jeles közösségeit. Foglalkozzanak alkotó módon a jelen közösségi, gazdasági, környezeti törekvéseivel, a település és fejlesztési lehetőségeivel.

Minderre épüljön a nemzettudat megalapozása, a más népeket, kultúrákat is becsülni tudó hazaszeretet elmélyítése. Ismerjék meg településünk etnikai hagyományain keresztül is tágabb hazánknak, Európának az értékeit, nyerjenek betekintést az Unió működésébe. Tanulóin ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció eredményeit, multikulturális hagyományait, fenntartható fejlődésének globális problémáit.

2.3.2 Aktív állampolgárságra nevelés

Az aktív állampolgárságra nevelés középpontjában a demokratikus jogállam tiszteletére nevelés áll. A helyi társadalom, a helyi önkormányzatiság megismertetése ennek a célnak is alapja lehet. Az erőszakmentesség elfogadtatása, a demokrácia értékeinek tisztelete, az emberi jogok hangsúlyozása a legfőbb tartalmi elemei az aktív társadalmi létezésnek. Azok a képességek és kompetenciák – konfliktuskezelés, humanitárius segítségnyújtás, együttműködés, tolerancia -, amelyek szükségesek a majdani állampolgári cselekvőképességhez, ugyancsak a konkrét iskolai gyakorlatban fejleszthetőek. Ezért nagyon fontosak a kooperatív tanulási módszerek, az iskolai demokrácia valóban tartalmasan működő fórumai.

2.3.3 Vállalkozói és pénzügyi ismeretek

Egyik fontos feladatunkká kell tenni, hogy az alapműveltség részét képezi a gazdasági ismeretek rendszere, gyakoroltatni kell azokat a részképességeket, amelyek sikeres, alkalmazkodni képes munkavállalókká, vállalkozókká tehetik tanítványainkat. Ezen a területen is sokat segíthet a kompetencia alapú oktatás. Olyan a gazdaságban is fontos kompetenciák is működtethetők, mint a tervezés, irányítás, elemzés, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csoportmunkában történő munkavégzés. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra. Egy-egy projekt kivitelezése során lehetőség van egyszerű költségvetés készítésére, a vonatkozó jogszabályok megismerésére.

Figyelmet kell fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, az eligazodásra a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások között, a fogyasztás etikájának megismertetésére.

3. ÚJ TANULÁSSZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK

3.1. Projekt

A projekt megvalósítása az összes tantárgy bevonásával, tanórai keretek rugalmas felhasználásával, tanórán kívüli tevékenységek szervezésével, megvalósításával történik, bizonyos évfolyamokon.

Egy olyan, több héten át tartó programsorozat, melyben a tanulók különböző tantárgyi, illetve iskolán kívüli program segítségével dolgozzák fel a környezet-, illetve természetvédelem összefüggéseit. A projekt során az elkészített produktumokat projektzáró összejövetelen mutatják be a tanulók a nyilvánosság jegyében a tanulótársaiknak, pedagógusaiknak, a szülőknek, valamint a támogatóknak.

A projekt témája nem feltétlenül a környezetvédelem, hiszen a tanulók igényeihez, érdeklődéséhez igazodunk.

Szervezésénél alapelvünk minél szélesebb körű bevonása a szülőknek, nevelési partnereinknek.

A projekthez kapcsolódó feladatrendszert a tematikából fakadó, életszerű, tevékenykedtető munkaformákra építjük. Nagy hangsúlyt helyezünk az előzetes felkészülésre, szülők bevonására, IKT-s eszközök használatára. A gyerekek munkája kerül előtérbe (egyéni, páros és csoport munka), a pedagógus motiváló, segítő és együttműködő szerepbe kerül.

A többhetes munka folyamatában a formatív értékelés dominál (formálás, motiválás, fejlesztés), hiszen a cél érdekében végzett együttműködést ez szolgálhatja. A projekt zárásaként az elvégzett munkát, az elsajátított ismereteket, formálódó kompetenciákat különböző, a minőségfejlesztéshez illeszkedő formában értékelik a diákok, tanárok és a támogatók.

3.2. Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. A témahét az iskola minden tanulóját bevonja a folyamatba. A lebonyolítás, megvalósítás és értékelés a projekthez hasonló.

Témája, feldolgozási metodikája az adott tanév munkatervében kerül megfogalmazásra.

3.3. Moduláris oktatás

A tananyag kisebb, önmagában koherens részei a modulok, melyek az egyes tanórák anyagánál általában nagyobb, de a tanterv egészénél kisebb egységek. A modulok a tananyag egészén belül, azzal összehangoltan saját, jól átlátható követelménnyel rendelkeznek, azonos didaktikai elveket követnek.

A modulok úgy épülnek fel, hogy ismeretanyaguk és gyakorlatsoraik teljes egészében lefedik a feldolgozandó tartalmat, vagy kisebb-nagyobb terjedelmű elemként beépíthetők a hagyományos tanulási-tanítási folyamatokba is.

3.4. IKT eszközök használata

Az információrobbanás századában az iskola új stratégiára kényszerül. Ma már nélkülözhetetlen, hogy gyermekeink az ismereteket a nekik legmegfelelőbb módon szerezhessék meg, ehhez felhasználva az olvasást, a média nyújtotta lehetőségeket, a digitális információ hordozókat, az interneten elérhető tudásbázisokat.(pl. SDT)

Az oktatás tematikáját és módszertanát úgy kell alakítani, hogy minden tárgy oktatása szervesen magában foglalja az informatika eredményeit, az adott témában felhalmozott ismeretek hatékony keresésének, begyűjtésének módszereit is.

A hangsúly már nem csak az alapvető informatikai ismeretek elsajátításán van, hanem az információs és kommunikációs technikák alkalmazásában rejlő szabadság megismertetésében, az innovatív szemléletmód széleskörű elterjesztésében.

Az IKT iskolai alkalmazása által az oktatás, a diákok tanulása eredményesebbé, hatékonyabbá válhat. A tanulási lehetőségek kiszélesedhetnek.

Az IKT-val támogatott órák arányát fokozatosan növeljük.

Ehhez minden intézménynek rendelkeznie kell interaktív táblával, projektorral, számítógéppel és megfelelő interneteléréssel.

4.1.Az intézményünkben megvalósuló integrált nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű gyermekek eredményes szocializációját, sikeres pályafutását elősegítheti a többi gyermekkel együtt történő- integrált- oktatás, nevelés abban az esetben, ha a speciális feltételeket, sérülés specifikus egyéni szükségleteket biztosítani tudjuk, ha az integráció legalkalmasabb formáját az inklúziót alkalmazzuk, és ha valóban integrációra alkalmas sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja történik meg. Intézményünkben mindent megteszünk annak érdekében, hogy az inklúzió eredményes legyen és a sajátos nevelési igényű tanulók képességeiknek megfelelően tudjon haladni és beilleszkedni a tanulóközösségbe.

A sikeres integráció megvalósulása érdekében a következőket biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek számára:

- A pedagógusokat, a szülők közösségét és a befogadó gyermekközösséget felkészítjük a sajátos nevelési igényű gyermekek fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken érvényesítjük a habilitációs, rehabilitációs szemléletet és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazását. A módszerek és eszközök megválasztásánál figyelembe vesszük a speciális szükségleteket, egyéni képességeket és sajátosságokat és az elmaradás súlyosságát.
- Biztosítjuk a megfelelő pedagógusszükségletet- magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttműködéshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusokat, akik:
    - a tananyag- feldolgozásnál figyelembe veszik a tantárgyi tartalmak- egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző- módosulásokat

- egyéni fejlesztési tervet készítenek a gyógypedagógus együttműködésével, ezáltal egyéni haladási ütemet biztosítanak a sajátos nevelési igényű tanuló részére. Differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak.
- a tanórai tevékenységekbe, foglalkozásokba a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítik. Folyamatosan ellenőrzik, értékelik és ha szükséges módosítják a megválasztott eljárásaikat, módszereiket. Rövd-, közép- és hosszú távú terveket készítenek.
- Igyekeznek együttműködni a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítik a pedagógiai folyamatba.

- Biztosítjuk a megfelelő szakképzetséggel rendelkező fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, konduktor- tanító jelenlétét is. A megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus:
  - segíti a kollégákat a pedagógiai diagnózis értelmezésében;
  - javaslatot tesz az egyéni szükségleteknek megfelelő tárgyi feltételek kialakításához pl., megfelelő tanulókörnyezet kialakítása, a tanuló elhelyezése az osztályban, tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztása, gyógypedagógiai specifikus módszerek alkalmazása,
  - figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra,
  - együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
  - terápiás fejlesztő tevékenységeket végez a tanulóval való foglalkozásokon-egyéni fejlesztési terv alapján a habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben-, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
  - segítséget nyújt a befogadó pedagógusoknak az értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
  - segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

4.2. Partnerkapcsolatok meghatározása a sikeres integráció elérése érdekében

A kommunikációs mátrixot a következő táblázat foglalja össze:

Ki?	Kivel?	Milyen időszakonként?	Milyen formában?	Milyen témában?
Pedagógus	**gyerekkel**	**folyamatosan**	**szóban**	**tanulmányi, magatartás, gyermeket érintő minden témában**
	gyógypedagógussal	**napi szinten**	**szóban**	**fejlődés, fejleszthetőség, egyéni fejlesztési terv elkészítése, felülvizsgálat stb.**
	ped. asszisztenssel	**folyamatosan**	**szóban**	**Segítségnyújtás lehetséges módjai, közös munka felépítése, szervezése**
	gyv. megbízott	**szükség esetén, 2 hetente**	**szóban**	**felmerülő problémák (szociális, családi stb.)**
	védőnővel	**szükség esetén, havi szinten**	**szóban, telefonon**	**felmerülő eü., mentálhigiénés problémák, aktuális témák- előadások (ofő. óra)**
	pszichológussal	**szükség esetén, 3 havonta**	**szóban, telefonon, írásban**	**felmerülő tanulmányi, magatartási, pszichés problémák, előadás aktuális témában pl., drog**
	szülővel	**napi szinten, havonta szülői értekezlet**	**szóban, írásban, telefonon**	**tanulmányi, magatartási, családi ügyek, felülvizsgálat**
	intézmény vezetővel	**szükség esetén, havi szinten (értekezlet)**	**szóban**	**aktuális problémák, sikeres integráció feltételrendszerének megteremtése, felülvizsgálat**

Gyógypedagógus	**gyermekkel**	**napi szinten, rehab. foglalkozáson**	**szóban**	**tanulmányi, magatartási, szociális**
	pedagógussal	**szükség esetén, heti szinten**	**szóban**	**felmerülő tanulmányi, magatartási, szociális problémák, fejlesztés iránya**
	pszichológussal	**szükség esetén, 3 havonta**	**szóban, telefonon, írásban**	**felmerülő tanulmányi, magatartási, szociális problémák, változás, eredmény**
	gyv. felelőssel	**szükség esetén, 3 havonta**	**szóban**	**szociális, családi, tanulmányi, magatartási problémák, eredmények**
	szülővel	**szükség esetén, havi szinten**	**szóban, telefonon, írásban**	**szociális, családi, tanulmányi, magatartási problémák, eredmények**
	intézmény vezetővel	**szükség esetén, havi szinten (értekezlet)**	**szóban**	**Aktuális problémák, sikeres integráció feltételrendszerének megteremtése, felülvizsgálat**
Gyerekvédelmi megbízott	**pedagógussal**	**szükség esetén, 2 hetente**	**szóban**	**Felmerülő problémák (szociális, családi stb.)**
	gyógypedagógussal	**szükség esetén, 3 havonta**	**szóban**	**szociális, családi, tanulmányi, magatartási problémák, eredmények**
	pszichológussal	**szükség esetén, 3 havonta**	**szóban, telefonon, írásban**	**Felmerülő tanulmányi, magatartási, pszichés problémák, változások**
	szülővel	**szükség esetén**	**szóban, telefonon, írásban**	**szociális, családi, tanulmányi, magatartási problémák, eredmények**
	intézmény vezetővel	**szükség esetén, havi szinten (értekezlet)**	**szóban**	**aktuális problémák, magatartás, szociális, családi**
Pszichológus	**gyógypedagógussal**	**szükség esetén**	**szóban, telefonon, írásban**	**gyermeket érintő pszichés probléma miatt, tanácsadás**
	pedagógussal	**szükség esetén, 3 havonta**	**szóban, telefonon, írásban**	**Felmerülő tanulmányi, magatartási, pszichés problémák, előadás aktuális**

				témában pl., drog
	gyv. felelőssel	**szükség esetén, 3 havonta**	**szóban, telefonon, írásban**	**Felmerülő tanulmányi, magatartási, pszichés problémák, változások**
	szülővel	**szükség esetén**	**szóban, telefonon, írásban**	**gyermeket érintő pszichés probléma miatt, tanácsadás**
	intézmény vezetővel	**szükség esetén**	**szóban, telefonon, írásban**	**gyermeket érintő pszichés probléma miatt**
Szülő	**gyógypedagógussal**	**szükség esetén, havi szinten**	**szóban, telefonon, írásban**	**szociális, családi, tanulmányi, magatartási problémák, eredmények**
	pedagógussal	**napi szinten, havonta szülői értekezlet**	**szóban, írásban, telefonon**	**tanulmányi, magatartási, családi ügyek, felülvizsgálat**
	Gyv. megbízott	**szükség esetén**	**szóban, telefonon, írásban**	**szociális, családi, tanulmányi, magatartási problémák, eredmények**
	pszichológussal	**szükség esetén**	**szükség esetén**	**gyermeket érintő pszichés probléma miatt, tanácsadás**
	intézmény vezetővel	**szükség esetén**	**szükség esetén**	**szociális, családi, tanulmányi, magatartási problémák, eredmények**
Intézmény-vezető **Tagintézmény vezető**	**pedagógussal**	**szükség esetén, havi szinten (értekezlet)**	**szóban**	**Aktuális problémák, sikeres integráció feltételrendszerének megteremtése, felülvizsgálat**
	gyógypedagógussal	**szükség esetén, havi szinten (értekezlet)**	**szóban**	**Aktuális problémák, sikeres integráció feltételrendszerének megteremtése,felülvizsgálat**
	Gyv. felelőssel	**szükség esetén, havi szinten (értekezlet)**	**szóban**	**aktuális problémák, magatartás, szociális, családi**
	szülővel	**szükség esetén**	**szükség esetén**	**szociális, családi, tanulmányi, magatartási problémák, eredmények**

4.3.2. Külső kapcsolatháló

Ki?	Kivel?	Milyen időszakonként,	Milyen formában?	Milyen témában?
Iskola	pedagógiai szakszolgálat	szükség esetén, vizsgálati kérelem alkalmával	szóban, telefonon, írásban	vizsgálati kérelem, gyermek pillanatnyi állapota miatt
	TKVSZRB	felülvizsgálat alkalmából, 1-3 évente	telefonon, írásban	vizsgálat, felülvizsgálat céljából, diagnózis felállítása, SNI megállapítása, jelen állapot, továbbhaladás miatt
	Család	napi szinten, havonta (szülői)	szóban, telefonon, írásban	a gyermeknél felmerülő problémák, eredmények miatt
	családsegítő	szükség esetén, 3 havonta	szóban, telefonon, írásban	felmerülő szociális, családi problémák, veszélyeztetetts. miatt
	Óvoda	beiskolázás előtti évben 2 havi rendszerességgel	személyesen, telefonon	gyermek személyes megismerése, tapasztalatcsere
	Fenntartó	szükség esetén, éves szinten (költségvetés stb.)	szóban, telefonon, e-mailban, levélben	Adategyeztetés, sikeres integráció feltételrendszerének kibővítése (tárgyi-személyi feltételek)
Család	Iskola	napi, havi (szülői)	szóban, telefonon, írásban	gyermeknél felmerülő változások, felülvizsgálat miatt
	pedagógiai szakszolgálat	szükség esetén, vizsgálati kérelem	szóban, írásban	vizsgálati kérelem,(TKVSZRB)
	TKVSZRB	alapvizsgálat, kontroll 3 évente	szóban, írásban	alapvizsgálat, diagnózis felállítása (SNI), fejlesztés irányának megadása
	családsegítő	szükség esetén	szóban, írásban	felmerülő szociális, családi problémák,

				veszélyeztetetts. miatt
Pedagógiai Szakszolgálat	Család	szükség esetén, vizsgálati kérelem	szóban, írásban	vizsgálati kérelem,(TKVSZRB)
	Iskola	szükség esetén, vizsgálati kérelem alkalmával	szóban, telefonon, írásban	vizsgálati kérelem, gyermek pillanatnyi állapota miatt
	TKVSZRB	egy alkalommal, vizsgálat-kérés, nyomonkövetés	telefonon, írásban	Alapvizsgálat kérelme, SNI megállapítása
	családsegítő	szükség esetén	szóban, telefonon, írásban	szociális, családi probléma, veszélyeztetettség esetén
	Fenntartó	szükség esetén, évente	szóban, írásban, telefonon	Adategyeztetés, statisztika
TKVSZRB	pedagógiai szakszolgálattal	egy alkalommal, vizsgálat-kérés, nyomonkövetés	telefonon, írásban	alapvizsgálat kérelme, SNI megállapítása
	Család	alapvizsgálat, kontroll 3 évente	szóban, írásban	alapvizsgálat, diagnózis felállítása (SNI), fejlesztés irányának megadása
	Iskola	felülvizsgálat alkalmából, 3 évente	telefonon, írásban	vizsgálat, felülvizsgálat céljából, diagnózis felállítása, SNI megállapítása, továbbhal. miatt
	Fenntartó	szükség esetén, évente	szóban, írásban, telefonon	adategyeztetés, statisztika, intézménykijelölés
Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat	iskola	szükség esetén, 3 havonta	szóban, telefonon, írásban	felmerülő szociális, családi problémák, veszélyeztetettség miatt
	pedagógiai szakszolgálat	szükség esetén	szóban, telefonon, írásban	szociális, családi probléma, veszélyeztetettség esetén

	család	szükség esetén	szóban, írásban	felmerülő szociális, családi problémák, veszélyeztetetts. miatt
	fenntartóval	szükség esetén, évente	szóban, írásban, telefonon	adategyeztetés, statisztika
Fenntartó	iskola	szükség esetén, napi szinten	szóban, telefonon, e-mailban, levélben	adategyeztetés, sikeres integráció feltételrendszerének kibővítése (tárgyi-személyi feltételek)
	Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat	szükség esetén, évente	szóban, írásban, telefon,	adategyeztetés, statisztika
	TKVSZRB	szükség esetén, évente	szóban, írásban, telefonon	adategyeztetés, statisztika, intézménykijelölés
	pedagógiai szakszolgálat	szükség esetén, évente	szóban, írásban, telefonon	adategyeztetés, statisztika

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

BTM tanulók integrációja

Az iskoláinkban az alábbi lehetőségeket kínáljuk a BTM –es tanulók fejlesztése érdekében:

- Fejlesztő nevelés-oktatás során – megfelelő légkört teremtve – segítjük elő a lemaradások csökkentését, felszámolását.
- Az egyéni képességekhez igazodó differenciált tanulásszervezéssel lehetővé tesszük az egyéni fejlesztést, csökkentve ezzel az iskolai kudarcok által okozott szorongásokat
- Iskolai könyvtár segíti a tanulók egyéni tanulását, érdeklődésüknek megfelelően fejleszthetik képességeiket. Igényeiknek megfelelően gyermekeink gyakorló feladatokhoz juthatnak fénymásolt példányok segítségével. A tanulónknak – tanári felügyelet mellett – lehetőségük van számítógép egyéni használatára: mely szintén sokoldalú fejlesztést nyújt.
- Tömegsport foglalkozások is biztosítják – az iskolánk minden tanulójának – a tanórai testnevelési órákkal együtt a gyermekek mindennapi testedzését.
- A napközi otthon hasznosan segíti tanulástechnikák gyakorlását, alkalmazását. A tanulásirányító munka során: megfigyelések, ellenőrzések, speciális felzárkóztató gyakorlatok alkalmazása közben tervszerű fejlesztésekkel segíti a tanulók felkészültségét. (Kapcsolattartás a tanítókkal, tanárokkal, osztályfőnökökkel az eredményes munka érdekében.)
- Fejlesztő nevelés-oktatás megszervezésekor a BTM-s tanulók valamint az első-negyedik évfolyamra járó tanulók számára 1-3 fős foglalkozásokat kell tervezni
- Ha a tanuló egyéni sajátosságai indokolttá teszik , az igazgató felmentheti a tanórán való részvétel alól, teljesen vagy részlegesen. A részleges felmentés az érintett tantárgy óraszámának kisebb hányadát érintse. Ez idő alatt vegyen részt a tanórával párhuzamosan fejlesztő nevelés-oktatáson.
- Ezen túl alkalmazható az úgynevezett kéttanáros modell. Ebben az esetben a differenciált óraszervezés során a tanórán két pedagógus tartózkodik benn. A fejlesztő pedagógus a kompetenciakörébe tartozó tevékenységet végezheti.
- A tanulmányok alatti vizsgák során az SNI és BTM vizsgázók esetében a szakértői bizottság szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

  -az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb 30 perccel meg kell növelni

  -tanulmányai során alkalmazott segédeszközt használja

  -írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet

  - szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tehet

  - szóbeli vizsga esetén a harminc perc gondolkodási időt 10 perccel meg kell növelni.

- BTM tanulónak ugyanazon számonkérésen kell részt vennie, mint a többieknek, a számonkérés során viszont a szakértői bizottság által javasolt könnyítéseket, segédeszközöket, stb. alkalmazni KELL.

Az iskola által alkalmazott eszközök, módszerek:

- Az alapozó időszak megnyújtása; az óvodában megkezdett fejlesztések folytatása
- Az érzékszervi tapasztalásra épülő tanulás a az alsó tagozatban.
- Kooperatív csoportmunka alkalmazása heterogén csoportban – az egymástól való tanulás biztosítása.
- A verbális és vizuális információhordozók együttes alkalmazása a tanítás folyamán.
- Tevékenységközpontú pedagógiai módszerek, eljárások alkalmazása.
- Az önértékelés és csoportértékelés alkalmazása.
- Hatékony tanuló megismerési technikák alkalmazása.
- Egyéni fejlesztési tervek alkalmazása.

HHH tanulók integrációja

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akiről családi körülményei, szociális helyzete alapján az Önkormányzat a törvényi előírások megállapítja a jogosultságot. Az Önkormányzat tanév elején a gyermekvédelemmel megbízott pedagógusával egyeztet.

Ezek a gyermekek óriási hátránnyal indulnak kortársaikhoz képest, és ezt a hátrány saját erőből nem tudják behozni. Ezen hátrányok kompenzációja érdekében biztosítjuk:

- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésére a közösen kidolgozott együttműködési program fejlesztését, megvalósítását, rendszeres látogatások szervezését.
- Beiskolázás előkészítését, mérések, vizsgálatok előzetes elvégzését.
- Társadalmi-szakmai környezettel való együttműködés folyamatos bővítését.
- Rendszeres kapcsolattartást szakszolgálatokkal, civil szervezetekkel.
- A kapcsolattartás formáinak bővítését a szülőkkel, a HHH tanulók sikeressége érdekében.
- Az új pedagógiai módszerek alkalmazásával (kooperatív tanulásszervezés) növeljük a HHH továbbtanulók számát az érettségit adó középfokú oktatási intézményekben.

- Fejlesztő foglalkozások, tanulmányi versenyek szervezésével, tehetséggondozással, a továbbtanulók nyomon követésével tapasztalatainak felhasználásával megfelelő középfokú intézmény választását
- Differenciált tanulásszervezéssel, fejlesztő foglalkozásokkal a kompetenciamérések eredményeinek javítását, mely révén csökkenhet a HHH tanulók és a nem HHH tanulók eredménye közötti különbség.

Célunk, hogy a későbbiekben minél több HHH tanuló fejezze be tanulmányait a választott középfokú oktatási intézményben.

Kivételesen tehetséges tanulók integrációja

Köznevelési törvény 4.§.14. Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A kiemelten tehetséges gyermekekkel, tanulókkal való foglalkozás ugyanolyan alapfeladat az intézmény számára, mint a BTM-s, az SNI-s, vagy a HHH-s tanulók érdekében kifejtett feladat. Sok esetben a kiemelten tehetsége gyermekek is ugyanolyan szocializációs problémákkal küszködnek, vagy éppen az átlag feletti, vagy speciális képességeik miatt produkálják a BTMN tüneteket. Emiatt óriási pedagógusi felelősség felismerni a kiemelt tehetségre utaló jeleket, felismerni, hogy az eltérő viselkedés mögött nem deviancia, vagy fogyatékosság, hanem átlag feletti általános vagy speciális képességek húzódnak meg. Ugyanakkor sok esetben a példás magatartást, az iskolai szocializáltságot, a jó tanulmányi eredményt is hajlamosak vagyunk kiemelt tehetségként kezelni.

Iskoláink pedagógusai a tehetséggondozás területén is megfelelő pedagógiai és pszichológiai ismeretekkel rendelkeznek. Törekednek időben felismerni tanulóink azon tulajdonságait, melyek tehetségre utalnak (testi, fizikai, idegrendszeri, intellektuális, értelmi affektív, emocionális stb).

A tehetség kibontakoztatásának környezeti feltételeit megteremti a tanulókkal, szülőkkel történt megbeszélés, egyeztetés során az iskolai, városi, területi, megyei, országos lehetőségek számbavételével.

Alapelveink szerint a személyiségfejlesztés és a teljesítmény centrikusság harmóniájára törekedve iskolánkat a differenciált oktatás minél magasabb színvonalával a tehetséggondozás és a felzárkóztatás kiegyensúlyozott színterévé kívánjuk tenni.

A tehetséges tanulóink számára az alábbi munkaformákat kínáljuk és szervezzük:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulás,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- iskolai sportkör,

- szakkörök,
- iskolaújság szerkesztése,
- tanulmányi vetélkedők, versenyek, iskolai napok rendezvényei,
- DÖK, gyermekszervezetek programjai,
- szabadidős foglalkozások (pl. színház, múzeumlátogatások),
- iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni öntevékeny vagy csoportos használata,
- továbbtanulás segítése,
- középiskolai tanulmányok folytatására való felkészítés,

A tehetséges tanulókkal való iskolai foglalkozás eredményei legtöbbször a tanulmányi és egyéb versenyek eredményeiben jelennek meg.

4.5. Az intézményünkbe integrálható sajátos nevelési igényű gyerekek

„Egyedül vagyunk! Vegyetek körül, nyújtsatok kezet,

ti épek, többiek! Embernek születtünk: lehessünk mberek"

(Pozderka János)

Intézményünk integrált nevelés-oktatásának alapfeltétele, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók fejlődéséhez szükséges tárgyi, infrastrukturális és szakemberi támogatást a fenntartó biztosítja. Ezek hiányában a pedagógiai programunk e fejezetében megfogalmazott célok és feladatok, a helyi tanterv követelményeinek teljesíthetősége kétségessé válhat.

5.5.1. Mozgásszervi fogyatékos tanulók

A mozgáskorlátozott tanulók esetében az önállóság, a mozgásos tevékenységek, a mozgásos tanulás lehetősége módosul. Mások a lehetőségei, a környezetéről, saját magáról szerzett tapasztalatai. Nevelési feladataikat meghatározza a hely és helyzetváltoztatási lehetőségei, az önkiszolgálás, a tárgy és eszközhasználat a grafomotoros teljesítmények szintjei. Mindezek az iskolai képzés teljes ideje alatt szükségessé teszik az egyénre szabott módszerek, technikák, eszközök alkalmazását.

A mozgásszervi fogyatékos tanulók fejlesztésének alapelvei:

- Törekedni kell a sérülésből adódó hátrányok csökkentésére.
- A fejlesztés mindig az egyéni sajátosságoknak megfelelően történjék.
- A mozgásnevelés feladatait ne az életkor, hanem a sérülés súlyossága határozza meg.

- Kiemelt feladat az önállóságra nevelés, a felkészítés a felnőtt lét szerepeire.
- Szükséges az akadálymentes környezet biztosítása.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a reális énkép, önismeret, elfogadás kialakítására.

5.5.2. Látássérült tanulók

A látássérült tanulók esetében a sérülés következményeként számolni kell azzal, hogy mások a világról szerzett tapasztalatai, megismerő tevékenységei, alkalmazkodó képessége és ismeretszerzési lehetőségei. A látás hiánya vagy sérülése nemcsak a tanulás során okoz nehézséget, hanem nehezítettek a mindennapi élet tevékenységei is. Mindezek az iskolai képzés teljes ideje alatt szükségessé teszik az egyénre szabott módszerek, technikák, speciális eszközök (nagyító, olvasógép) alkalmazását.

A látássérült tanulók fejlesztésnek alapelvei:

- Az önállóság fejlesztése, az egyéni sajátosságoknak megfelelő mértékben.
- Speciális segédeszközök használatának kialakítása, az érdeklődés felkeltése a környező világ iránt.
- Működő érzékszervek fokozott kihasználása.
- Az akarati tulajdonságok erősítése.
- A szem egészségét védő magatartási szokások kialakítása, fejlesztése.
- Az önbizalom és az önkritika reális egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása.

5.5.3. Hallássérült tanulók

A hallássérült tanulóknál a hallás hiánya vagy csökkenése miatt eltér a nyelvi kommunikáció, a szövegértés, szókincs, nyelvi szerkezetek értése, használata. A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkezésének, felismerésének ideje, kóroka, mértéke és a fejlesztés megkezdésének ideje. Fejlesztésüket segíti a korszerű hallókészülékek, hatékony hangátviteli technikák (adó-vevő) használata.

A hallássérült tanulók fejlesztésnek alapelvei:

- Speciális segédeszközök használatának kialakítása, az érdeklődés felkeltése a környező világ iránt.
- Működő érzékszervek fokozott kihasználása.
- Segítség biztosítása a nyelvi kommunikáció gyengeségéből fakadó hátrányok kompenzálásához.
- A szociális kapcsolatrendszer, az érintkezés formáinak elsajátíttatása.
- Az ismeretek bővítésével kapcsolatos fogalomrendszerek kialakítása.
- A vizuális percepció, az önkifejezés, a valóság képi megjelenítésének beépítése a tanulási folyamatokba.

- A megfelelő beszédmód, beszédhallás, artikuláció komplex, folyamatos fejlesztése.
- Az információszerzés, az interperszonális kapcsolatok új technikai formáira való felkészítés.
- Az önbizalom és az önkritika reális egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása.

5.5.4. Tanulásban akadályozott tanulók

A tanulásban akadályozott tanulók fejlődése igen eltérő. A kifejtett alapelveken túl, együttnevelésükhöz szükséges a megfelelő gyógypedagógus foglakoztatása, a speciális tanterv, tankönyv használta.

Az iskola helyi tantervének melléklete részletesen tartalmazza a tanulásban akadályozott tanulókra vonatkozó fejlesztési feladatokat, tartalmakat, követelményeket

5.5.5. A beszédfogyatékos tanulók

A beszédfogyatékosság**:** a beszéd- és nyelvi teljesítmények súlyos zavarai, amelyeknek a hátterében elsősorban biológiai/organikus, funkcionális okok állnak, és csak intenzív, szakszerű segítségnyújtással javítható. A beszédfogyatékosság megjelenhet a beszédfejlődés kiterjedt és hosszan tartó elmaradásában, a beszédfolyamatosság, a beszéd- és hangképzés sérüléseiben, valamint az olvasás, írás megtanulásának és alkalmazásának akadályozottságában.

A beszédfogyatékosok közé tehát azok az ép hallással rendelkező gyermekek tartoznak, akiknél a beszédfejlődés menete nem indul meg, kórosan késik, vagy valamelyik területen rendellenesen működik. A beszédfogyatékosság egyes csoportjai hátrányt jelentenek a gyermek mindennapjaiban, míg mások jelentősen gátolják az emberi kapcsolatrendszert, a társadalomba történő beilleszkedést és az ismeretszerzést. A beszédfogyatékosságnak vannak egyértelműen megnyilvánuló tünetei (pl. artikulációs), látens tünetei (beszédértési, beszédészlelési probléma) és a kommunikációs nehézségből fakadó másodlagos pszichés tünetei (magatartási zavarok)

Ide tartozik a beszédzavar, beszédhiba, élettani beszédhiba.

Fejlesztése logopédiai végzettséget igényel.

5.5.6. **A magatartás és figyelemzavarral és egyéb pszichés fejlődési zavar**ral küzdı tanulók esetében törekedni célszerű:

– Egyénhez igazított követelmények, elvárások megfogalmazására.

– Egyéni lehetőségekhez igazított következetes szokásrend kialakítására.

– Változatos tanulási környezet kialakítására.

– Törekvés a szabályok kialakítására, azok belsővé válásának segítésére.

– A belátásra épülő nevelési helyzetek teremtésére, resztoratív (helyreállító) technikák alkalmazására.

– A tanuló viselkedéséhez igazított, a pozitívumokat kiemelő visszajelzések alkalmazására.

– Az önmagához mért fejlődés segítésére gyakori pozitív visszajelzésekkel.

– A művészetekben (dráma, tánc) rejlő lehetőségek tudatos felhasználására.

– A tanuló optimális helyének megválasztására

– Együttműködésre a kortárscsoporttal, a családdal.

– Együttműködésre segítő szakemberekkel, szervezetekkel.

5.5.7. **A pszichés fejlődési zavarral** (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) küzdő tanulók fejlesztésének elvei:

– A tanulók fejlesztése gyógypedagógus, közreműködését igényli.

– A tanulók fejlesztése differenciáltan, egyéni haladási ütemben, egyéni fejlesztési elv alapján történik.

– Diszlexia, diszgráfia esetén szükséges a lassított tempójú, egyéni sajátosságokhoz igazított olvasás, írás tanítás lehetőségének biztosítása, az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése. – Kompenzáló technikák kialakítása és alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során.

– Szükség esetén speciális eszközök (auditív eszközök, gépi írás, szövegszerkesztő, helyesírás ellenőrző programok) használatának biztosítása.

– Diszkalkulia esetén is kiemelten szükséges az észlelés, érzékelés, emlékezet, gondolkodás összehangolt fejlesztése, a téri relációk fejlesztése, a szerialitás erősítése. Lehetőséget kell adni számolást segítő eszközök használatára. (számtábla, szorzótábla, számológép)

– A tanulási helyzetek során a tapasztalás, a manipuláció, a matematikai eszközök használatának előtérbe helyezése szükséges.

– Egyéni szükségletekhez igazított gyakorlási lehetőség biztosítása.

– Szakértői vélemény alapján az értékelés alóli felmentés alkalmazása lehetséges.

5.5.8.Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének elvei, céljai.

- cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése;
- a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése;
- hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos problémák leküzdése érdekében;
- az iskola és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása,
- a jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt- a továbblépés előtt - külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, probléma-megoldási módszerek tanítása;
- a tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága;

- a fejlesztési célokat hierarchikus rendbe kell szervezni,
- fontos az autizmus specifikus módszerek alkalmazása pl., protetikus környezet kialakítása, vizuális környezeti támpontok biztosítása, egyénre szabottság, viselkedésterápiás módszerek alkalmazása, speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása;
- fontos a megfelelő tárgyi és személyi feltétel biztosítása pl., állandó asszisztencia.

„ Ne azzal törődj, amid nincs,

hanem azzal, hogy jól használd fel,

mit kezdjél azzal, amid van.”

(Ernest Hemingway)

5. IDEGEN NYELVI KÉPZÉS

A programban rögzített elvek és célok között kiemelt szerepet kap az idegen nyelvek tanítása, a képzés hatékonyságának növelése. A korábbi évek gyakorlatát követve, az angol és a német nyelv tanítását helyezzük előtérbe. Az angol, mint az elsődleges világnyelv, a német pedig a település történetéből fakadóan nemzetiségi hagyományokhoz is köthető.

Általánosságban megfogalmazható, hogy a nyelvtanítás módszerének igazodnia kell a tanulók életkorához, nyelvtanulási tapasztalataihoz és a nyelvi környezet sajátosságaihoz. Célunk a gyakorlati nyelvi készségek elsajátíttatása, az idegen nyelven való szóbeli és írásbeli kommunikációs képességek fejlesztése. Ennek érdekében törekszünk ezen a területen is a kompetenciafejlesztésre építve, a nyelvtanítás új eszközeinek és módszereinek alkalmazására. Teret biztosítva a kooperációs technikáknak és digitális eszközöknek is.

Az idegen nyelv használatában, tanításában kiemelt jelentősége van az anyanyelvi környezetnek. Ezért fontosnak tartjuk a célországokba szervezett nyelvi táborokat, valamint anyanyelvi tanár alkalmazását.

A képzések szintjei igazodnak a gyermekek képességeihez, a szülői igényekhez és társadalmi elvárásokhoz. Személyi és tárgyi feltételeinket figyelembe véve az alábbi lehetőségeket biztosítjuk:

- kerettanterv szerinti alapóraszámon tanított angol és német nyelvi oktatás
- emelt szinten történő német, angol nyelvi oktatás
- magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás.

Az alapóraszámon folytatott oktatásnál is lehetőséget adunk – igény szerint – a tanfolyami vagy fakultációs nyelvtanulásra, melyet akár első évfolyamtól is elkezdhetnek a gyerekek.

5.1. Fakultációs német, angol nyelvoktatás

Az első és második évfolyamon tanfolyami keretek között, majd harmadik vagy negyedik évfolyamon óratervi keretek között elkezdett nyelvtanítás felső tagozaton emelt óraszámban folyik. A kezdő szakaszban a nyelv megszerettetése és a szóbeli készségek fejlesztése a cél. Később, az óraszám növelésével is törekszünk, jól és magabiztosan kommunikáló, a nyelvtani ismeretek terén is jártasságot szerző, eredményes továbbtanulásra, esetleg nyelvvizsgára kész diákokat képezni. Az anyanyelvi környezetbe szervezett táborok is ezt a célt szolgálják.

Fontosnak tartjuk a város német nyelvi hagyományait, ezért a tananyagban szerepelnek német nemzetiségi táncok, szokások, dalok, mondókák is.

A képzésre jelentkezés alapján kerülnek beiskolázásra a tanulók. Önálló osztályt nem indítunk, a nyelvtanítást csoportbontással oldjuk meg.

Az Iskola u. 4. feladat ellátási helyen az angol és a német nyelv első osztálytól, heti 1 órában, igény szerint, szakköri keretek között biztosítja a játékos nyelvhez szoktató képzést.

Negyedik osztálytól általános tantervű osztályban heti 3, sportiskolai tantervű osztályban heti 2, 5-8 évfolyamon heti 3, majd 7-8 osztályban, előzetes szintmérés és igények alapján heti 5 órában tanulhatják az idegen nyelvet az azt választók.

5.2. A magyar-angol két tanítási nyelvűség

A korai két tanítási nyelvű iskolai oktatásban az angol nyelv oktatása és más szaktantárgyak angol nyelven történő tanulása egyidejűleg kezdődik. A célnyelven tanított tantárgyak kiválasztásakor szem előtt kell tartani a tanulók életkori sajátosságait. A program tudatosan épít a gyerekek azon tulajdonságára, hogy a nyelvet szinte észrevétlenül, könnyedén, gátlások nélkül képesek elsajátítani. A gyerekek hangképzése rugalmasabb, az angol nyelvű óravezetést természetesebbnek fogadják el, olyan nyelven szólalnak meg, amelyen beszélnek hozzájuk. A tantárgyak közül a készségtárgyak oktatása azért sikeres, mert vonzó tevékenységekkel (játékos, rajzos stb.) is párosul. A motiváló erőt kihasználva jut el a gyermek egy olyan szintre, ahol a nyelvi kifejezőkészség együtt fejleszthető a tantárgyi tartalommal.

Az általános iskolákban a nyelvoktatás korai bevezetése miatt a beszédértés és beszédkészség fejlesztése elsődleges. A képzés tartalmát és eredményét tekintve nem csupán a nyelvi és tantárgyi tudásról van szó, hanem arról is, hogy az ilyen iskolában tanuló diákok kommunikációja oldottabb. A két tanítási program segít abban is, hogy a tanulók elsajátítsák a különféle nyelvtanulási technikákat, megismerjék saját tanulási stílusukat, így könnyebbé válik más idegen nyelvek tanulása.

Iskolánk tagja a Kétnyelvű Iskoláért Egyesületnek, mely pedagógiai és szakmai bázist nyújt a minőségi oktató-nevelő munkához.

5.2.1. Helyzetelemzés

A magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás a 2010-2011-es tanévtől indult iskolánkban. A program meghirdetése előtt több olyan iskolával is felvettük a kapcsolatot, ahol már évek óta folyik az ilyen típusú képzés. Óralátogatások, szakmai anyagok átvétele, konferenciákon való részvételek után kezdtük el az igen nagy érdeklődéssel várt oktatási formát. Jelenleg két feladat ellátási helyen is indítunk egy-egy osztályt. Városunk óvodáiból, de a környező településekről is szép számmal jelentkeznek gyerekek, átlagosan elmondható a kétszeres jelentkezési arány.

Tapasztalataink jók, a tanulóktól elvárható hozzáállás, teljesítmény dicséretes. 2012-ben a második évfolyamon végzett külsős mérés is igazolta az elkezdett oktatás eredményességét.

Nevelői létszámunkat folyamatosan bővítjük, hiszen a felmenő rendszerű képzés, csoportbontások szükségessé teszik ezt. Fontos feladat lesz a felső tagozatos, szakos nevelők beiskolázása, illetve szükség szerint újabb kollégák felvétele.

5.2.2. A magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás céljai és feladatai

A 4/2013 (I. 11.) EMMI rendelet alapján a hatékony és sikeres két tanítási nyelvű iskolai oktatás az anyanyelvi és idegen nyelvi tudás egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztését szolgálja, hogy a tanulókat megtanítsa az idegen nyelven való tanulásra, képessé tegye őket az idegen nyelvű információk feldolgozására, illetve nyelvtudásuk aktív használatára. Ennek érdekében a két tanítási nyelvű oktatás a következőket tűzte ki célul:

5.2.2.1. Az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése, az élet minden területén használható helyes, öntudatos és alkotó nyelvtudás megalapozása:

A két tanítási nyelvű általános iskolai oktatás jellemzője a kommunikációs helyzeteken alapuló játékos nyelvtanulás korai megkezdése. A tanulók az angol nyelvet, amellyel minden esetben valamilyen kommunikációs szituációban, kontextusban találkoznak, kezdetben az anyanyelvi fejlődés mintájára sajátítják el. Ennek következtében kialakul és folyamatosan fejlődik a tanulók beszédészlelése, beszédértése, spontán beszéde és beszédbátorsága, ami megfelelő alapot teremt a nyelvi készségek további fejlesztéséhez és fejlődéséhez.

5.2.2.2. A nyelvtanulás és az angol nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása:

A két tanítási nyelvű általános iskolában az angol nyelv tanulása és az angol nyelven történő tanulás egyszerre kezdődik, hogy a tanuló legyen képes nyelvtudását önállóan fenntartani, továbbfejleszteni, emellett később újabb idegen nyelveket hatékonyan és sikeresen elsajátítani. Ezért fontos feladatunk a gondolkodási készségeknek a nyelvi alapkészségek közé való emelése, a memória-alapú nyelvtanulás helyett problémamegoldó, háttér-információt is felhasználni tudó nyelvtanulás segítése. Cél, hogy már kisgyermekkorban kialakuljon és fenn is maradjon a nyelvtanulás iránti pozitív attitűd, így az első és a további idegen nyelvek tanulása is sikeres legyen. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik a motivációval. Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak. Az önálló tanulás képességének kialakításában pedig hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága.

5.2.2.3. Az angol nyelvi műveltség fejlesztése:

Cél, hogy a tanulók legyenek képesek a saját és más kultúrák különbségeinek, illetve hasonlóságainak értelmezésére, váljanak nyitottabbá és érzékenyebbé más kultúrák irányába. Fontos a pozitív attitűd és motiváció kialakítása a nyelvtanulás, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerése iránt.

A két tanítási nyelvű oktatásban anyanyelvi lektor is részt vesz, aki kiemelkedő szerepet játszik a tanulók mindennapi szóhasználatának, kommunikációs készségének, valamint kommunikációs stratégiáinak kialakításában és fejlesztésében. Jelenléte segíti az autentikus kommunikációs helyzetek kialakulását, a tanulók hozzászoknak ahhoz, hogy olyan embereket is meg kell érteniük, akik csak az angol nyelvet beszélik. Az anyanyelvi lektor feladata elsősorban a kommunikációs készségek fejlesztése, de meghatározó szerepe van a kultúraközvetítés, az interkulturális kompetencia fejlesztésében is.

5.2.2.4. A nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználása:

Cél, hogy a tanuló legyen képes a tantervben szereplő más műveltségterületek egy-egy érdekes és fontos problémáját a tanult idegen nyelven is feldolgozni. A két tanítási nyelvű oktatás folyamatában a tanulók több tantárgyat angol nyelven tanulnak. Korán megkezdődik a nyelv használata információszerzésre és -átadásra, és nyilvánvalóvá válik a nyelvórán kívüli nyelvtudás fontossága. Lényeges, hogy a tanulók az angol nyelv elsajátítása során építsenek meglévő ismereteikre és személyes tapasztalataikra, és fedezzék fel, hogy a nyelvi és a tantárgyi tudás szoros kölcsönhatásban van egymással, és számos területen alkalmazható.

5.2.2.5. Az angol nyelvi műveltség, a kulturális tudatosság intenzív fejlesztése:

Az angol nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot is. Ezért az angol nyelvű országok civilizációjának oktatása önálló tantárgy keretében kerül megszervezésre, melyen a tanulók megismerkednek a nyelvet használó országokkal, és elsajátítják azok földrajzával, gazdaságával, társadalmi viszonyaival, irodalmával, történelmével, kultúrájával kapcsolatos főbb ismereteket.

5.2.3 A két tanítási nyelvű oktatás feltételei

5.2.3.1. Személyi feltételek

A pedagógusok alkalmazása a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerint történik. Jelenleg a két tanítási nyelvű képzésben 12 angol nyelvtanári, illetve tanítói képzettséggel rendelkező pedagógus dolgozik. Ezen kollégák nem minden esetben osztályfőnökei az érintett csoportoknak, a későbbiek során esetleg törekedni kell arra, hogy legyenek olyan osztályok is, ahol a két funkció egybeesik. Mindenképpen indokolt lesz újabb pedagógusok beiskolázása, különösen a felső tagozatos, szakos oktatás biztosításához.

Anyanyelvi tanár alkalmazását megoldottuk, az ő munkája a két tanítási nyelvű képzésnek nemcsak feltétele, hanem nélkülözhetetlen segítője.

Az anyanyelvi lektoron kívül esetleg igénybe vehetnénk az AIESEC segítségével külföldről érkező közreműködőket is. Bár nem mindig angolszász nyelvterületről érkeznek, jelenlétük az angol nyelv közvetítő szerepét kihasználva kiváló lehetőséget jelenthetnek más kultúrák megismerésére, a nyelvi készségek közvetett fejlesztésére, illetve a személyiségfejlesztésre.

5.2.2.2. Tárgyi feltételek

A szemléltető eszközök, digitális ismeretszerzést lehetővé tévő anyagok, illusztrációk terén fejlesztésre van szükség. Hiányos az angolul tanított közismereti tantárgyak szakanyaga, ezeket is fokozatosan bővíteni kell. Szaktantermek tekintetében történtek fejlesztések, jelenleg két csoportszoba és informatikai eszközökkel jól felszerelt nyelvi labor is rendelkezésre áll. A képzéshez természetesen más tantermek használata is megoldott, ezekben azonban növelni kell az IKT-eszközök számát. Tankönyveink, egyéb taneszközeink kiválasztása folyamatosan megvalósul, itt még lehetnek ugyan változások, az új taneszköz kínálat miatt.

Irányadó rendelkezés: a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet.

Iskolánk olyan tankönyveket rendel az iskolai tankönyvrendelés kereti között, amelyeknek tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt, továbbá szerepel a tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken. A két tanítási nyelvű képzés speciális jellegéből adódóan a nyelvoktatáshoz, illetve a két nyelven történő tanításhoz nem minden szaktárgy esetében van lehetőség ilyen tankönyvet beszerezni, így bizonyos taneszközök, szakkönyvek, jegyzetek a tankönyvtámogatásból

nem finanszírozhatók. A beszerzésük költségei így a szülőket terhelik, amiről minden iskolánkba jelentkező gyermek szülőjét a felvétel előtt írásban tájékoztatunk.

A taneszközök kiválasztásának elvei:

A két tanítási nyelvű oktatási rendszerben is igen nagy hangsúlyt kell fektetnünk a megfelelő nyelvi tankönyvek, segédanyagok, hanganyagok kiválasztására. Az iskola helyi pedagógiai programjában meghatározott elveken túl a két tanítási nyelvű képzésben használt tankönyvekkel, jegyzetekkel és szakkönyvekkel szemben támasztott elvárások a következők:

- alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz,
- hangsúlyozza a nyelv kommunikációs és problémamegoldó funkcióját;
- segítse a gyerekeket a nyelv valódi, ismeretközlő és –befogadó használatában;
- kezdeti időkben a négy nyelvi alapkészségből a hallás utáni szövegértésre, és a beszédkészségre építsen,
- később a verbális készségekből kiindulva fejlessze az olvasási, végül pedig az íráskészségeket
- a gyerek tapasztalataiból induljon ki
- feladat-, illetve témakör-központú legyen
- ragadja meg a gyermek figyelmét és érdeklődési köreit

Mindezeken túl a nyelvkönyvnek kidolgozott nyelvi programmal kell rendelkeznie, hogy a nyelv széles körű felhasználását tegye lehetővé. Segítse a pedagógust az alapos felkészülésben és a gyakorlati ötletek megvalósításában is. Nyújtson lehetőséget többféle módszer és munkaforma alkalmazásához, ismétléshez, ellenőrzéshez. Legyen forrása a házi feladatoknak és az önálló munkának. Tökéletes tankönyv nem létezik, ám a pedagógus felkészültsége kiegészíti a tankönyvek hiányosságait.

5.2.4. A két tanítási nyelvű képzés tanórán kívüli területei

Képzésünk eredményessége szempontjából fontos, hogy a tanítási órákon kívül is találjunk olyan elfoglaltságokat, szabadidős tevékenységeket, melyek szervesen illeszkedve a tanórai munkához, azt jól kiegészítve hatékonyabb, élményszerűbb oktatást tegyenek lehetővé.

Ilyenek a következők:

- *szakkörök*, melyek az aktuális vizsgákra történő felkészítést teszik lehetővé
- *erdei, nyári nyelvi táborok*, *külföldi utak*, melyek kötetlenebb formában és körülmények között segítik elő az élményszerűbb tanítást

- *ünnepek, ünnepségek, hagyományos rendezvények* (iskolai napok, karácsony, Halloween…), melyekre történő felkészülés, a szülőkkel közösen történő szereplés segíti más országok hagyományainak, ünnepköreinek jobb megismerését
- *tanulmányi versenyek*, melyek alkalmat adnak az elsajátított ismeretek bemutatására, versenyhelyzetek, szituációk gyakorlására

5.2.5. A képzésbe bevont tantárgyak, csoportbontások

Alsó tagozat: környezetismeret, ének-zene, életvitel és gyakorlat

Felső tagozat: célnyelvi civilizáció, természetismeret, biológia, földrajz, testnevelés

Ének-zene és testnevelés tantárgyak esetében heti 1 órát tanítunk idegen nyelven, a többi tantárgy esetében minden óra tanítása angolul történik.

Csoportbontással tanítjuk a célnyelv, célnyelvi civilizáció, környezetismeret, természetismeret, biológia, földrajz tantárgyakat.

Az osztályok óratervét a nevelési terv tartalmazza.

5.2.5. A két tanítási nyelvű osztályba kerülés feltételei

Az első osztályba történő bekerülést képességmérés előzi meg, mely alkalmas az esetleges tanulási nehézségek kiszűrésére.

A képzés közbeni beiskolázás feltétele a nyelvtanárok által történő elbeszélgetés, tantárgyi ismeretek mérésére szolgáló tesztlap kitöltése.

5.2.6. A két tanítási nyelvű osztályokban alkalmazott mérések

Iskolánk két tannyelvű programjának nyelvi elvárásai megegyeznek a kerettanterv által meghatározott nyelvtudással:

Évfolyamok	**4. évfolyam**	**6. évfolyam**	**8. évfolyam**
Nyelvtudás a KER alapján	**A1**	**A2**	**B1**

Negyedik évfolyam végén a tanulók kifejezetten a korai nyelvtanulás hatékonyságát vizsgáló, a kisiskolások életkori sajátosságainak megfelelő szintfelmérésen vesznek részt, melynek szintje megfelel a KER által meghatározott A1-es szintnek. A hatodik évfolyam végén a tanulók az Origo Nyelvvizsgaközpont Junior (vagy egy másik, ennek megfelelő) nyelvvizsgát tehetnek le, mely A2-es KER szintű. A nyolcadik osztály végére a tanulók nyelvi kifejezőkészsége magas szintű, a mindennapos nyelvhasználat nem okoz gondot; B1 és B2 szint közötti. Ezen felül a két tannyelvű képzésben résztvevő tanulók 3. és 6. évfolyamon a pedagógusok döntése alapján tanév végi belső, szintfelmérő vizsgán vehetnek részt, aminek sikeres teljesítése szintén a képzésben maradás feltétele. A tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletek alapján a két tanítási nyelvű nevelést-oktatást folytató általános iskolában az Oktatási Hivatal szervezi az idegennyelv-tudást igazoló, államilag elismert nyelvvizsgáztatásról és a külföldön kiállított, idegennyelv-tudást igazoló nyelvvizsga bizonyítványok Magyarországon történő honosításáról szóló 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében meghatározott Közös Európai Referenciakeret (KER) szerinti, a hatodik évfolyamon az A2, a nyolcadik évfolyamon a B’ szintű nyelvtudást mérő célnyelvi mérést.

5.2.7. A két tanítási nyelvű képzésben használt kerettantervek

A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló, az emberi erőforrások minisztere által kiadott 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet mellékletei:

- 2. melléklet: Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi oktatáshoz
- 4. melléklet: Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai, középiskolai célnyelvi civilizáció tantárgy oktatásához

Az angol nyelven tanított szaktárgyakra (ének-zene, technika, életvitel és gyakorlat, környezetismeret, természetismeret, biológia, földrajz) a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet mellékletei vonatkoznak:

- 1. melléklet - Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára
- 2. melléklet - Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára

6. SPORT ÉS MOZGÁSKULTURA

Az intézmény egészére érvényes alapelvként fogalmazzuk meg az egészség és mozgás elválaszthatatlanságát, a mozgásfejlesztést, mint a nevelés és személyiségfejlesztés szolgálatába állított egyik legfontosabb eszközt.

Ennek megfelelően az általános iskolai képzés egész időszakában nagy gondot fordítunk a megfelelő szintű mozgásformák biztosítására.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a játéknak, a játékos mozgásformáknak, az életkorhoz igazodó mozgástanításnak és a megfelelő, valamint elégséges terhelésnek.

Ezek a tevékenységek nem szorítkozhatnak a testnevelési foglalkozásokra és órákra, ennél szélesebben és átfogóbban értelmezzük a testnevelés és sport szerepét.

Egyrészt fontosnak gondoljuk, hogy az életmód formálás szempontjából különösen fogékony időszakban, megfelelő óraszámú és kellő változatosságú foglalkozásokat biztosítsunk, ezzel elérve a mozgás iránti vágy felkeltését és örömforrásként történő kezelését.

Másrészt, lehetőséget adni a sport iránt elkötelezett és tehetséges tanulók számára a minőségi és versenysport utánpótlásrendszerébe történő bekapcsolódásra.

A kettő együtt csak megfelelő erőforrások bevonásával, jelentős idő ráfordítással, személyi és tárgyi feltételek biztosításával és az intézmény egészére érvényes pozitív attitűd formálásával valósítható meg.

6.1. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés felmenő rendszerben került bevezetésre. Elsősorban mind az öt órát az órarendbe beépítve, tanóraként kívánjuk megtartani. Teremkapacitásunk véges volta miatt, élve az Nkt. általi lehetőséggel, öt órából két óra más oktatásszervezési formákkal is helyettesíthető. Egyrészt a helyi adottságokhoz igazodó mozgásformák oktatásával (tánc, úszás), másrészt iskolai sportköri foglalkozásokra járással illetve valamely egyesületben versenyszerű sportolással.

A 2013/2014-es tanévtől a megújult testnevelés nélkülözhetetlen eleme a Kölyökatlétika, ami kötelező tananyaggá vált. A Magyar Atlétikai Szövetség által támogatott program, amit az IAAF (Nemzetközi Atlétikai Szövetség) dolgozott ki. A 6-12 éves gyerekek számára készült, és a mindennapos testnevelésbe jól beépíthető.

A 6-10 éves korosztály mozgásigényének kielégítése szempontjából mindenképpen fontos, hogy naponta, megfelelő terhelést nyújtó foglalkozásokat szervezzünk. A testnevelés órák, úszás órák és táncfoglalkozások együttesen lehetőséget adnak arra, hogy az iskolában töltött időszak alatt, arányos időbeosztással elérjük a kívánt célt.

A tanórákat (testnevelés, tánc) lehetőség szerint testnevelő tanárok vagy ilyen irányú tanítói szakképesítéssel, illetve táncoktatói képesítéssel rendelkező nevelők tartanák.

Az úszás órákat a városban oktatói feladatokat és egyesületi edzéseket is szervező úszóiskola szakemberei, külső szolgáltatásként, szerződésben rögzítettek szerint végeznék.

A testnevelési órák felépítésében, alsó és felső tagozaton egyaránt, törekedni kell a fokozatosságra, a változatosságra és a hatékony képességfejlesztésre. Fontos az életkorhoz igazodó játékformák, testnevelési játékok és sportági játékok alkalmazása, az ezekből fakadó, ezekhez köthető nevelési eszközök kiaknázása, az egészséges akaraterő és versenyszellem kialakítása.

6.2. Diáksport és szabadidős tevékenységek

A tanórákon túl, fontosnak gondoljuk a tömegsport és diáksport egyesületi foglalkozások nyújtotta lehetőségek kihasználását is. Ezek tartalmát, jellegét a tanulói igényekhez és a személyi, tárgyi feltételekhez kell igazítani. Minden olyan kezdeményezést támogatunk, ami hozzájárul a gyerekek rendszeres testmozgásának biztosításához.

6.3. Sportiskola

A város oktatási intézményeiben szép hagyományai vannak az egészségnevelés részeként értelmezett testnevelés oktatásnak. 1986-tól működő testnevelés tagozatos, majd később, emelt szintű képzésnek köszönhetően sok sportágnak biztosítottuk az utánpótlás bázisát. Bizonyos szakágak talán ennek köszönhetik fennmaradásukat. A magasabb óraszámból, speciális tantervből adódóan, jó alapozást, előkészítést biztosítottunk a magasabb korosztályokban és versenyrendszerekben sportoló fiatalok számára. Első osztályú kézilabdások, labdarúgók, birkózók, atléták kerültek ki ezekből az osztályokból.

Az emelt szintű képzés és sportági irányultságú oktatás két intézményben is megvalósult.

Ez is okot adott arra, hogy 2009-ben kidolgozásra és bevezetésre került a közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv, melyet első és ötödik évfolyamon indítottunk. Ennek folytatásaként az induló évfolyamokon felmenő rendszerben már az új sportiskolai kerettanterv szerint folyna a képzés a felső tagozaton is, a két feladat-ellátási helyen bevezetjük a feljövő osztályoknál.

A képzés lényege, hogy az iskolai oktatás követelményeit, a tanulók elfoglaltságait szervesen illeszteni tudjuk a sportoláshoz. Az a megterhelés és idő ráfordítás, melyet a szervezet keretek között sportoló gyerekeknek vállalniuk kell, csak akkor hozhat eredményt, ha arányosan és differenciáltan szervezzük meg iskolai életüket. A testnevelés órák és sportági edzések szakanyagának összecsiszolása, időbeli egyeztetése szintén hatékonyabbá teheti a képzést.

Sportiskolai rendszerünk a 2013/2014-es tanévtől megváltozott. A Petőfi iskola első osztálytól vezette be az új sportiskolai tantervet, míg az Eötvös felmenő rendszerben, fokozatosan vezeti ki sportiskolai tantervét képzési kínálatából.

Fontos továbbá az is, hogy a különböző tantárgyak anyagában a sporthoz kapcsolható tartalmak is megjelenjenek, illetve olyan tanulás módszertani ismereteket is kapjanak a tanulók, melyek segítségével eredményesebben boldogulnak a tananyag elsajátításában.

Törekedni kell arra, hogy a gyermek ismerje önmagát, legyen tudatában saját képességeinek, adottságainak. Ismerjen meg minél több tanulási módszert és technikát és legyen képes kiválasztani a számára leghatékonyabb eljárást. A tanulás tanulásának folyamatában a pedagógus akkor tud hatékonyan részt venni, ha kellő információval rendelkezik a tanuló előzetes tudásáról. E fenti gondolatmenetet követve a kerettanterv különös figyelmet fordít:

- a tanuló aktív részvételére a tanulási folyamatban (cselekvő tanulás előtérbe helyezése),
- az önértékelésre, az önismeretre,
- az eredményes tanulás módszereinek megismertetésére, a tanulási technikák elsajátítására,
- olyan helyzetek előidézésére, ahol a meglévő tudás mozgósítására kényszerülve kell a tanulónak adott jelenséget, törvényszerűséget értelmezni,
- az önálló és társas tanulás élményének kipróbálására, az előnyök megtapasztalására.

Képzésünkbe a Sportiskolai kerettanterv szakanyagát építjük be. Diáksportköri illetve szakedzési formában elsősorban a kézilabda, labdarúgás, úszás, atlétika és birkózás sportágakat preferáljuk. Ezek a sportágak részben hagyományokra épülnek (labdarúgás), részben ma is országos szintű utánpótlás eredményekkel rendelkeznek (birkózás, kézilabda), de van dinamikusan fejlődő új terület is (úszás).

A sportiskolai osztályok képzése kibővült a négy kiemelt dorogi sportág szakmai programjával, évi 72 órás órakeretben. A programban az alsó évfolyamos sportiskolai osztályok vesznek részt. Az egyesületek a tanulók számára alapképzést nyújtanak, amely során a gyermekek átfogó elméleti alapismeretre és szélesebb körű gyakorlati mozgás- alapismeretre tesznek szert. A tanév során a sportági képzésben valamennyi osztály 18 órán keresztül foglalkozik egy-egy sportág alapjainak elsajátításával.

- óraszámok: sportiskolai tantervű osztályokban: alsó tagozat : 4,5 óra testnevelés+0,5 óra úszás+ 1 óraküzdelem és játék+ 2 óra sportág választó óra

- felső tagozat: 3+2 óra testnevelés - 2 óra teljesíthető: délutáni szakosztályi edzéssel, gyógytestnevelési órával, sportköri órával. + tanulásmódszertan 1 óra (5. osztály)+ 0,5 óra tanulásmódszertan 6. osztályban, valamint 7-8. osztályban 0,5 óra sporterkölcstan.

- általános tantervű osztályokban: 4,5 óra testnevelés óra+ 0,5 óra úszás

6.4. A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérése, megtartása.

2013-tól a NKT. 80.§.(1) alapján a kötelező méréseket a tanév folyamán folyamatosan, a munkatervben meghatározott módon, január 1 és június 1. között végezzük el a felső tagozaton.

A tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez és minősítéséhez a NETFIT nyújt segítséget.

A tesztek értékelése:

A NETFIT rendszer központi felületére kell feltölteni az eredményeket minden év június 1-ig, amit e rendszer elemez és értékel.

A 20/2012 EMMI rendelet a tanuló fizikai állapotának és edzettségének egységes mérési módszerrel történő felmérését írja elő a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók részvételével, az 1-4. évfolyamon tanuló tanulók kivételével.

2015 januárjától a tanulók fittségi állapotát a NEMZETI EGYSÉGES TANULÓI FITTSÉGI TESZT (NETFIT) segítségével mérjük.

A NETFIT elsősorban diagnosztikai jelleggel méri és követi nyomon a tanulók fizikai fittségét, a köznevelési intézmények rendelkezésére bocsátott útmutató szerint [„Kézikönyv a Nemzeti Egységes

Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) alkalmazásához"]. Célja az egészséghez szükséges fittségi állapot elérése, megőrzése, javítása (fejlesztése) a tanulók fizikai aktivitási szintjének növelésén keresztül.

A rendszer 4 különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak. A négy profil egészében jellemzi a tanuló egészségközpontú fittségi állapotát.

A NETFIT tartalmi területei és a kapcsolódó fittségi profilok			
	Tartalmi területek	Fittségi profilok	Leírás
2.1.	A tanulók testösszetételére vonatkozó mérések - az antropometriai paraméterek mérése és a testösszetétel becslése	2.1.1. Testösszetétel és tápláltsági profil	A NETFIT testösszetétel és tápláltsági profilja tartalmazza a testtömeg és testmagasság értékekből számított testtömegindexet (BMI) és a testzsírszázalék értéket.
2.2.	A tanulók vázizomzatának fittségére vonatkozó (pálya)tesztek	2.2.1. Vázizomzat fittségi profil	A NETFIT tesztek közül a vázizomzat fittségével az ütemezett hasizom teszt, a törzsemelés teszt, az ütemezett fekvőtámasz teszt, a kézi szorítóerő mérés és a helyből távolugrás teszt foglalkozik.
		2.2.2. Hajlékonysági profil	A hajlékonysági teszt megbízható eredményekkel szolgál a térdhajlító izmok nyújthatóságáról.
2.3.	A tanulók aerob kapacitására vonatkozó (pálya)tesztek	2.3.1. Aerob fittségi (állóképességi) profil	Az aerob fittségi profil a 20, vagy 15 méteres állóképességi ingafutás teszt eredménye alapján becsült aerob kapacitás minősítését tartalmazza, vagyis a légzőszervrendszer és a keringési rendszer állapotának, a szervezet oxigénszállító és oxigén-felhasználási képességének mutatója.

3. A tanulók testösszetételére és tápláltsági állapotára vonatkozó mérések típusai

3.1. Testtömeg mérése

3.2. Testmagasság mérése

3.3. BMI (az előző két érték alapján számítva)

3.4. Testzsírszázalék mérése

4. A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fittségére vonatkozó mérések, tesztek

	A	B
1.	Mérés megnevezése	Mérés célja
2.	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat erejének és erő-állóképességének mérése.
3.	Törzsemelés teszt	A törzsfeszítő izmok erejének mérése.
4.	Ütemezett fekvőtámasz teszt	A felsőtest izomerejének és erő-állóképességének mérése.
5.	Kézi szorítóerő mérés	Az alkar izmainak maximális izometrikus erőkifejtő képességének mérése.
6.	Helyből távolugrás teszt	Alsó végtag dinamikus erőkifejtési képességének mérése.
7.	Hajlékonysági teszt	A térdhajlító izmok nyújthatóságának mérése.
8.	Állóképességi ingafutás teszt 15 m, ill. 20 m	Maximális oxigénfelvevő-képesség becslése.

A fizikai fittségi mérés eredményeit a mindenkori tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig az iskolának a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával fel kell tölteni a NETFIT rendszerbe. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

7. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Alapvető feladatunk a tanulók személyiségének komplex fejlesztése, s ezen belül megkülönböztetett figyelmet fordítunk az SNI-s tanulókra.

Intézményeink pedagógiai programja a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül.

Ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg:

- a NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása,
- valamint az ezekre épülő differenciálás.
- e két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink
- a különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban
- minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A pedagógiai folyamatokban törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs készségeinek fejlesztésére. Igyekszünk felkelteni az igényt az egészséges és kulturált életmód iránt, és fejlesztjük az ehhez szükséges képességeket

Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett

- kiválasztással,
- elrendezéssel.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók:

- műveltségét,
- világszemléletük, világképük formálódását,
- társas kapcsolatát,
- eligazodásukat saját testükön, lelki világukban,
- tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Éppen ezért nevelési programunk összeállításánál az alábbi feladatoknak adtunk prioritást: Az intézmény pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata adjon teret:

- a színes, sokoldalú iskolai életnek, tanulásnak, játéknak, munkának,
- fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, eddze akaratukat,
- járuljon hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

A pedagógiai programunk alapja egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás- nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

1. Az értelem kiművelése területén elvégzendő feladatok:

- a megismerési vágy fejlesztése,
- megismerési képességek fejlesztése:
    - megfigyelő képesség
    - emlékezeti képesség
    - képzelő
    - erő - gondolkodás képességek
- kommunikációs képességek fejlesztése:
    - beszédforma, szókincs
    - stílus, olvasásmód, íráskép
    - empátia
- a tanulás alapvető feltételeinek elsajátítása:
    - időteremtés
    - motiválás
    - aktivizálás
    - megerősítés
- tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása.

2. Jellem, akarati tulajdonságok fejlesztése terén elvégzendő feladatok:

- céltudatosság fejlesztése
- határozottság fejlesztése
- akaraterő fejlesztése
- önállóság fejlesztése

3. A segítő életmódra nevelés területén elvégezendő feladatok:

- a pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése
- a pedagógusok rendszeresen éljenek a segítő együttműködés változatos formáival
- a másság (fogyatékosság, kisebbség) elfogadására nevelés

4. Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén elvégezendő feladatok:

- a mintaszerűen egészséges életmód ismérveinek megismertetése a tanulókkal
- a tanulói önértékelés rendszeressé válása a nevelőmunka során is
- mentálhigiénés program megvalósítása
- felvilágosító tevékenység hatékonyságának növelése
- pozitív példák erősítése
- a sport fontosságának hangsúlyozása.

5. Az egyéni adottságokat figyelembe véve alakítjuk, fejlesztjük ki a tanulók egyéni tanulási útvonalait.

6. A tanítás-tanulás folyamatába alkotó jellegű feladatok meghatározásával fejlesztjük a tanulók tanulás iránti motivációját

8. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A nevelés szempontjából közösségnek nevezzük az autonóm egyének szerveződését.

Mivel a közösség egyénekből áll az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget. Maga a közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai önfejlődésével a közösség is fejlődik, több lesz, mint tagjai egyszerű együttese.

Az új tanulási módszerek, segítségével, pl: a kooperatív tanulástechnika fakadóan a közösséget fel kell készítenünk a gyerekeket az SNI-s tanulók integrált nevelésére.

Ennek érdekében tudatosítanunk kell a másság fogalmát és annak elfogadását.

8.1. A közösségfejlesztésnél kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- **Szociális és állampolgári kompetenciák:** konfliktuskezelés, együttműködő magatartás, környezet és az emberi közösségek harmonikus viszonyáért felelősségvállalás**,** másság elfogadása, empátia, kapcsolatteremtés, saját identitásától és képességeitől eltérő tulajdonságok toleranciája, önfejlesztő képesség, önbizalom, önbecsülés képessége, szabálykövetés, szabályalkotás képessége

- **Anyanyelvi kommunikáció: s**aját és közérdek képviseletéhez szükséges szóbeli és írásbeli, nyelvi kifejezőkészség, önálló véleményformálás, érvek kifejtése- konstruktív vita képesség, világos kifejező készség,
- **Digitális kompetencia:** az új információs környezetben való eligazodás képességét,
- **Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia:** alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését,

8.2. A közösségi nevelés területei:

- a család
- az iskola
- az iskolán kívüli közösségek.

8.3. Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanórák
- tanórán kívüli, felnőttek által szervezett iskolai foglalkozások (napközi, kirándulások, stb.)
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások (diákönkormányzati munka)
- szabadidős tevékenység
- hagyományápolás

8.3.1 A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, az osztályközösséget a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és a tudat tartja össze.

Mivel az osztályközösség egyrészt a tanulók fő iskolai tevékenységének, tanulmányi munkájának összefogó kerete, alapvető élet- és munkaközössége, másrészt pedig valójában a tanulók spontán, véletlenszerű gyülekezete, legfontosabb célunk ebből a nem nevelési szempontból összetömörült csoportból olyan valódi közösséget formálni, amely képes:

- a közös cél érdekében, a közös értékrend elfogadására valamint hajlandó az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.

Ennek a célnak a megvalósításához, több esztendő kitartó, állhatatos és türelmes munkájára van szükség. Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekedhetünk:

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, tanulmányi és munkaerkölcs erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással; helyes cselekvések bemutatásával; bírálat, önbírálat segítségével;)
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önigazgató képességének (ki)fejlesztése,

- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés,
- olyan nevelőkollektíva kialakítása (megtartása) mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny, stb.) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

8.3.2 A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlenebb tevékenységi formák és a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások érzelemmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladat:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelőn fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti, sport) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

8.3.3 A diák önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diák önkormányzatok a tanulók önirányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

A diák önkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

A diák önkormányzat, diáktanács feladata: szervezni a közösség életét. A közösségi élet tartalmát az iskola pedagógiai tervében meghatározott fő feladatok adják. Az egyes közösségek (osztályok) ezeket valósítják meg a maguk szintjén. Így alakul a közösségek egyéni, sajátos arculata.

Mivel az iskolai önkormányzat az iskola egészét, annak minden kisebb közösségét egységes rendszerbe fogja össze, így tevékenysége is olyan kell legyen, hogy az iskolai egység kialakításának irányában hasson. Ezért középpontban az iskolai szintű feladatoknak kell állni

Az önkormányzat alapját a gyermekek mindennapi életének és tevékenységének megszervezése jelenti. Ennek legfontosabb feladata az iskola életrendjének kialakítása a nevelőtestülettel és az iskolavezetéssel közösen.

A diákönkormányzat az iskola összes tanulójának érdekeit képviseli, feladatai és jogai vannak.

Feladata:

- programok biztosítása (karácsony, gyermeknap, iskolai napok, farsangi bál stb.)
- versenyek vetélkedők lebonyolítása,
- segítségnyújtás a diák-napokon programok szervezéséhez, lebonyolításához.
- ünnepségek szervezése (tanévnyitó, tanévzáró, pedagógusok köszöntése stb.).
- szabadidős programok szervezése (színházlátogatás, túrák stb.).

A diáktanács tagjai az osztályközösségekből delegált képviselők.

Joga- és feladata:

- A tanulók érdekeinek képviselete az iskolavezetésben és a nevelőtestületben. A gyerekek mindennapi életének megszervezésében való részvétel.
- A tanuláshoz való viszony erősítése.
- Társadalmilag hasznos munkák végzése, szervezése. Kulturális tevékenység szervezése.
- Sport- és szabadidős programok (kirándulás, túra, színházlátogatás stb.) szervezése.

8.3.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Munkatervben rögzített időpontban az osztályfőnökök irányításával tanulmányi kirándulásokat szervezünk. Általában 1 nap az időtartama, de felsőbb osztályokban gyakori az ország különböző tájain eltöltött két nap. Ezen idő alatt nem csak sok új ismerettel gazdagodnak a gyerekek, hanem az iskolán kívül együtt eltöltött 1-2 nap közösségformáló ereje is meghatározó. Ezen kívül az osztályfőnökök nagyon sok más programot is szerveznek a tanév során. Múzeumlátogatás, állatkerti séta, esztergomi, budapesti nevezetességek megtekintése, üzemlátogatások, koncertek stb.

Hétvégeken nevelőink vezetésével a környező hegyekbe kirándulnak tanulóink. Évente 4-5 ilyen "bakancsos" túrát bonyolítunk le.

Régi hagyományt szeretnénk folytatni a színházlátogatások biztosításával. Budapestre, Komáromba, Tatabányára, valamint a helyben szervezett bérletes előadásokra visszük el diákjainkat. Az ezeken való részvételnél - tekintettel a magas jegyárakra - az alapítvány nyújtotta lehetőséget is kihasználjuk.

Az iskolai sportkör foglalkozásait versenyekre történő felkészítésre, tömegsport foglalkozásokra, illetve az emelt szintű képzésben részesülők rendszeres testedzésére fordítjuk. Emellett az időjárás függvényében - a téli időszakban - iskolai jégpályát készítünk, amit a testnevelési órákon kívül a délutáni, esti órákban a gyerekek és a szülők egyaránt használhatnak.

9. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Iskolánk tanulóinak családi háttere, otthoni indíttatása igen különböző és ez jelentősen befolyásolja pedagógiai munkánkat. Tanulóink jó része az átlagosnál magasabb színvonalú szociokulturális háttérrel rendelkezik, ahol a szülők magas elvárásokat támasztanak. Ugyanakkor jelentős azoknak a száma, akiknek családja különböző problémákkal küzd (munkanélküliség, csonka család, megélhetési gondok, alkoholizmus). Ezek a nemkívánatos környezeti hatások tükröződnek a gyermekek lehetőségeiben, teljesítményében viselkedési és beszédkultúrájában egyaránt. Ezeknél a tanulóknál a személyiség fejlesztése az átlagosnál nagyobb törődést, türelmet, empátiát és szakértelmet kíván a tantestület tagjaitól. A tanulás kezdeti időszakában a tapasztalati ismeretszerzés, a tevékenységközpontú tanítási stratégia alkalmazása segíti a kitűzött célok elérését.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, a Pedagógiai Szakszolgálattal, és a gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- fejlesztő foglalkozások;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- fogadóórák;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

A magatartási, beilleszkedési zavarok társadalmi problémákra, a család funkciózavaraira és betegségekre vezethetők vissza. A pedagógus szakma „tömeges” jelenségként éli meg az utóbbi egy-két évtizedben ezeket a nehézségeket. A szakmai kompetencia csak úgy tartható fenn, ha folyamatosan felkészülünk a kezelésére.

1. Szoros kapcsolatot alakítunk ki az óvodákkal az iskolára előkészítő év(ek)ben, hogy informáltak legyünk a nehézségekről, a pedagógiai szakszolgálattal pedig az iskolába kerülés időpontjától.

2. A Szakértői Bizottság szakvéleményében megfogalmazott javaslatokat kötelező alkalmaznunk. Ettől eltérni csak és kizárólag a szakértői vélemény módosítását kérve, írásban lehet a szakvéleményt kiállító Szakértői Bizottság felé benyújtva.

3. Évente szakmai jellegű nevelési napot iktatunk be olyan pedagógiai problémák gyakorlati kezelése érdekében, mint az egyre gyakoribb diszlexia, diszgráfia, diszcalculia, illetve beilleszkedési zavarok témakörben. Törekszünk a Pedagógiai Szakszolgálat segítségnyújtásának maximális kihasználására.

4. A beilleszkedési zavarokkal és magatartási problémákkal küszködő tanulók érdekében – az illetékes szakmai bizottság javaslata alapján – az iskola fejlesztő, kompenzációs foglalkozásokat szervez. A fejlesztő foglalkozásokat – elsősorban az 1-3. osztályokban - évfolyamonként, az adott probléma fejlesztési területének megfelelő kiscsoportban (4-5 fő) szervezzük.

5. A csoportban nem fejleszthető, egyéni foglalkozásra szoruló hátrányos helyzetű tanulót az iskola – lehetőségeihez mérten – egyéni foglalkozás keretében segíti hátrányainak enyhítésében.

6. A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítése minden intézményi dolgozó közös feladata. A fejlesztő nevelési-oktatási foglakozásokon való részvétel ezen tanulók számára kötelező, a Pedagógiai Szakszolgálat által javasolt könnyítések, mentesítések csak ebben az esetben illetik meg őket.

7. A beilleszkedés, a magatartási zavarok enyhítése minden intézményi dolgozó közös fel-adata.

8. A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól a Pedagógiai Szakszolgálat véleménye alapján mentesíti az iskola igazgatója.

9. Nem hagyható figyelmen kívül a differenciált munka sem. Az első osztályban tanító nevelőt jól segíti ebben a pedagógiai asszisztens, később pedig a jól elsajátított csoportmunka-forma lehet a részproblémák kezelésének egyik eszköze.

10. A megfogalmazott eljárások segítsenek a tanulási esélyegyenlőség feltételének megteremtésében:

    - együttműködés a fenntartóval, családokkal, a szakmai és civil szervezetekkel;
    - kulcskompetenciák megalapozása az 1-6. évfolyamon;
    - kulcskompetenciák bővítése, megerősítése a fejlesztő szakaszban;
    - tanulási nehézségek feltárása, problémamegoldás a nevelés egész folyamatában és minden területen;
    - a tanulók személyiségének megismerése és hozzá illeszkedő pedagógiai módszer, kooperatív technikák alkalmazása;
    - kiemelkedő teljesítmények, tehetségjegyek feltárása, fejlesztése (tantárgyi, tevékenységi, iskolán kívüli formában);
    - egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások.
    - projekt-módszer alkalmazása
    - tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása

- fejlesztő, szöveges értékelés alkalmazása
- az alapozó szakasz elnyújtása
- a tapasztalatszerzés, ismeretszerzés lehetőségeinek kitágítása az IKT-s eszközök alkalmazásával

10. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

A kialakuló teljesítményeket figyelve tudatosan keressük a jó képességű és kiemelkedő teljesítményeket produkáló tanulókat. Célunk, hogy hatékony segítséget nyújtsunk nekik képességeik kibontakoztatásához. Az új tanulásszervezési eljárások különösen lehetővé teszik a tanulók személyiségjegyeinek szélesebb körű megismerését, képességeik sokféleségének megmutatását, tehetségük orientálását. A projekt tevékenykedtető eljárásai keretében valóban jól formálhatók a tanulók képességei, fejleszthetők kompetenciái. A témahét szintén gyakorlatias pedagógiai folyamatában elmélyíthető a tanulók érdeklődése, amelyre alapozva épülhet egy motivált képességfejlesztés.

A kibontakozásra minden tanulónak lehetőséget kell adni: fontos, hogy a valamely területen – mozgás, tánc, kézügyesség stb.- tehetséges SNI-s tanulókat is célirányosan fejleszteni szükséges.

A tehetséggondozás elsődleges színterei az **emelt szintű tanítás**, a **sportiskolai képzés** a **csoportbontások**, a **szakkörök** iskolai és városi rendszere, a városi, a megyei és az országos **pályázatok**, **vetélkedők**.

Javasoljuk tanítóink, tanáraink számára a **differenciált**, **személyiségfejlesztő tanulásszervezést**, annak érdekében, hogy minden tanulónk a neki leginkább megfelelő fejlődési ütemben haladhasson az ismeretek megszerzésében. A tanulásszervezési metódus közben biztosítjuk az optimális előrehaladást, az érdeklődés szerinti **csoportalakítást**, a **csoportváltás** lehetőségét, és szorgalmazzuk a **differenciált házi feladatokat**. A taneszközök kiválasztásakor - esetleges kimunkálásakor - előnyben részesítjük a differenciálást lehetővé tevő anyagokat.

Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulás **motivációs** bázisának erősítését. Sokat jelenthet, ha a tantárgyi munkában erősödik a sokoldalú szemléltetés a korszerű ismerethordozók bekapcsolásával, amely a vizualitásban rejlő lehetőségeket is megragadja.

A **tevékenységközpontú tanulásszervezéssel** a tanulás és az ismeretek alkalmazása kerül előtérbe. Célunk az **önállóság** fejlesztése (lásd még: kulcskompetenciák).

A tehetséget nem csak az intellektuális képességek terén kutatjuk. Keressük a jó képességű színjátszókat, rajzolókat, énekeseket, kézműveseket és a kiemelkedően sportolókat.

Az érdeklődés szerinti differenciálás legfontosabb területe a **tehetséggondozó szakköri forma**. E foglalkozások által biztosított feltételek kihasználása nagyon fontos lehetőség a tehetséggondozás, a sokoldalú képzés szempontjából. A szakkörökön általában a tantárgyi követelményeket legeredményesebben teljesítő tanulók vesznek részt, ezért sokkal nagyobb lehetőség van a tananyag elmélyítésére, esetleges bővítésére, az önálló logikus gondolkodás fejlesztésére, az absztraháló képesség, a találékonyság és az ötletesség fejlesztésére.

A tanulói igényekhez igazodva, azt figyelembe véve továbbra is lehetőséget biztosítunk **önköltséges tanfolyamok** megszervezésére.

Az egyéni képességek kibontakoztatásának eredményességére legjobb mérce a közvetlen környezettől független **versenyeken**, **vetélkedőkön**, **pályázatokon** való részvétel. Az egészséges versenyszellem kialakítása és ápolása a tehetséggondozás rendkívül fontos részét alkotja.

A források sokféleségének felismertetésére és alkalmazására törekszünk az **önművelési**, a **verseny**- és **kutatási feladatok** folyamatos végeztetésével.

A tanár-diák közös alkotómunka technikáinak folyamatos alkalmazása, az eredmények beépítése a mindennapi gyakorlatba.

A rendszeressé vált **hagyományos táborokat** is a kulturált, a szórakozásban is értékközpontú szemlélettel működtetjük. Az önszerveződésű **diáknapokon** hagyományőrző és –teremtő tanulmányi és sportversenyeket szervezünk.

Az iskolai **sportkörben** kibontakozó gyerekeket átirányítjuk a város sportszakosztályaiba. A magasabb szintű, versenyre felkészítő edzések mind a **szakosztályok**, mind az iskolai diákolimpiai részvétel eredményességét növelik.

A tehetség **támogatásának anyagi-erkölcsi** lehetőségét kínálják az iskolai alapítványok, az egyéb elérhető alapítványok.

Fejlesztendő kompetenciaterületek:

- **Kezdeményezőképesség és vállalkozási kompetencia területén**:

  Egyéni tervkészítés, megméretés, kockázat felvállalása (versenyek),

- **Digitális kompetencia területén:**

  Önálló információkeresés interneten (előadások készítése, újságszerkesztés)

- **Szociális és állampolgári kompetenciák területén:**

  Közjó iránti elkötelezettség, csoportmunkában konfliktus megoldási készség

- **Önálló tanulás**

  Saját tanulás megtervezésének, megszervezésének képessége

10.1. Komplex tehetségfejlesztő program

Korábbiakban felvázolt, a tehetséges tanulókkal való foglalkozások elveihez, lehetőségeihez kapcsolódóan, de azon egy kicsit túlmutatóan, tervszerűen megvalósítható programot kívánunk működtetni. Ennek lényege, a **tehetség fogalmának pontos értelmezése**, a fejlesztéshez kapcsolható **tehetségek beazonosítása**, és maga a **fejlesztés**, illetve tágabban értelmezve, a **tehetséggondozás**.

- Tehetségesnek gondoljuk azokat a tanulókat, akik átlag feletti képességekkel, fejlett kreativitással és a feladatok megoldásához megfelelő motivációs bázissal rendelkeznek.

Ezen szerencsés együttállás esetében is csak a megfelelő családi, iskolai viszonyok, kortársi kapcsolatok révén válhat jól teljesítő tehetséges személyiséggé a tanuló.

- Az azonosításhoz használható beválogató mérésekhez kapcsoljuk a nevelői megfigyeléseken alapuló ismereteket és a szülőktől kapott információkat. Ezeknek köszönhetően kialakítjuk azokat a kis létszámú csoportokat, melyekben már első évfolyamtól megvalósítjuk a fejlesztő tevékenységet.
- Először az általános képességek körébe tartozó területeket – figyelem, emlékezet, logikus gondolkodás, együttműködési készség …. - vesszük sorra, majd ezt követi a gazdagító tevékenységek fokozatos bevezetése, vagyis a szakköri munka, a versenyeztetés. Ezeket egészíti ki a tanulókra egyénileg vonatkozó gondozás, az iskolai és iskolán kívüli programok összehangolása, a családdal és a nevelőkkel történő kapcsolattartás, folyamatos egyeztetés.

Alsó tagozaton a megfelelő képesítéssel rendelkező nevelők speciális, e célra alkalmas játékok segítségével heti 1-2 tanítási órán kívüli foglakozás keretén belül végzik az általános képességek fejlesztését. Minden tanév végén kontroll-méréseket végzünk, melyek segítségével megbízható képet kapunk a gyerekek fejlődéséről, illetve pontos, az elért eredményeket is figyelembe vevő további fejlesztési terveket készítünk elő. Természetesen nem zárkózunk el bizonyos szakkörök, sportegyesületi edzések látogatása elől, ezek jól kiegészíthetik az általános fejlesztő tevékenységet. Alapvető célunk a tapasztalatszerzésre épülő megismerés, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása és az egyéni fejlettséghez igazodó, differenciált fejlesztés. Ezen célok megvalósításának rendeljük alá a tanórai munkát is.

Felső tagozaton már egyértelmű cél és egyben eszköz is a speciális szakköri munkába való bekapcsolódás. Az alábbi, tantárgyakhoz is köthető területeken kívánunk lehetőséget biztosítani a tehetséges tanulók számára:

- anyanyelv, kommunikáció
- matematika
- idegen nyelv
- természettudományok, kutatások
- képzőművészet
- sport

A tehetséggondozó foglakozásokon való részvételen túl kiemelt fontosságúnak tartjuk a tanulási technikák fejlesztését. A hatékony ismeretszerzés érdekében tanulóinkat megismertetjük a PQRST módszerrel, melynek segítségével gazdaságosan, a nagyobb anyagrészek, ismeretanyagok kellő mélységű elsajátításával gyarapíthatják tudásukat. Kiemelt fontosságúnak érezzük az átlagtól eltérően teljesítő, többlet feladatokat vállaló gyerekek teljesítményének folyamatos nyomon követését. Tehetséggondozó szakember bevonásával egyeztetjük a tanulók iskolai elfoglaltságát, a különböző versenyeken, pályázatokon való indulását, egyéb szabadidős tevékenységét. Megpróbálunk gyorsan reagálni az átmeneti tanulási gondokra, az esetlegesen előforduló magatartási, beilleszkedési nehézségekre.

Ezen tehetségfejlesztő programot az Eötvös feladat ellátási helyen működtetjük.

11. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Irányító dokumentumok

A közoktatási törvény módosítása alapján pedagógiai programunkban a gyermekvédelmi munkával összefüggő tevékenységek törvényi háttere:

- 2012.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- Gyermekvédelmi törvény 1997. évi XXXI. törvény
- 229/2012. Kormányrendelet A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról.

A jelenleg hatályos törvényi és tartalmi szabályozókban rögzített gyermeki jogok, nevelési alapelvek, célok és feladatok egymásra épülve, egymással összhangban megerősítik, hogy az alapvető gyermeki jogok, szabadság tisztelete, az életkori és az egyénileg eltérő, sajátos szükségletek kielégítése a gyermek legelemibb érdeke, fejlődésének, fejlesztésének alapja.

A nevelő-oktató intézmények gyermekvédelmi feladatait döntően a köznevelési törvény határozza meg, mivel a gyermek és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik az intézmény pedagógiai tevékenységéhez. Összefügg azzal, hogy az intézményekben olyan légkört, olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet kell kialakítani, amely kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek bármilyen okból hátrányos, kitaszított helyzetbe kerüljön.

A gyermek és ifjúságvédelmi munkát az intézményvezető és a tagintézmény-vezetők koordinálják. A teendők ellátása a vezetők által megbízott gyermek és ifjúságvédelmi felelős és a nevelőtestület feladata.

Intézményünk gyermekvédelmi tevékenysége két nagy területre osztható:

- problémamegelőző, preventív gyermekvédelemre
- a problémakezelő gyermekvédelemre.
-

A **problémamegelőző –preventív- gyermekvédelem** első, legfontosabb „jelző intézménye” az óvoda, iskola. A gyermekek életük jelentős részét az óvodában és különböző iskolatípusokban töltik. Viselkedésükben, hangulatukban, fizikai állapotukban történő változás, fejlődésük minden hibája, zavara megjelenik az óvodában, iskolában, mint tünet.

A gyermekvédelem célja a prevenció, a gyermekek, tanulók hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Minden pedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A gyermekek jogai, szükségletei, igényei érvényesülésének feltétele, hogy a pedagógusok kötelességüknek érezzék azok biztosítását az oktatás-nevelés folyamatában a nevelés teljes eszközrendszerével.

Ebben meghatározó:

- az egyéni bánásmód,
- a differenciált fejlesztés átfogó tervezése, megvalósítása
- a szülővel való együttműködés,

- a teljes személyiségfejlődés-fejlesztés,
- a képességek kibontakoztatása

az iskolai alkalmassághoz szükséges testi, lelki, értelmi fejlettség elérése érdekében.

A pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy minden gyermek részére biztosítsa a fejlődéshez szükséges feltételeket, lehetőségeket – a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, hogy leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységben megfogalmazódnak a pedagógusok kötelezettségei:

- Közre kell működniük ezeknek a feladatoknak az ellátásában, a gyerekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Biztosítani kell, bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek felzárkóztatását.

A prevenció kollektív feladat, amely az óvodai és iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelősök, óvodapedagógusok és pedagógusok, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő együttműködésén alapul.

A Gyermekvédelmi törvény 17.§-a jelzési, együttműködési kötelezettséget állapít meg.

Az iskolai gyermekvédelem az egyik legfontosabb jelzőrendszer, mivel a gyerekek teljesítmény-, viselkedés- és kapcsolat zavarai itt érzékelhetők először.

Az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi feladata

- A gyermekkorúak oktatásának, szellemi, erkölcsi, testi, lelki, esztétikai, egészségi fejlődésének előmozdítása és támogatása.
- Ellátásának és gondozásának elősegítése, személyi biztonságának, érdekeinek védelme.
- Jogai érvényesülésének biztosítása.
- A veszélyeztetettség felderítése, a veszélyeztető okok feltárása.
- A veszélyeztető körülmények felszámolása, vagy legalább csökkentése annak érdekében, hogy minden felnövekvő gyermek képességeinek, adottságainak megfelelően harmonikusan fejlődjön.
- A szülő (gondviselő) tájékoztatása a gyermekvédelmi és családgondozói alapellátás helyi rendszeréről, segítése a támogatások elérésében.

Az intézményi **gyermek és ifjúságvédelmi felelős** munkájának legfőbb célja a prevenciós tevékenység, feladatrendszerét az intézmény gyermek és ifjúságvédelmi feladata határozza meg.

A cél elérésére kiemelt feladatai:

- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek szabadidős tevékenységének segítése, kulturális és kirándulási lehetőségek kihasználása, különböző ingyenes táborozási lehetőségek keresése, ill. ezeken való részvételük megszervezése.
- Szociális ellátások számbavétele.
- A veszélyeztetettség kialakulásának pedagógiai eszközökkel való megelőzése.
- Fejlődési, tanulási előmenetelük óvodai és iskolán belüli viselkedésük figyelemmel kísérése.

- Tanácsadás tanulóknak, szülőknek, pedagógusoknak.
- Kapcsolattartás a jelzőrendszer tagjaival.

12. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős, a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén is.

Az esélyegyenlőtlenség megszüntetése e téren is fontos feladat. Történhet speciális felzárkóztató programokkal, különösen, ha kisebb gyerekekről van szó, azonban főként a személyes törődésnek, beszélgetéseknek lehet nagy szerepük, melyekkel elősegíthetjük, hogy a diák elfogadja önmagát jelenlegi nehézségeivel, aktivizálja erőit hiányosságok felszámolása érdekében, s megakadályozzuk, hogy a lemaradás magatartás és lelki zavarok kialakulását idézze elő.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk a súlyosan hibás nevelési attitűdök következtében érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

E tevékenységek közben ügyelnünk kell arra, hogy a tehetséges tanulókkal való kiemelt foglalkozás ne lássa kárát a felzárkóztatásának. Arra törekszünk, hogy a tanulócsoport egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tehetséges tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is jó gyümölcsöket teremjen.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás illetve a szintre hozás.

12.1. Alsós fejlesztő gyakorlatok

"Egy gyermek akkor iskolaérett, ha testileg-lelkileg olyan fejlett, hogy az iskolai tanulás nemcsak hogy nincs ártalmára, hanem fejlesztőleg hat rá."

Az eredményes iskolai tanulás alapvető feltétele a tanuló iskolaérettsége.

A fejlődésnek megfelelő feltételei vannak, biológiai és pszichikus téren egyaránt. Ezek a feltételek egyrészt örökletes, ill. veleszületett vagy szerzett adottságok, másrészt a környezetnek a gyermekre gyakorolt helyes, céltudatos nevelői ráhatásai. Sokféle készség, képesség szükséges már az általános iskola első osztályában is ahhoz, hogy a pedagógus oktató-nevelő munkája eredményes legyen.

A pszichikusan iskolaérett gyermekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja:

- az érdeklődés a környezet iránt, ez bizonyos fokig kapcsolatban van a figyelem és a megfigyelőképesség fejlődésével, ill. fejlettségével,
- a gondolkodás terén analízisre és szintézisre való képesség a jellemző,
- a beszéd megfelelő fejlettsége, mely fontos szerepet játszik az ismeretszerzésben és mások megértésében.

A felsoroltakon kívül a már meglévő tapasztalatok, alapismeretek és a gyakorlati készségek nagymértékben fokozzák az iskolára való alkalmasságot. (Ide tartoznak a gyermek saját magára, természeti és társadalmi környezetére vonatkozó tapasztalatai, alapismeretek, az ábrázoló készség, megfelelő kézügyesség és mozgásbeli ügyesség.)
Az egészséges, kiegyensúlyozott felnőttkor alapja a gyermekkor, éppen ezért nagyon fontos a zavarok korai felismerése.

Az általános iskolában folyó összetett munka egyik fontos része azoknak a gyerekeknek az oktatása, nevelése, akiknek fejlődése eltérően alakult a korai gyermekkorban. Fontos és lényeges feladatai vannak ebben a folyamatban a szociálpedagógusnak a káros tényezők konkrét vizsgálatával, és ennek ismeretében a lehetséges és szükséges speciális módszerekkel a káros hatások kiküszöbölésére, ill. csökkentésére.

Fontos:

- a személyiséget károsító környezeti tényezők felismerése - ingerszegény környezet, elhanyagoltság, rossz családi körülmény, helytelen nevelési eljárás stb.
- a gyermek és a felnőtt környezet közötti kontaktus, a gyermeknek a társaihoz való viszonyulása, megnyilvánulása - mindezek utalnak az érzelmi kiegyensúlyozottságra is, amit feladathelyzetben, szünetekben és spontán tevékenység végzése közben figyelhetünk meg a gyermekeknél.

Minél hamarabb sikerül felfedeznünk a problémákat, megelőzhetjük, hogy az elsődleges tünetekre rakódjanak a várható következmények: a magatartászavar, agresszió, regresszió, önértékelési probléma, iskolai kudarcok stb.

A fejlesztő foglalkozások megtervezésénél a programok kiválasztásával meg kell tervezni, hogy mely célokra irányul elsődlegesen és melyekre lehet másodlagos fejlesztő hatással.

12.2. Részképesség-gyengeségek egyéni vagy kiscsoportos korrekciója

A terápiát minden esetben vizsgálóeljárással indítjuk. Ezután kerülhet sor a meg-felelő programok, feladatcsoportok kiválasztására, az egyénre szabott fejlesztési irányok meghatározására.

Természetesen fel kell tudnunk mérni azt is, hogy melyek azok a gyengeségek, hiányok, zavarok, amelyek már nem tartoznak kompetenciánkhoz, hogy a gyermek fejlődését szem előtt tartva a megfelelő szakemberhez (pszichológus, logopédus) irányíthassuk.

A foglalkozások lebonyolításánál fontos betartanunk néhány szabályt ahhoz, hogy a gyermek a munkát ne valamilyen kényszertevékenységnek érezze, hanem örömét lelje a játékos feladatokban.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a gyermek számára ezek a foglalkozások- bármennyire is játékosnak tűnnek- nagyon megerőltetők, fárasztóak, hiszen éppen azokban a képességekben várunk el tőle sikereket, ahol nehézségei vannak.

A fejlesztő foglalkozás hatásfokát fél évnél nem rövidebb időtartamú foglalkozás után éri csak el igazán. Munkánk szükségességét és eredményességét a fejlesztés hatásfoka igazolja, amelyet a vizsgálóeljárás megismétlésével ellenőrizhetünk.

12.2. Részképesség-gyengeségek egyéni vagy kiscsoportos korrekciója

A terápiát minden esetben vizsgálóeljárással indítjuk. Ezután kerülhet sor a meg-felelő programok, feladatcsoportok kiválasztására, az egyénre szabott fejlesztési irányok meghatározására.

Természetesen fel kell tudnunk mérni azt is, hogy melyek azok a gyengeségek, hiányok, zavarok, amelyek már nem tartoznak kompetenciánkhoz, hogy a gyermek fejlődését szem előtt tartva a megfelelő szakemberhez (pszichológus, logopédus) irányíthassuk.

A foglalkozások lebonyolításánál fontos betartanunk néhány szabályt ahhoz, hogy a gyermek a munkát ne valamilyen kényszertevékenységnek érezze, hanem örömét lelje a játékos feladatokban.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a gyermek számára ezek a foglalkozások- bármennyire is játékosnak tűnnek- nagyon megerőltetők, fárasztóak, hiszen éppen azokban a képességekben várunk el tőle sikereket, ahol nehézségei vannak.

A fejlesztő foglalkozás hatásfokát fél évnél nem rövidebb időtartamú foglalkozás után éri csak el igazán. Munkánk szükségességét és eredményességét a fejlesztés hatásfoka igazolja, amelyet a vizsgálóeljárás megismétlésével ellenőrizhetünk.

13. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

A szociális hátrány oka lehet anyagi természetű, lehet erkölcsi-neveltetési jellegű, de hátrányt jelenthet a környezet is. Minden esetet fel kell tárni, egyedileg kell elemezni, értékelni.

Eljárásaink a szociális hátrányok kezelésére

- a kulturált élet iránti igény felkeltése, kialakítása, gyakoroltatása (kiemelten az illem, az osztályfőnöki óra, a napközis foglalkozások keretében); igényes iskolai környezettel, kultúrával, programmal alapozzuk meg munkánkat,
- az alapvető erkölcsi normák, értékek megismertetése, elfogadtatása tevékenységek útján,
- igényes tevékenység(ek)be vonjuk be a hátrányos helyzetű tanulót (tanórai tevékenykedtetés, szakköri, egyéb közösségi formák),
- hátránykompenzáló beszélgetések a tanulókkal, esetenként tapintatos bevonása a szülői háznak,
- családlátogatás; tapasztalatainak közös megbeszélése,
- nevelési partner intézmények bevonása a felderítés, korrekció folyamatába.

Eszközeink a szociális hátrányok problémáinak kezelésére:

- intézményi alapítvány(ok) támogathatja
    - a tanulók táboroztatását,

- a versenyek anyagi feltételeinek megteremtését,

– A Gyermekjóléti Szolgálatnál kezdeményezzük és segítjük

- a mindenre kiterjedő együttműködést,
- a hivatásos pártfogók munkáját,
- a rászorulók szakkorrepetálását.

– A vidéki önkormányzatokkal

- kapcsolatot tartunk bejáró tanulóik sorsát figyelemmel kísérve,
- kezdeményezzük a szükséges intézkedések megtételét gyermekvédelmi ügyekben.

– Szoros kapcsolatot tartunk a karitatív szervezetekkel, tapintatosan lehetőséget kínálunk segítségük igénybevételére.

14. SZÜLŐK, TANULÓK, PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

14.1. A szülői szervezetek

A köznevelési törvény alapján a szülők meghatározott jogaik érvényesítésére és kötelességük teljesítésére szülői szervezetet (közösséget) hozhatnak létre.

A osztályok szülői szervezeteit az egy osztályba járó tanulók szülei alkotják. Az osztályok szülői szervezetei a szülők köréből képviselőt választ. Az osztályok szülői közösségeivel az osztályfőnökök tartanak kapcsolatot.

Az iskola szülői szervezetébe az osztályok szülői közösségei képviselőt delegálnak. Az iskolai szülői szervezettel az intézmény vezetője tart kapcsolatot, biztosítja a magasabb jogszabályokban előírt jogosítványaik gyakorlását.

A nevelőtestületi értekezleteken a szülői szervezet elnöke részt vehet.

14.2. A szülői szervezet részére biztosított jogok

– dönt saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról

– tájékoztatást kérhet a tanulók nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben

– javaslatot tehet az iskola és a család kapcsolattartási rendjének kialakításával kapcsolatban

14.3. Az iskolai szülői közösséggel való kapcsolattartás

Egy osztály tanulóinak szülői szervezetével a gyermekközösséget vezető osztályfőnök közvetlen kapcsolatot tart. A szülői szervezetek intézménnyel kapcsolatos véleményét, javaslatait a szülői szervezetek vezetői vagy a választott elnök juttatja el az intézmény vezetőségéhez.

A szülői szervezet osztályképviselőit az intézményvezető (helyettese) és a tagintézmény-vezetők a munkatervben rögzített időpontban, tanévenként legalább egyszer hívja össze, és tájékoztatást ad az intézmény munkájáról és feladatairól, valamint meghallgatja a szülői szervezet véleményét és javaslatait.

14.3.1 A szülők szóbeli tájékoztatási rendje

Az intézmény – a köznevelési törvénynek megfelelően – a tanulókról a tanév során rendszeres szóbeli tájékoztatást ad. A szóbeli tájékoztatás lehet csoportos és egyéni. A szülők csoportos tájékoztatásának módja a szülői értekezletek, az egyéni tájékoztatás a fogadóórákon történik.

14.3.1.1 A szülői értekezletek rendje

- Az osztályok szülői közössége számára az intézmény tanévenként több, a munkatervben rögzített időpontú szülői értekezletet tart az osztályfőnök vezetésével. A szeptemberi szülői értekezleten a szülők értesülnek a tanév rendjéről, feladatairól. Ekkor bemutatják az osztályban oktató nevelőket, új pedagógusokat is.
- A három szülői értekezlet közül az egyiken az osztály életkori sajátosságainak megfelelő pedagógiai, pszichológiai témával is foglalkozik az osztályfőnök.
- Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az intézményvezető (és helyettesei) az osztályfőnök, a szülői szervezet képviselője a gyermekközösségben felmerülő problémák megoldására.

14.3.1.2 A szülői fogadóórák rendje

- Az intézmény pedagógusai a szülői fogadóórákon egyéni tájékoztatást adnak a tanulókról a szülők számára.
- Az intézmény a tanév során a munkatervben rögzített módon fogadóórát tart. A tanulmányaiban jelentősen visszaeső tanuló szülőjét az osztályfőnök írásban is behívja az intézményi fogadóórára. Ha a gondviselő a munkatervi fogadóórán kívül is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetnie az érintett pedagógussal.

14.3.2 A szülők írásbeli tájékoztatási rendje

A általános iskolai feladat-ellátási hely a tanulókról rendszeres írásbeli tájékoztatást ad a hivatalos pecséttel ellátott tájékoztató (ellenőrző) füzetekben. Két havonta tájékoztatja a szülőt gyermeke magatartásáról, szorgalmáról, félévkor a félévi bizonyítvány dokumentálja a tanuló előmenetelét, amelyben az érdemjegyek bejegyzése számmal történik.

Az intézmény továbbá tájékoztatja a szülőket az intézményi élet kiemelkedő eseményeiről és a szükséges aktuális információkról is.

A pedagógusok kötelesek a tanulókra vonatkozó minden értékelést, érdemjegyet és írásos bejegyzést az osztálynaplón kívül a tanuló által átnyújtott tájékoztató füzetben is feltüntetni, azt dátummal, kézjeggyel ellátni. A szóbeli feleletet aznap, az írásos számonkérés eredményét a feladat kiosztása napján kell beírni.

Az osztályfőnök havonta ellenőrzi az osztálynapló és a tájékoztató füzet érdemjegyeinek azonosságát, és pótolja a tájékoztató füzetből a hiányzó érdemjegyeket.

14.3.3 Az intézményi tanács és az intézmény kapcsolattartásának rendje

Az intézményi tanács megalakulására, működésére, jogállására, feladataira a vonatkozó rendelkezések alkalmazandók.

14.3.3.1 Az intézményi tanács és jogai

Az intézményben a nevelő és oktató munka segítésére az intézmény működésében érdekelt szervezetek együttműködésének előmozdítására intézményi tanács működhet.

- Az intézményi tanács maga állapítja meg működésének rendjét, munkaprogramját, megválasztja tisztségviselőit.
- A szervezeteket az elnök képviseli.
- Az intézményi tanács véleményezési és javaslattételi jogkörrel rendelkezik:
- az intézmény egész működésével kapcsolatban,
- a vezető személye és az intézmény irányítása vonatkozásában..

14.3.3.2 A kapcsolattartás rendje

Az intézményvezető és az intézményi tanács elnöke az együttműködés tartalmát és formáját tanévenként az intézményi munkaterv és az intézményi tanács munkaprogramjának egyeztetésével állapítják meg. A kapcsolattartás a feladatellátás függvényében folyamatos.

Az intézmény a szervezetek működését támogatja a feladatok ellátásához szükséges helyiségek és berendezések – előzetes egyeztetés után való – rendelkezésre bocsátásával.

Az intézményvezető vagy megbízottja szükség szerint, de tanévenként legalább egy alkalommal tájékoztatja az intézményi tanácsot az intézmény működéséről. Az intézményi tanács elnöke tanévenként egy alkalommal tájékoztathatja saját működéséről és munkaprogramjáról a nevelőtestületet.

14.3.4 A tanulókkal való kapcsolattartás formái

A tanulói kapcsolattartás legfontosabb fóruma a diákönkormányzat. Az iskolai diákönkormányzat az osztályokra, mint feltételezett közösségekre épül. A diákok érdekképviseletét, a diákélet szervezését választott testület (Osztály Diák Bizottság) látja el az osztályfőnök támogatásával. A testületbe az osztály bármely tanulója beválasztható. Az osztályokban működő diákszervezetek munkáját választott iskolai testület irányítja. A testület tagjait az osztályok küldöttei választják. A testületbe az iskola bármely tagja beválasztható, kivéve azt, aki ellen a választás időpontjában fegyelmi eljárás folyik. Az iskolai önkormányzat legfontosabb fóruma az évenként összehívott diákközgyűlés. Itt az osztályokat választott küldöttek képviselik, akik diáktársaik nevében kezdeményezhetnek, illetve kérdéseket intézhetnek az iskola vezetőihez. Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét a Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltak határozzák meg.

Az iskola tanulói diákköröket hozhatnak létre, melyek működésének célja, hogy a diákok az őket érdeklő témával foglalkozhassanak, kapjanak munkájukhoz segítséget. Kiemelt feladat a tanulók kommunikációs készségének, kezdeményező képességének, kulturált és határozott fellépésének fejlesztése. A működés feltétele, hogy rendelkezzen diákvezetővel és állandó létszámmal (legalább 5 fő). A diákkörök maguk dolgozzák ki, hogy mivel akarnak foglalkozni, maguk kérhetik fel felnőtt segítőiket, de a feladat-ellátási hely vezető jóváhagyását előzetesen ki kell kérniük. A diákköröknek nem fontos egész évben működniük, alakulhatnak egy konkrét céllal is.

A diákönkormányzat és a diákkörök kapcsolatot létesíthetnek iskolán kívüli diákszervezetekkel is. A külső diákszervezeteknek jogszerű szervezeti és működési szabályzattal kell rendelkezniük.

A diákpanaszok az iskola több fórumán is kezelhetőek. Ha egy diák úgy véli, hogy őt sérelem érte, panasszal fordulhat az osztály vezető testületéhez, - ODB -, az iskolai diákbizottsághoz, -IDB, az osztályfőnökhöz, illetve az igazgatóság bármely tagjához. A panaszról értesült fél kötelessége a panasz kivizsgálása, és - ha indokolt - orvoslására kísérletet kell tennie. (Kiskorú tanuló esetén panasszal élhet a szülő is.)

A tanuló az őt tanító pedagógus munkájáról többféleképpen és több alkalommal nyilváníthat véleményt:

- bármikor, ha ezt a tanár lehetségessé teszi (például felkéri erre a diákot),
- a diákközgyűlésen, ha a véleményalkotás az iskola egészének életét érinti,
- osztályfőnöki órán bármikor,
- intézményvezetőnél bármikor,
- kétévente kérdőíves formában, közösen megbeszélt szempontok szerint.

Ha kinyilvánított vélemény - akár pozitív, akár negatív - megerősítést nyer, akkor az iskolavezetés későbbi döntései során köteles ezt figyelembe venni.

A tanári kar szándéka ösztönözni a diákokat arra, hogy közszolgálatai tevékenységet vállaljanak. A vállalás lehet egyéni és közösségi.

15. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ ISKOLAI FELADATOK

15.1. EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

Mottó

„A testnek legyen ereje, hogy a léleknek engedelmeskedhessék. A jó szolgának erősnek kell lennie.

Minél gyengébb a test, annál többet parancsol, minél erősebb, annál engedelmesebb."

Jeaan - Jacques Rousseau

Az egészségstratégia a pedagógiai programban

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. A különböző műveltségi területek feldolgozása során adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.

Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, ifjak egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékként való tiszteletére is nevel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

15.1.1 Az iskola feladata

- Tudományos ismeretek átadása, az egészségvédő lehetőségek sokoldalú bemutatása.
- Tanítsa meg, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség.
- Tanítson megfelelő egészségvédő magatartásra, gyakorlással, segítéssel, példamutatással.
- Ösztönözze a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására.
- Segítse mind az egészségeseket, mind a betegeket az egészséges életmód kialakításában, a döntési alternatívák kidolgozásában, és a helyes döntések megvalósításában.
- Szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.
- Neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékként való tiszteletére.

- Önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan, helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Fejleszteni kell a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránt.
- A káros függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésére neveljen.
- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- Fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.
- Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.
- A szociális és életviteli és környezeti kompetenciák összehangolása az egészségstratégia kiemelt területeivel

15.1.2 Az egészségstratégia kiemelt területei:

- Egészséges táplálkozás
- Szenvedélybetegségek
- Szexuális felvilágosítás (AIDS prevenció)
- Elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat
- Testi higiénia
- Testedzés, mozgás, helyes testtartás

15.1.3 Színterei:

15.1.3.1 Iskolai lehetőségek

Tanórai foglalkozások

- a biológia, az életvitel és az osztályfőnöki órák tananyaga
- minden más tantárgynál komplex nevelési folyamat

Tanórán kívüli foglalkozások

- A napközi otthon nyújtotta lehetőségek, szabadtéri játékok,
- DÖK által szervezett iskolai napok keretében programok, különböző vetélkedők szervezésével népszerűsítjük a helyes életmódminta kialakítását.

- Propagáljuk és részt veszünk más intézmények, szervezetek által rendezett megmozdulásokon, akciókon.
- Különböző akciókhoz való csatlakozás

15.1.3.2 Iskolán kívül

- Pedagógiai szakszolgálat
- Gyermekjóléti szakszolgálat
- ÁNTSZ
- Városi rendőrség
- Intézmények, alapítványok (Mentők, Rendelőintézet, stb.)
- Városi rendezvények

15.1.3.3 Egyéb lehetőségek

- Az iskolai médiumok figyelemfelkeltő szerepe.
- Iskolaorvosi szűrővizsgálatok, konzultációk, prevenció szerepe.
- Fogorvosi szűrő vizsgálatok kiemelt szerepe.
- Rendszeres védőnői szolgáltatás, segítségnyújtás, vetélkedőkre való felkészítés.
- Szülői társadalom bevonása, előadások, tájékoztatók, közös rendezvények, kirándulások szervezése.
- Ügyeleti tevékenység maradéktalan ellátása a balesetek és sérülések elkerülésére.
- Nevelői odafigyeléssel gondoskodni kell a rászoruló tanulók rendszeres és egészséges táplálásáról.
- Az iskolai büfé kínálatát igazítani kell az egészséges étkezési szokások kialakításához (tej és tejtermékek, gyümölcslevek).

15.1.4 Konkrét célok, tevékenységek

Egészséges táplálkozási szokások kialakítása

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- osztályfőnöki órák
- biológia és természetismeret órák
- napközis, szabadidős csoportok (étkezde) – (folyamatosan és aktuálisan)
- iskolabüfé (folyamatosan és aktuálisan)
- iskolai pályázatok, versenyek (diákönkormányzat koordinálásában)

Testi higiénia

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- osztályfőnöki órák (felső tagozat)
- biológia és természetismeret órák
- testnevelés órák (öltözők, mosdók)
- tantárgyi lehetőségek (integráció)

Testedzés, mozgás, helyes testtartás

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- testnevelésórák
- sportköri tevékenységek
- napközis és szabadidős tevékenységek,
- valamennyi ülő foglalkozású tanóra keretén belül

Szenvedélybetegségek

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- osztályfőnöki órák
- biológiaórák
- szakkörök
- védőnői, iskolaorvosi előadások meghívott vendégek (ÁNTSZ, gyermekpszichológus, rendőr) előadásai
- diáknapok rendezvényei (pályázat, verseny, meghívott előadó stb.)

Szexuális felvilágosítás (AIDS prevenció)

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- biológiaórák
- orvosi, védőnői előadások
- felvilágosító médiák (film, videó, szakirodalom)
- Elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat
- A tevékenységek színterei, munkaformái:

- biológiaórák
- szakkörök
- versenyek
- orvos, gyógyszerész, védőnő felvilágosító előadásai, beszélgetések
- mentőállomás

15.2. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Meggyőződésünk, hogy csak

- egységes, egymást segítő programokra,
- egymásra építhető stratégiára
- támaszkodva alakulhat ki egységes szemlélet,
- eredményes, közös fellépés.

Az egészség, a környezet, a káros hatások prevenciója, a helyes fogyasztói magatartás nem egymástól elszigetelt jelenségek, egymástól függetlenül nem elemezhetőek, nem értelmezhetőek és nem fejleszthetőek. Egyik stratégia sem nélkülözheti a másik terület eredményeit, észrevételeit.

15.2.1 Stratégiailag kiemelt céljaink

Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos

- ismeretek átadása,
- globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása,
- helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása,
- ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

15.2.1.1 Környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk

- A fenntartható fejlődés elve,
- a prevenció elve,
- a partnerség elve,
- a gazdaszemlélet elve,
- kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések,

- helyi és globális szintek kapcsolata,
- biológiai és társadalmi sokféleség.

15.2.1.2 A környezeti nevelés céljai:

Hosszú távú célunk, jövőképünk:

- tanítványaink környezettudatos állampolgárrá váljanak.

Ennek érdekében ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- takarékos magatartást.

15.2.2 Nevelési területek

15.2.2.1 Iskolában:

Hagyományok ápolása

- Az iskolai napok, óvodai napok keretén belül környezetvédelmi téma, DÖK által szervezett iskolai napok keretében különböző környezetvédelmi programok, játékok szervezésével népszerűsítjük a könyezettudatos életmódot, a helyes életmódminta kialakítását,
- programok, vetélkedők szervezése,
- Az általános iskolai feladat-ellátási helyek névadói emlékének ápolása
- a település környezeti terhelésével kapcsolatos információk feldolgozása,
- üzemek látogatása (Richter G. Rt.,SARPI…),
- nyári táborok adta lehetőségek kihasználása (erdei táborok)
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témái.

Szaktárgyi célok

- hétköznapi témák, aktualitások megjelenítése a szakórákon,
- természetvédelmi versenyekre való felkészítés,
- problémamegoldó gondolkodás fejlesztése,
- csapatmunkák, önálló kísérletek alkalmazása.

15.2.2.2 Iskolán kívül:

- környezetvédelmi versenyek, pályázatok, táborok, (együttműködések iskolán kívüli szervezetekkel),
- szakkörök programja,
- helyi értékek felfedezése, feldolgozása, védelme,
- társadalmi kapcsolatok alapján partnerség továbbfejlesztése (egyesületek, alapítványok, gazdálkodó egységek, szülői szervezet bevonása),
- pedagógusok szakmai fejlődése: környezettudatossági technikák elsajátítása, személyiségfejlesztő továbbképzések,
- osztálykirándulások.

15.2.3 Módszerek, tanulásszervezési formák

Környezeti nevelési tevékenységeink során a következő módszereket és tanulásszervezési formákat alkalmazzuk:

- A tanítási órák klasszikus módszerei,
- kooperatív tanulási technikák,
- osztálykirándulások,
- csoportszintű előadás szabadidős időszakban,
- csoportszintű gyakorlati foglalkozás szabadidős időszakban,
- múzeumi óra,
- szakköri foglalkozás,
- versenyek,
- környezetvédelmi napok,
- környezetvédelmi akciók,
- táborok.

15.2.4 Eszközrendszerünk

- munkacsoportok kialakulása (tanár-diák-szülő együttműködés), ösztönzési és értékelési technikák alkalmazása (diákönkormányzat, szakmai munkaközösségek),
- a program finanszírozásának lehetőségei: költségvetési keret, pályázatok, projektek költségeinek alapítványi támogatása,

- együttműködő partnerek: BEBTE egyesület, DVBE, Duna-Ipoly Nemzeti Park, Magyar Madártani Egyesület, Dorogi Környezetvédelmi Egyesület, Richter Gedeon Rt., Dorog Város Önkormányzata, Szülői Munkaközösség, Iskolaszék,
- tájékoztatás: faliújság, média, saját kiadványaink (publikációk, pályázatok nyilvános-sága),
- CD tár, zöldkönyvtár, zöld videók.

15.2.5 A természetes és mesterséges környezet védelmét szolgáló foglalkozások, tevékenységek

- Vízhasználat terén általánossá tesszük a takarékos WC-öblítők, tisztító technikák, alkalmazását,
- energiafelhasználás terén kezdeményezzük a fenntartónál az energiatakarékos világítás megvalósítását, szakmai munkánkban fokozatosan bevezetjük az ilyen technika alkalmazását (elektromos gépek, berendezések, eszközök),
- szorgalmazzuk, iskolai akciók során prioritásban részesítjük a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés egészséges formáit,
- a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése iskolánkban; kezdeményezzük a prevenciós módszereket a hulladékkeletkezés folyamatában, papírtakarékossági akciókat szervez a diákönkormányzat, részt veszünk a szárazelem gyűjtésében,
- környezetbiztonságot teremtünk az iskolai veszélyes anyagok tárolásának, a biztonság kockázati tényezők megismerésének szabályozásával,
- üzemlátogatással ismerkedünk a városban működő ipari létesítmények környezetvédelmével (RG, SARPI,),
- Szoros kapcsolatot ápolunk a városban működő és környékén működő civil szervezetekkel, egyesületekkel (BEBTE, DVB, DKE),
- a működtetés területén olyan fogyasztóvédelmi intézkedéseket kezdeményezünk az étterem és a büfé területén, amelyek az intézményben élők egészségét szolgálják,
- környezetbarát termékek vásárlását szorgalmazzuk; szabályozott reklámtevékenységgel szorítjuk ki a divatos és egészségre káros termékek ajánlásait az iskola területéről.

15.3 Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv intézményünkben

1. Az elsősegély-oktatás helye a tanintézményekben:

A mindennapok során több alkalommal találkozunk veszélyforrásokkal, amelyek súlyosan károsíthatják egészségünket. A sérüléssel járó balesetek mellett ide tartoznak a szervezetünkben hirtelen

kialakuló változások, melyek gyors lefolyásukkal jelentenek veszélyt az emberre. Sok esetben rendkívül fontos az az ellátást megkezdők gyorsasága és hatékonysága. Az idő előrehaladtával ugyanis csökken a súlyosan sérült túlélési esélye, illetve nő a maradandó egészségkárosodás valószínűsége. Ilyen esetben az első észlelő szerepe kulcsfontosságú.

2. Az elsősegély nyújtási alapismeretek megjelenése intézményünkben.

3. osztály, Környezetismeret

Az elsősegély nyújtási alapismeretekkel először alsó tagozat harmadik osztályában környezetismeret órán találkoznak a tanulók.

Alsó tagozaton a tervek szerint az **egészség és betegség** tematikai egységen belül egy tanórán foglalkozik a témával.

A tananyag az alábbi fejlesztési feladatokat tűzte ki céljául.

– Tudja a leggyakoribb balesetek megelőzésének lehetőségeit.

– Tudjon segítséget kérni vészhelyzetben.

Tematikai egység: Egészség és betegség

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Mi a teendő baleset esetén? Baleset: megelőzés, segélykérés, a mentők értesítése. A mentők munkája.	A mentők munkájának értékelése, tisztelete. Teendők, segítségkérés módjainak megismerése baleset esetén.

6. osztály, Természetismeret

A tanulók elsősegély nyújtási alapismeretei felső tagozat hatodik osztályában természetismeret órán bővül tovább

Hatodik évfolyamon a tervek szerint **Az ember szervezete és egészsége** tematikai egységen belül egy esetleg két tanórán foglalkozik a témával. Egy tanóra konkrétan az elsősegélynyújtással foglalkozik. Ez kiegészíthető a veszélyforrások megismerésével és megelőzésével.

A tananyag az alábbi fejlesztési feladatokat tűzte ki céljául.

- Veszélyhelyzetek felismerése. A viselkedés és a balesetek közötti összefüggés feltárása.

- Az ájult beteg ellátása. A sebellátás és a vérzéscsillapítás a gyakorlatban.

Tematikai egység:

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az ember szervezete és egészsége**	

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Veszélyforrások és megelőzésük lehetőségei a háztartásban, közlekedésben, sportolás közben. Elsősegélynyújtás elemi ismeretei. Orvosi ellátással kapcsolatos ismeretek.	Veszélyhelyzetek, kockázatok azonosítása különböző szituációkban. A viselkedés és a balesetek közötti oksági összefüggések vizsgálata. Az ájult beteg ellátása. A sebellátás, vérzéscsillapítás gyakorlata. A Az eredményes gyógyulás és az időbeni orvoshoz fordulás összefüggéseinek belátása. .

8. osztály, Biológia és egészségtan

Általános iskolában a tanulók a leginkább 8. évfolyamon biológia és egészségtan tanórán mélyednek el az elsősegély nyújtási ismeretekben.

Nyolcadik évfolyamon a tervek szerint egy- egy órában két tematikai egységen belül is megvalósul az elsősegély nyújtási ismeretek elsajátítása.

A tananyag az alábbi fejlesztési feladatokat tűzte ki céljául.

- Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén.

- Elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén.

- A sebellátás és vérzéscsillapítás, különféle sebkötözések a gyakorlatban.

Tematikai egység: Szépség, erő, egészség

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények
A bőr védelme; bőrsérülések és ellátásuk.	Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén.
Mozgássérülések (ficam, rándulás, törés) ellátása, mozgásszervi betegségek (csípőficam, gerincferdülés, lúdtalp) és megelőzésük.	Elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén.

Tematikai egység: A szervezet anyag- és energiaforgalma

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények
Vérzéstípusok - vérzéscsillapítások.	szívmegállás, szívinfarktus tüneteinek felismerése. Vénás és artériás vérzés felismerése, fedő- és nyomókötés készítése.

Elsősegélynyújtó szakkör:

A kötelező tanagyagon kívül az érdeklődő tanulók részére az intézmény hetente egy órát biztosít az elsősegély nyújtási ismeretek mélyebb elsajátításához. Ezt az egyes feladat ellátási helyeken az iskola védőnői hálózat segítségével szakköri formában valósítjuk meg.

Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve szakkör keretén belül.

A szakkör célja:

a tanulók ismerjék meg:

-a korszerű elsősegély elsajátításának jelentőségét, saját ténykedésük lehetséges életmentő értékét.

- az újraélesztés fogalmát és az időhatáraiból folyó emberi kötelezettséget.

- az alapvető életműködések biológiai lényegét és funkcionális anatómiai áttekintését.

- az alapvető életműködések legfőbb zavarait.

- az újraélesztés ABC-jének értelmét.

- az elsősegélynyújtás általános szabályait.

- sajátítsák el: az életmentésre és elsősegélynyújtásra irányuló készséget, hozzáállást.

- az alapvető életműködések zavarainak felismerését

- az újraélesztés ABC-jéből az „A" és „B" betűkkel kapcsolatos teendőket.

- a legfontosabb egyéb elsősegély-nyújtási tudnivalókat.

- a segélyhívás helyes módját.

legyenek képesek:

- a légút-biztosítás szabályos elvégzésre, hangsúlyozottan beleértve a stabil oldalfekvés önálló létesítését.

- a légzés, illetve a vérkeringés megszűnésének megállapítására, a szájból-orrba befúvásos lélegeztetés elvégzésére.

- egyszerű sebvédelemre és visszeres vérzés csillapítására, ütőerek nyomáspontjainak felkeresésére és ütőeres nyomókötés alkalmazására,

- a balesetek, betegek megfelelő ideiglenes nyugalomba helyezésére.

16. NAPKÖZI ÉS AZ ISKOLAOTTHONOS KÉPZÉST KIVÁLTÓ KÉT TANÍTÓS NEVELÉSI-OKTATÁSI RENDSZER

Az iskolai oktatás szerves részét képezi a hagyományos napközi otthonos ellátás és az alsó tagozaton fokozatosan bevezetésre kerülő egész napos, két tanítós oktatási forma.

A napközis ellátás is biztosított minden feladat-ellátási helyen, melyben a tanulók másnapi felkészítésén túl, az étkeztetéssel, szabadidős foglalkozásokkal, irányított szabadidős tevékenységgel kötjük össze a gyermekek felügyeletét.

Az első négy évfolyamra kiterjesztett egész napos oktatási-nevelési forma megoldást nyújt az óvoda és iskola közötti átmenet enyhítésére. Ezen túl a kéttanítós rendszerben szervezett munka további előnyökkel jár:

- A napi időbeosztás jobban megfelel a tanulók életkori sajátosságainak. A délelőtt és délután folyamán megtartott tanítási órák, s közöttük a szabadidő eltöltésének számtalan lehetősége biztosítja az arányos és változatos terhelés megvalósítását. A feladatok közé tartozik a házi feladat elkészítés, mely akár délelőtt, akár délután is kivitelezhető. Ezen kívül ebéd, játék, olvasás, bábozás, informatika, sportfoglalkozások, edzések és különböző szakkörök is megszervezhetők. Ez az oktatási forma különösen kedvez a sportiskolai és két tanítási nyelvű képzés megszervezéséhez.
- A nap folyamán, mivel a tanítás és a szabadidő váltja egymást, egyenletesebb a tanulók terhelése. Több lehetőség nyílik a tanulókkal való beszélgetésre, az egyéni élmények meghallgatására, a játék közbeni megfigyelésre, különböző nevelési helyzetek elemzésére. A tanítók között a felelősség megosztás kiegyensúlyozottabb, hiszen mindkét pedagógus tanít és „napközizik” is.
- A házi feladatot az adott tantárgyból a tárgyat tanító pedagógus végezteti, ami nagyon sok előnnyel jár, hiszen a tanító azonnal visszajelzést kap az elsajátítás mértékéről, az esetleges hibákról, és ezek alapján azonnal korrigálhat.
- Mindkét tanító látja a gyermeket az irányított és az önálló tanulás folyamatában, megfigyelheti szabadidőben a társai között, látja a különböző szabadidős foglalkozásokon, így a nevelés is sokkal hatékonyabb lehet.
- Reggel, a tanítás megkezdése előtt, lehetősége van beszélgetésre, a hírek meghallgatására, a napi gondok felvetésére. Ez azért is fontos, mert a ki nem beszélt problémák gátolják a tanulót figyelmének összpontosításában.
- Az egész napos oktatás esetén nem szorít annyira az idő, mint a hagyományos oktatási formában, így megvan a beszélgető körök szervezésének a feltétele.
- A gyermek hét közben nem szükséges, hogy hazavigye a táskáját, ami főleg az első, második osztályban – a táska súlyát tekintve is kedvező.

17. DIAGNOSZTIKAI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

17.1. DIFER mérés

„A DIFER feltérképezi az írásmozgás-koordináció fejlettségét, amely az íráskészség elsajátításának előfeltétele. Megnézi a beszédhanghallást, amelynek fejlettsége az olvasási készséget határozza meg; a relációszókincs fejlettségét, amely a nyelvi információk vételéhez szükséges. Vizsgálja a matematikai tanuláshoz elengedhetetlen elemi számolási készséget, valamint a tapasztalati következtetést és a tapasztalati összefüggés-kezelést, mely a kritikus tanulás feltétele. Méri továbbá a beilleszkedéshez, együttéléshez szükséges elemi szociális készségek szintjét."

Az óvoda és az iskola közötti átmenet problémája csökkenthető a DIFER mérés alkalmazásával. A DIFER mérési anyaga alapos és személyre szóló tájékoztatást adhat az iskolába lépő gyermek felkészültségéről.

A DIFER mérés minden területen 5 fejlődési szakaszt különít el. Előkészítő, kezdő, haladó, befejező, optimum. Ha egy nagycsoportos az utolsó két szakasz valamelyikében helyezkedik el, akkor teljesíteni tudja az első osztályt.

A gyermeket képességeihez mérten kell fejleszteni.

A mérést és az értékelést az óvodákban a mindenkori nagycsoportos óvónő, az iskolákban az elsős tanítók, vagy fejlesztő pedagógusok végezzék el.

Ennek az a feltétele, hogy vegyenek részt egy ezzel kapcsolatos továbbképzésen.

Elképzelhetőnek tartjuk azt is, hogy minden intézményben kiképeznek erre legalább két embert. Fontos, hogy biztosítani tudják az anyagi hátteret.

A mérés ideje:

- az iskolában első osztályban október és november hónapokban, kontrollmérés a gyengén teljesített tanulóknak

A mérési anyagot az irattárban kell megőrizni 5 évig.

17.2. Kompetenciamérés

- Az Országos kompetenciamérésen iskolánkban a 6. 8. évfolyamos csoportok vesznek részt. A szövegértési képességeket és a matematikai eszköztudást mérik.

- Azt vizsgálja, hogy a tanulók az adott évfolyamig elsajátított ismereteiket milyen mértékben tudják alkalmazni a mindennapi életből vett feladatok megoldása során.

- A mérés idejét, feltételét, feladatait központilag, országosan határozzák meg.

  A mérőeszközöket és a méréshez szükséges egyéb szakmai anyagokat – a rögzített tanulólétszámnak megfelelő darabszámban, csomagküldő útján, közvetlenül juttatják el az iskolákba. A felmérés lebonyolítását segítő dokumentumokat (Jelenléti ívek, Felmérésvezetői jegyzőkönyvek, tanulói Névkártyák) az Országos mérések adatbegyűjtő és kezelő rendszeréből az adott telephelyen a telephelyi koordinátornak kell előállítania.

- A tesztlapok kódolása (javítása): A mérésben részt vevő nem mentesített tanulók tesztfüzetét vissza kell küldeni, így esetükben nincs szükség a tesztfüzetek intézményi javítására. A mérés alól mentesített tanulók tesztfüzetei – amelyeket nem kell visszaküldeni központi feldolgozásra – az iskola döntése alapján kijavíthatók (ez az intézmények számára nem kötelező). A tesztfüzetek és javítókulcsok a mérést követően megtalálhatók a www.oktatas.hu weboldalon. A központi javítás és adatfeldolgozás után a telephelyek az Intézményi, illetve a Telephelyi jelentésekkel együtt megkapják a tanulók részletes eredményeit is.

- **Idegen nyelvi mérés**

  A mérésben az angol vagy a német nyelvet első idegen nyelvként tanuló hatodik és nyolcadik évfolyamos diákok vesznek részt. A mérés minden angol vagy német nyelvet első idegen nyelvként tanuló hatodik és nyolcadik évfolyamos diák számára kötelező.

- A mérőeszközöket és a méréshez szükséges egyéb szakmai anyagokat – az intézmény által rögzített tanulólétszámnak megfelelő darabszámban, csomagküldő útján, közvetlenül juttatják el a mérésben érintett telephelyekre

- A mérést követően a hivatal elhelyezi honlapján a javítási-értékelési útmutatókat. A javító tanár a hivatalos útmutató alapján tudja értékelni a tanulók teljesítményét. A tanulói válaszokat az Országos mérések adatbegyűjtő és -kezelő rendszerének eredményrögzítő programrészében kell rögzíteni

- Az idegen nyelvi mérés lebonyolítására vonatkozó - bontási jegyzőkönyv(ek)et, - jelenléti ív(ek)et és jegyzőkönyv(ek)et, - kitöltött feladatlapokat 3 évig meg kell őrizni.

- **Célnyelvi mérés**

- A mérésben a két tanítási nyelvű általános iskolák hatodik és nyolcadik évfolyamos diákjai vesznek részt.

- A mérőeszközöket és a méréshez szükséges egyéb szakmai anyagokat – az intézmény által rögzített tanulólétszámnak megfelelő darabszámban, csomagküldő útján, közvetlenül juttatják el a mérésben érintett telephelyekre

- A mérést követően a hivatal elhelyezi honlapján a javítási-értékelési útmutatókat. A javító tanár a hivatalos útmutató alapján tudja értékelni a tanulók teljesítményét. A tanulói válaszokat az Országos mérések adatbegyűjtő és -kezelő rendszerének eredményrögzítő programrészében kell rögzíteni

- Az idegen nyelvi mérés lebonyolítására vonatkozó - bontási jegyzőkönyv(ek)et, - jelenléti ív(ek)et és jegyzőkönyv(ek)et, - kitöltött feladatlapokat 3 évig meg kell őrizni.

17.3. A mérések ütemezése

Szakasz	Feladat	Tevékenység/ell.	Időpont/határidő	Eredmény
I. A mérések tervezése	A tárgyi és a személyi erőforrások biztosítása	A felelősök kijelölése	Augusztus utolsó hete	Felelőslista
		A résztvevők kijelölése	Augusztus utolsó hete	A résztvevők listája
		Éves mérési ütemterv elkészítése	Augusztus utolsó hete	Mérési ütemterv, munkaterv
II. A mérések végrehajtása	DIFER mérés	Mérőeszközök beszerzése	Aug. végéig	Mérőeszközök
		Felkészítés a mérés lebonyolítására	Aug. utolsó hete	Jelenléti ív, írásos tájékoztatók
		A mérés lebonyolítása	Október és november eleje	Adatlapok, fejlődési mutatók
		adatbevitel	November végéig	adatbázis
		adatelemzés	December első hetének végéig	Írásos összegzés
		Tájékoztató beszámoló az eredményekről	Januári értekezlet	Írásos összegzések, jegyzőkönyv, jelenléti ív
		Kontroll mérés előkészítése	Május első hete	Jelenléti ív, írásos tájékoztatók
		Kontroll mérés lebonyolítása	Május második hete	Adatlapok, fejlődési mutatók
		adatbevitel	Június első hete	Adatbázis
		adatelemzés	A következő év szeptember első hete	Írásos összegzések
	Képességmérés	Adatszolgáltatás	November közepéig	Létszámadat, mérési azonosító
		Mérés előkészítése	Május	Jelenléti ívek, Felmérésvezetői jegyzőkönyvek,

	OH megállapodás alapján **4., 6., 8. évfolyamon**			**tanulói Névkártyák**
		Tanulói kérdőívek kiosztása, mérés lebonyolítása	**Május**	**Kitöltött tesztek, feladatok, kérdőívek**
		Mérés utáni adminisztráció	**Május**	**Jelenléti ív, jegyzőkönyv**
		Postázás	**Június eleje**	**Postázott anyag**
	Idegen nyelvi mérés	**Adatszolgáltatás**	**November közepéig**	**Létszámadat, mérési azonosító**
		Mérés előkészítése	**május**	**Mérés helye, mérési csoportok kialakítása, jelenléti ív, jegyzőkönyv, azonosító kártya, CD lejátszó ellenőrzése, teremfeliratok elkészítése.**
		Mérés lebonyolítása	**május**	**Kitöltött tesztek, feladatok**
		Mérés utáni adminisztráció	**május**	**Jelenléti ív, jegyzőkönyv**
		Javítás, adatbevitel	**Június végéig**	**Adatbázis**
	Célnyelvi mérés	**Adatszolgáltatás**	**November közepéig**	**Létszámadat, mérési azonosító**
		Mérés előkészítése	**május**	**Mérés helye, mérési csoportok kialakítása, jelenléti ív, jegyzőkönyv, azonosító kártya, CD lejátszó ellenőrzése, teremfeliratok elkészítése.**
		Mérés lebonyolítása	**június**	**Kitöltött tesztek, feladatok**

		Mérés utáni adminisztráció	**június**	**Jelenléti ív, jegyzőkönyv**
		Javítás, adatbevitel	**június**	**Adatbázis**
		adatelemzés		

18. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETKEZMÉNYEI ÉS FORMÁI

A diákok teljesítményének mérése, regisztrálása és értékelése az oktató-nevelő munka állandó velejárója. Egyrészt a tanórákon és tanórán kívül nyújtott teljesítmények állandó elismerése és értékelése tartozik ide, másrészt az iskolai élet egy-egy szakaszának lezárását jelentő vizsgák.

18.1. A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének alapelvei

A tanulmányi előmenetel folyamatos ellenőrzése, értékelése (az osztályozás) a pedagógus törvényben rögzített joga. Az értékelés szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért a pedagógus felel, viszont az alapelvek, célok, funkciók tekintetében (egyetértésnek) konszenzusnak kell lennie nevelőtestületen belül.

Az értékelés fő alapelve a fejlesztő támogatás. Intézményünk értékelési normája, hogy a tanári értékelés a tanuló emberi méltóságát tiszteletben tartva elfogulatlan és konkrét legyen, a minősítés (az érdemjegy/osztályzat) hitelesen tükrözze a tanulói teljesítményt.

A mérés- ellenőrzés célja: informálódni a tanuló tananyagban való előrehaladásáról, az értékelés funkciója pedig hiteles visszajelzést adni a tanuló számára a követelmény- teljesítmény megfeleléséről, de legátfogóbb célja a reális önértékelés, az önálló tanulási képesség és igény kialakítása.

Mindezért az értékelést elsősorban fejlesztésnek, nem ítélkezésnek tekintjük. Középpontba helyezzük a **formatív értékelés**t a formálás, motiválás, fejlesztés érdekében. A kompetencia alapú oktatás valamennyi pedagógiai folyamatának ez felel meg. A produktumok létrehozását segítő pedagógiai folyamatban (projekt, témahét lehetőségei) a pedagógus szerepe a gyors és komplex reagálás, javaslattevő, kritikus szerep. Nagyon fontos eleme ennek a tudatosan vállalt szubjektivitás: a tanulót önmagához viszonyító, a saját fejlődési folyamatában történő visszajelzés. Ugyancsak a formatív értékelés az elsődleges a tanulói tevékenységet előtérbe állító kooperatív technikák gyakorlása során.

Mintegy előfeltételként jelenik meg a tevékenységközpontú pedagógiai gyakorlatban a **diagnosztizáló értékelés**: ki, mire képes, milyen részfeladat megoldására alkalmas, milyen tevékenységben vehet részt például a projekt megvalósítása során. A diagnosztizáló értékelés tehát a tevékenykedtetés alapja, ennek bázisára épülhet a tanulói tevékenység során a formatív értékelés.

Nem nélkülözhető a **szummatív értékelés** sem, a folyamatok lezárásaként, végpontokként értelmezve mind norma-, mind kritériumorientált fajtáit. Itt is érdemes azonban megjegyezni, a tantárgyi, műveltségi területekhez kapcsolódó mérések, témazárók, beszámolók érdemjegyei, osztályzatai mellett egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a csoportmunka, a projekt, a témahét szöveges értékelései, az együttműködés színvonalának megítélése, a vendégkönyv bejegyzései, a helyi nyilvánosság véleményei, kritikái.

18.2. Az értékelés/ minősítés alapformái (a minősítés körébe tartozó fogalmak féléves, éves szakaszt illetően)

Az érdemjegy

A tanév folyamán a tanár a tanuló írásbeli és szóbeli teljesítményeit rendszeresen érdemjegyek adásával minősíti.

A tanulók értékelésének és minősítésének módja a hagyományos ötfokozatú skála szerint történik.

Szöveges értékelés az alsó tagozatban

Az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévében szöveges értékeléssel; a 2. évfolyam második félévétől szöveges értékeléssel és osztályozással.

A szöveges értékelés nem zárja ki, hogy a pedagógus év közben érdemjegyet, vagy azt helyettesítő egyéb jelrendszert alkalmazzon.

Az osztályzat

A félévi és év végi osztályzat, mely a jelzett időszakok alatti tanulmányi eredményt minősíti. (osztályozó vizsgán is osztályzatot szereznek a tanulók)

A minősítés „mértékegységei”

A magatartás minősítésénél:	**A szorgalom minősítésénél**:
példás jó Változó rossz	példás jó változó hanyag
Az általános tantárgyak esetében	**Az alsó tagozatban alkalmazott szöveges minősítés és érdemjegyben kifejezett formája**:
jeles (5) jó (4) közepes (3) elégséges (2)	Kiválóan megfelelt (kmf) 5 Jól megfelelt (jmf) 4 Megfelelt (mf) 3 Fejlesztésre szorul (fsz) 2 Nem felelt meg (nfm) 1

elégtelen (1)	

Érdemjegyet kaphat a tanuló

- szóbeli feleletre (lehet részletes számadás és összefoglaló, tételszerű),
- írásbeli munkára (röpdolgozat, teszt, felmérő, házi dolgozat, témazáró nagydolgozat)
- önálló kiselőadásra,
- óraközi, tanórai munkára,
- tantárgyi tanulmányi versenyen való eredményes részvételre.
- A tanulói szóbeli feleletek/teljesítmények értékelése a teljesítéssel egyidejű, nyilvános és indokolandó. A tanuló kulturált ellenvéleménye „büntető” érdemjeggyel nem torolható meg.
- Az érdemjegyek minimális száma havonként legalább egy, heti egy órás tantárgy esetén sem lehet egy félévben háromnál kevesebb. (ezek között súlyozott értékű osztályzatoknak is kell lenniük!)

Érdemjegyek, osztályzatok értelmezése:

Jeles (5) aki

- a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz
- a tananyagot ismeri, érti, tudja alkalmazni-
- a tantárgy szaknyelvét használja, szabatosan fogalmaz

Jó (4) aki

- a tantervi követelményeknek megbízhatóam, kevés, jelentéktelen hibával tesz eleget

Közepes (3) aki

- a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget
- gyakran szorul a számonkérés során tanári segítségre

Elégséges (2) aki

- a tantervi követelményekből a továbbhaladáshoz csak a szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik
- fogalmakat önállóan nem alkot, egyáltalán önálló feladatvégzésre nem képes

Elégtelen (1) aki

- a tantervi minimumot sem teljesítette
- ennek eleget tenni a tanári útmutatás segítségével sem képes

18.7. A tanuló teljesítményértékelés további lehetőségei és szempontjai

A tanulókat egyéb, a pedagógus által meghatározott szimbólumrendszerrel is lehet értékelni. Ezek az éves értékelési terv részét kell képezzék.

Szimbólumok:

- fekete pont, zöld pont, piros pont (magatartási, szorgalmi, illetve feladatvégzésre)

- nyomda, matrica

- zöld jegy (házi feladat, kiselőadás, stb. értékelésére)

A szimbólumok meghatározott rendszerben válthatók teljes értékű jegyre.

A témahét, projekt során használt értékelési formák:

- tanulói értékelés

tanulói kérdőív (mosolyjelekkel):

- - önértékelés
- - a csoportmunka értékelése
- - az előadó értékelése
- - a témahét és a produktum értékelése

- tanári értékelés:

- önértékelés
- visszacsatolás a diákok által szerzett ismeretekről
- a témahét és a produktum értékelése
- a diákok munkájának értékelése

Dicséretek:

Szaktanári ***dicséret***
egy tantárgyból kiemelkedő tevékenység

Osztályfőnöki ***dicséret***
több tantárgyból kiemelkedő tevékenység vagy kiemelkedő közösségi munka

Tanulmányi és sport versenyek helyezéseiért

- ***Szaktanári dicséret***
- ***Tagintézmény vezetői dicséret***
- ***Intézményvezetői dicséret*** *adható.*

Kihirdetése iskolagyűlés előtt történik.

A dicséretnek a naplóban és az ellenőrzőben is szerepelnie kell. Részletes szabályozását a Házirend tartalmazza.

Elmarasztalások

Szóbeli figyelmeztetés

Ha a tanuló egy-vagy két alkalommal megsérti az iskolai élet szabályait (pl. köszönést elmulaszt, udvariatlan, kötekedő, káromkodik, visszabeszél, személyi és iskolai higiéniára nem ügyel, stb.)

Írásbeli figyelmeztetés

- Szaktárgyi figyelmeztető
- Osztályfőnöki figyelmeztető
- Osztályfőnöki intő
- Osztályfőnöki-megrovás
  Igazgatói figyelmeztetés
- Igazgatói intés
- Intézményvezetői megrovás

Az írásbeli figyelmeztetéseknek, intéseknek az ellenőrző könyvben és a naplóban is szerepelnie kell.

A részletes szabályozást az SZMSZ tartalmazza.

18.8. A magatartás és szorgalom értékelésének, minősítésének követelményei és formái

A tanuló magatartásának és szorgalmának évközi értékelésénél valamint a félévi és év végi minősítésekor a példás (5); jó (4); változó (3); és rossz (2) szöveges értékelést (4-8. évfolyamon évközi érdemjegyet) valamint minősítést alkalmaz az iskola.

A tanuló évközi magatartását és szorgalmát az osztályban tanító valamennyi pedagógus véleményének figyelembevételével havi rendszerességgel az osztályfőnök értékeli.

A tanulók félévi és év végi magatartásának és szorgalmának minősítését az osztályozóértekezleten az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg. Vitás esetekben az adott osztályban tanító pedagógusok többségi véleménye dönt a minősítésről.

Intézményünkben a tanulási magatartás értékelésének és minősítéseinek követelményei:

Példás (5) magatartású tanuló:

- betartja az iskola házirendjét, és feladatkörében arra törekszik, hogy iskolatársai is betartsák,

- a közösségért önként vagy megbízásból munkát vállal, és azt megbízhatóan, a legjobb tudása szerint teljesíti,
- őszintén nyilvánítja ki véleményét, és tisztelettel beszél a közösség tagjaival,
- képes az önellenőrzésre, önművelésre, fegyelemre,
- a kapott tanácsokat, utasításokat elfogadja, és igyekszik azokat megvalósítani,
- nincs fegyelmi büntetése, illetve nincs fegyelemsértésre vonatkozó ismételt tanári bejegyzése.

Jó (4) magatartású tanuló:

- az előbbiek nem mindegyikének felel meg kifogástalanul, de fegyelmi büntetése nincs.

Változó (3) magatartású tanuló:

- az előbbiek egyike ellen súlyosan vétett, illetve kisebb mértékben, de ismételten vétett,
- akinek osztályfőnöki intője vagy igazgatói büntetése van,
- igazolatlan órái vannak.

Rossz (2) magatartású tanuló:

- aki az előző pontok közül több ellen is súlyosan vétett,
- aki tantestületi megrovást kapott,
- aki ismételten igazolatlanul mulasztott.

Iskolánkban a tanulási szorgalom értékelésének és minősítéseinek követelményei:

Példás (5) szorgalmú tanuló:

- az iskolai kötelességeit maradéktalanul teljesíti,
- az írásbeli feladatait önállóan készíti el,
- készületlenségét megokolja, mulasztásait időben pótolja,
- az órákra, versenyekre igyekezettel és megbízhatóan készül,
- tevékenyen részt vesz minden munkában, és iskolatársainak példát mutat,
- felszereléseit rendszeresen elhozza az órákra,
- rendben tartja iskolai felszerelését: könyveit, füzeteit, táskáját, padját stb.,
- írásbeli munkáinak külalakja gondos.

Jó (4) szorgalmú tanuló:

- az előbbiek nem mindegyikének felel meg kifogástalanul, de fegyelmező intézkedést nem kapott.

Változó (3) szorgalmú tanuló:

- az előbbiek ellen súlyosan vétett, illetve kisebb mértékben, de ismételten vétett,
- írásbeli figyelmeztetést vagy intést kapott szorgalmi vétsége miatt.

Hanyag (2) szorgalmú tanuló:

- aki az előző pontok közül több ellen is súlyosan vétett és ezért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói megrovást kapott.

Magatartást minősítő osztályzatok tartalma

	Példás	**Jó**	**Változó**	**Rossz**
Viselkedése iskolában	fegyelmezett figyelmes udvarias	többnyire	többször nem	tudatosan nem
társaival	tisztelettudó	többnyire	többször nem	Beszédmodora durva, sértő, verekszik
felnőttekkel	előzékeny	többnyire	többször nem	gyakran nem
Megnyilvánulásai	őszinte	többnyire	Többször nem	Kevésbé
véleményformálásban, vitában	becsületes tapintatos toleráns	többnyire	Többször nem	Ritkán vagy nem

munkavállalása, feladatvégzése	pontos példamutató kezdeményező mások munkáját megbecsüli segítőkész társaira pozitívan hat	többnyire néha (passzív)	ritkán nem nem	nem
Igazolatlan hiányzása	nincs	nincs	van	Van
Házirend előírásait	betartja	Többnyire	Többször nem	Gyakran nem
Dicséret	lehet	lehet	nincs	Nincs
Elmarasztalás	nincs	esetleg o.f. figy.	Minimum intő	Igazgatói Intő

A szorgalmat minősítő osztályzatok tartalma

Figyelembe véve a tanulmányi munka tényezőit, életkörülmények helyzetét, képességek szintjét.

	Példás	**jó**	**Változó**	**Hanyag**
Tanulmányi munkában iskolában otthon	aktív, érdeklődő, figyelmes, önálló önellenőrzést végez kritikus vélemény nyilvánítás pontos, kitartó megbízható ötletesség jellemzi jól felkészült	többnyire	időnként néha néha rendszertelen	ritkán nem
Felszerelése hiánytalan	gondos	hiánytalan	hiányos	Hiányos, rendetlen
Ismétlés,gyakorlás	rendszeres	többször	kevésbé	nincs
Kutató munkát	vállal	biztatásra	nem, elmulasztja	nem
Külön feladatok, verse- nyek, pályázatok	vállal	biztatásra	nem	nem
Kötelességtudata	magas fokú	bizonytalan	változó	nincs

Dicséretek

- **Szaktanári dicséret:** Önálló kiselőadások után, minőségi gyűjtőmunka eredményeképpen.
- **Osztályfőnöki dicséret:** Az osztályközösségben végzett kiemelkedő teljesítményért, jó magatartásáért, az osztályfőnök belátása szerint.
- **Igazgatói dicséret:** Az iskola közösségi munkájában kiemelkedő teljesítményért. Többszöri dicséret után az osztályfőnök, szaktanár, igazgatóhelyettes javaslata alapján. Iskolánk jó hírnevét öregbítő iskolai és iskolán kívüli munkáért, tevékenységért, eredményért. Szaktárgyi versenyen való részvételért, elért eredményért.

- **Általános Nevelőtestületi dicséret**: 1-8. osztály végén kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkáért.

Elmarasztalások

- **Szaktanári figyelmeztetés:** A szaktanár megítélése alapján, amennyiben sorozatos hiányosságokat tapasztal.
- **Osztályfőnöki figyelmeztetés:** A fegyelmi értékelését követően az osztályfőnök belátása szerint. Szaktárgyi órákon az órát hátráltató magatartásáért, a szaktanár javaslata alapján.
- **Osztályfőnöki intés:** Az osztály közösségi munkáját hátráltató, akadályozó magatartásért, vagy egyéb esetben, az osztályfőnök megítélése szerint, illetve a szaktanár javaslata alapján.
- **Osztályfőnöki megrovás:** Szándékos bomlasztó tevékenységért, az iskola HÁZIREND-jét durván megsértő magatartásért, tevékenységért az osztályfőnök mérlegelése szerint, illetve a szaktanár javaslata alapján.
- **Igazgatói figyelmeztetés:** Az osztályfőnöki megrovást követő súlyos szabálysértés esetén, az osztályfőnök javaslata és az igazgató megítélése szerint.
- **Igazgatói intés:** újabb súlyos kötelességszegés, iskolai verekedés, iskolai dohányzás, alkohol-vagy tudatmódosító szerek fogyasztása
- **Igazgatói megrovás**: Az intést követő, az iskola egészét érintő fegyelemsértésért. A igazgatói intést követő súlyos fegyelemsértés esetén, vagy az igazgató megítélése szerint, ha a fegyelemsértés súlyossága az egész iskola hírnevét, megbecsülését csorbítja.
- **Nevelőtestületi megrovás:** Az osztályfőnök javaslatára súlyos fegyelemsértés esetén, a nevelőtestület jelenlétében

18.9. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanuló eredményes felkészüléséhez és a tanítási órákon szerzett ismereteinek elmélyítéséhez szükséges házi feladatok adása.

A házi feladatok kijelölésénél figyelembe kell venni

- tanulók életkori sajátosságait
- a tanulók délutáni időarányos terhelhetőségét
- az egyenletes terhelést, a tantárgyi toleranciát.

A házi feladatok jellege:

- írásbeli munka
- gyűjtőmunka
- tananyagrögzítés
- memoriter

Házi feladat csak olyan tananyagrészből adható

- amelyet a tanórán már megismerhetett a tanuló.
- alkalmas a segítség nélküli feldolgozásra
- amelyhez a feldolgozás során megfelelő szakirodalom is a rendelkezésre áll

Szóbeli és írásbeli együttes házi feladat esetén az írásbeli rész maximum két kötelező feladatból állhat.

A gyakorlás lehetőségeként további „szorgalmi" feladatok is adhatók.

A házi feladatokra nem lehet érdemjegyet adni. Hiányuk, illetve kiemelkedő minőségük egyéni értékeléssel (fekete illetve piros ponttal) minősíthető.

Sorozatos hiány esetén szaktárgyi figyelmeztető, kiemelkedő teljesítmény esetén szaktárgyi dicséret adható, melyek az év végi minősítésnél az osztályzat irányultságát módosíthatják.

Házi feladat minden tanítási napon adható.

Alsó tagozatban hét végén, pihenőnapon, tanítási szünetekben írásos feladat csak szorgalmiként adható.

A felső tagozatban a fenti napokra egyénre szabottan, felzárkóztató, illetve a tehetséggondozást szolgáló feladatok adhatók.

19. TANKÖNYVEK, TANESZKÖZÖK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tankönyvválasztás elveit a nevelőtestület közösen határozta meg. Betartása mindenki számára kötelező. Szempontjaink:

- feleljenek meg a törvényi előírásoknak (Köznevelési Törvény, Kerettanterv)
- legyenek összhangban az iskola pedagógiai alapelveivel, céljaival
- feleljenek meg a helyi tanterv követelményeinek, folyamatosságot és azonos koncepciót követő tankönyvcsalád legyen
- a minőség mellett tekintetbe kell venni a gazdasági szempontokat is a használhatóág időtartama, ill. a könyvtár fokozatos feltöltése az alapművekkel).

A kiválasztott tankönyv alkalmazása a munkaközösség minden tagja számára kötelező, attól eltérni nem lehet.

20. AZ ISKOLÁK HELYI TANTERVE, ÓRATERVE

20.1. A Petőfi Sándor Tagintézmény helyi tanterve

Iskolánk a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet alapján

- **Az általános tantervű osztályokban** az 1. sz. melléklet által tartalmazott Kerettanterv az általános iskola 1-4., valamint a 2. sz. melléklet által tartalmazott - Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára kerettantervek alapján,
- **A sportiskolai osztályokban** a ”Kerettanterv a köznevelési típusú sportiskola neveléséhez – oktatásához” című tanterv alapján készítettük el.

A tantervek adaptálásánál figyelembe vettük az Emberi Erőforrások miniszterének 32/2012. (X. 8.) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveiről rendeletét.

Az egyes tantervek esetében az ”A” változatok kerültek feldolgozásra.

Az iskola részletes óratervei a CXC. Tv. 6. melléklete alapján

A osztály - sportiskola **B osztály – általános tantervű**

Óraterv a kerettantervekhez – 1-4. évfolyam								
	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
Tantárgyak	**1. a**	**1. b**	**2. a**	**2. b**	**3. a**	**3. b**	**4. a**	**4. b**
Magyar nyelv és irodalom	7	8	7	8	7	7,5	7	7
Idegen nyelvek							2	3
Matematika	4	5	4	5	4	5	4	4,5
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1,5	1	1,5
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport +úszás	4,5+0,5	4,5+0,5	4,5+0,5	4,5+0,5	4,5+0,5	4,5+0,5	4,5+0,5	4,5+0,5
Küzdelem és játék	1		1		1		1	
Sportágválasztás	1		1		1		1	
Helyi tanterv tervezete BC	*25*	*25*	*25*	*25*	*25*	*25*	*27*	*27*

***: választható, óraszáma a jelentkezés függvényében változó**

****: óraszáma szakvélemény alapján, az éves tantárgyfelosztásban jelenik meg**

Óraterv a kerettantervekhez – 5-8. évfolyam								
	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
Tantárgyak	**5. a**	**5. b**	**6. a**	**6. b**	**7. a**	**7. b**	**8. a**	**8 b**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természetismeret	2	3	2,5	3				
Biológia-egészségtan					2	2	1	1,5
Fizika					2	2	1	1,5
Kémia					1	1,5	2	2
Földrajz					1	1,5	2	2
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma-tánc		0,5		0,5				
Hon-és népismeret		0,5		0,5				
Küzdelem és játék	1		1		0,5		0,5	
Informatika	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Tanulásmódszertan	1		0,5					
Sporterkölcstan					0,5		0,5	
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	28	28	31	31	31	31
Helyi tanterv tervezete BC	28	28	28	28	31	31	31	31

CXC. tv. 27.§. **Teh. gond., felzárk.**	2	2	2	2	2	2	2	2

***: választható, óraszáma a jelentkezés függvényében változó**

****: óraszáma szakvélemény alapján, az éves tantárgyfelosztásban jelenik meg**

A szabadon felhasználható órák, csoportalakítás és a csoportbontás elvei

- A szabadon tervezhető órákat az egyes tantárgyak óraszámának növelésére használtuk fel.
- Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet és az informatikát. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A választható tantárgyak illetve szakköri, sportköri foglalkozások esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Napközis csoportok szervezése

A napközis és tanulószobai foglalkozásokat a köznevelés ágazati kerettörvénye nem említi, szemben a nevelési-oktatási intézmények működési szabályairól szóló végrehajtási rendelettel, mely az említett oktatásszervezési formációkat az egyéb foglakozások közé sorolja.

Az egyéb foglakozások – törvényi meghatározás szerint – olyan tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú tevékenykedtetése az iskolába járó gyermekeknek, melyek a tanulók fejlődését szolgálják, s amelyek időkerete az osztályok számára a tanórák megtartásához, osztálybontáshoz és egyéb foglalkozás megtartásához engedélyezett időkeret különbözete, azzal, hogy ennek csak egy része használható fel főszabály szerint a napközis illetve tanulószobai foglakozások megszervezésére (Nkt. 27. § (4)).

A hatályos jogszabályok értelmében iskolánk biztosítja a 16 óráig történő foglalkozások megszervezését a gyermekek számára.

Az egész napos –16 óráig tartó –iskolai foglakozásokon való egyéb foglalkozásokon (napközi illetve a szakköri, sportköri) történő részvétel alól az intézmény vezetője a tanulót a szülő kérelmére felmentheti [Nkt. 55. § (1)];

Az intézményvezető azonban fenntartja azt a jogát, hogy a tanuló tanulmányi eredményének romlása esetén a határozatot felülvizsgálja.

A tanuló kötelezettsége a (törvényes képviselő ill. a szülő által) választott napközis foglalkozásokon való részvétel, továbbá azok rendjének megtartása [Nkt. 46. § (1) a), d) pontja];

A napközis foglalkozások célját, szervezeti formáit, időkereteit az SZMSZ-ben rögzítettük.

Mindennapos testnevelés

Az új köznevelési törvény kiemelt figyelmet szentel a rendszeres testmozgásnak. A törvénynek megfelelő en 2012. 09.01. hatállyal módosítottuk pedagógiai programunkat.

A Nkt. 27. § (11) szabályozása alapján iskolánkban a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol nem sportiskolai oktatás is folyik, megszervezzük a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből

- Az alsó tagozatban heti 4 óra a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- 0,5 óra szervezett úszásoktatással
- 0,5 óra egyéb műveltségterületi sportfoglalkozással biztosítjuk.

Felső tagozatban a normál tantervű osztályokban heti 5 óra a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,

A sportiskolai osztályokban heti 3 óra a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással, valamint

2 óra iskolai sportkörben történő sportolással biztosítjuk.

Az iskolai sportkörben való részvétel a versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

20. 2. Székhelyintézmény

A osztály - két tanítási nyelv B osztály – normál

Iskolánk a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet alapján

- **Az általános tantervű osztályokban** az 1. sz. melléklet által tartalmazott Kerettanterv az általános iskola 1-4., valamint a 2. sz. melléklet által tartalmazott - Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára kerettantervek alapján, beemelve az ÉKP elemeit

- **A két tanítási nyelvű osztályokban** A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló, az emberi erőforrások minisztere által kiadott 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet 2. és 4. mellékletei alapján készítettük el.

A tantervek adaptálásánál figyelembe vettük az Emberi Erőforrások miniszterének 32/2012. (X. 8.) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveiről rendeletét.

Óraterv a kerettantervekhez – 1-4. évfolyam								
	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
Tantárgyak	1. a	1. b	2. a	2. b	3. a	3. b	4. a	4. b
Magyar nyelv és irodalom	7	8¤	7	8¤	7	7¤	7	7¤
Idegen nyelvek	5		5		5		5	3
Matematika	4	5	4	5	4	5	4	4
Erkölcstan	1	1¤	1	1¤	1	1¤	1	1¤
Környezetismeret	1A	1	1A	1	3A	2	3A	2
Ének-zene	2A*	2	2A*	2	2A*	2	2A*	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1A	1	1A	1	1A	1	1A	1
Testnevelés és sport +úszás+tánc	3,5+0,5+1	3,5+0,5+1	3,5+0,5+1	3,5+0,5+1	3,5+0,5+1	3,5+0,5+1	3,5+0,5+1	3,5+0,5+1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	25	25	25	27	27
Helyi tanterv tervezete	28	25	28	25	30	25	30	27

¤ Bábozás és színjátszás elemei beépítve

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam								
	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
Tantárgyak	5. a	5.b	6. a	6.b	7. a	7.b	8. a	8.b
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Idegen nyelvek	5	3	5	3	5	3	5	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	2	2	2	2
Célnyelvi civilizáció	1 A		1 A		1 A		1 A	
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természetismeret	3A	2	3A	2				
Biológia-egészségtan					1,5A	2	1,5A	1,5
Fizika					1,5	2	1,5	1,5
Kémia					1,5	1,5	1,5	2
Földrajz					1,5A	1,5	1,5A	2
Ének-zene	1	1,5	1	1,5	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1,5	1	1,5	1	1	1	1
Dráma és tánc	1	1						
Hon- és népismeret			1	1				
Informatika		1	1	1	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1		1
Testnevelés és sport	4+1 A	4+1	4+1 A	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	28	28	31	31	31	31
Helyi tanterv tervezete	28	28	30	28	33	31	32	31

A szabadon felhasználható órák, csoportalakítás és a csoportbontás elvei

- A szabadon tervezhető órákat az egyes tantárgyak óraszámának növelésére használtuk fel.
- Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet és az informatikát, valamint a célnyelvi civilizációt és az angolul tanított környezetismeret, természetismeret, biológia, földrajz tantárgyakat.
- Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Szakköri, felzárkóztató, tehetségfejlesztő, sportköri foglalkozásokat az adott tanév tantárgyfelosztásának ismeretében a jogszabályokban rögzítettek szerint hirdetjük meg.

A szakértői véleményekben megfogalmazott fejlesztési órákat a törvény által biztosított órakeret terhére végezzük.

Napközis csoportok szervezése

A hatályos jogszabályok értelmében iskolánk biztosítja a 16 óráig történő foglalkozások megszervezését a gyermekek számára.

A napközis foglalkozások célját, szervezeti formáit, időkereteit az SZMSZ-ben rögzítettük.

A tanuló kötelezettsége a (törvényes képviselő, ill. a szülő által) választott napközis foglalkozásokon való részvétel, továbbá azok rendjének megtartása [Nkt. 46. § (1) a), d) pontja];

Az egész napos –16 óráig tartó –iskolai foglakozásokon való egyéb foglalkozásokon (napközi illetve a szakköri, sportköri) történő részvétel alól az intézmény vezetője a tanulót a szülő kérelmére felmentheti [Nkt. 55. § (1)];

Az intézményvezető azonban fenntartja azt a jogát, hogy a tanuló tanulmányi eredményének romlása esetén a határozatot felülvizsgálja.

Témahét

- A témája, feldolgozási metodikája az adott tanév munkatervében kerül megfogalmazásra

Mindennapos testnevelés

A Nkt. 27. § (11) szabályozása alapján iskolánkban a nappali rendszerű iskolai oktatásban megszervezzük a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében.

Alsó tagozaton az óratervben rögzítettek szerint heti 3,5 órában testnevelés órát szervezünk, 0,5 órában úszásoktatást és 1 órában táncfoglalkozást biztosítunk.

Felső tagozatban heti 3 óra a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezései szerint, 1 óra tánccal, és 1 óra iskolai sportkörben való sportolással biztosított. A két tanítási nyelvű osztályokban 3 magyar, 1 angol nyelvű testnevelésórával és 1 óra iskolai sportkörben való részvétellel tesszük lehetővé a mindennapos testnevelést.

Az iskolai sportkörben való részvétel sportegyesületi vagy egyéb, igazolt mozgásos tevékenységgel váltható ki.

20.3. Eötvös Tagiskola

Iskolánk a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet alapján

- **Az általános tantervű osztályokban** az 1. sz. melléklet által tartalmazott Kerettanterv az általános iskola 1-4., valamint a 2. sz. melléklet által tartalmazott - Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára kerettantervek alapján,

- **A sportiskolai osztályokban** a ”Kerettanterv a köznevelési típusú sportiskola neveléséhez – oktatásához” című tanterv alapján,

- **A két tanítási nyelvű osztályokban** A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló, az emberi erőforrások minisztere által kiadott 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet 2. és 4. mellékletei alapján készítettük el.

A tantervek adaptálásánál figyelembe vettük az Emberi Erőforrások miniszterének 32/2012. (X. 8.) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveiről rendeletét.

A szabadon felhasználható órák, csoportbontások

A szabadon felhasználható órákat az egyes tantárgyak heti óraszámának növelésére fordítottuk.

Csoportbontást alkalmazunk az idegen nyelv, informatika, magyar (7-8 évfolyam), matematika (7-8 évfolyam), célnyelvi civilizáció és az angolul tanított környezetismeret, természetismeret, biológia, földrajz tantárgyaknál.

Választható, fakultációs órákat szervezünk művészettörténet tantárgyból felső tagozaton, valamint a német tantárgy magasabb szintű oktatása érdekében 1-8 évfolyamig.

Szakköri, felzárkóztató, tehetségfejlesztő, sportköri foglalkozásokat az adott tanév tantárgyfelosztásának ismeretében a jogszabályokban rögzítettek szerint hirdetjük meg.

A szakértői véleményekben megfogalmazott fejlesztési órákat a törvény által biztosított órakeret terhére végezzük.

Napközi otthon, tanulószoba

Alsó tagozaton a normál tantervű osztályoknál napközi otthonos foglakozásokat szervezünk (négy csoport) 16 óráig, biztosítva a tanulási és szabadidős foglakozásokat.

Felső tagozaton a tanulószobát az igényeknek megfelelően, várhatóan 2-3 csoport számára biztosítunk.

A tanuló kötelezettsége a (törvényes képviselő ill. a szülő által) választott napközis foglalkozásokon való részvétel, továbbá azok rendjének megtartása [Nkt. 46. § (1) a), d) pontja];

Az egész napos –16 óráig tartó –iskolai foglakozásokon való egyéb foglalkozásokon (napközi illetve a szakköri, sportköri) történő részvétel alól az intézmény vezetője a tanulót a szülő kérelmére felmentheti [Nkt. 55. § (1)];

A napközis foglalkozások célját, szervezeti formáit, időkereteit az SZMSZ-ben rögzítettük.

Mindennapos testnevelés

Alsó tagozaton az óratervben rögzítettek szerint heti 3,5 órában testnevelés órát szervezünk, 0,5 órában úszásoktatást és 1 órában táncfoglalkozást biztosítunk.

Felső tagozaton a heti 4 testnevelés órán felül a tanulók 1 órát sportköri, sportegyesületi vagy egyéb, igazolt mozgásos tevékenységgel teljesíthetnek.

A osztály-sportiskola B osztály-két tanítási nyelv C osztály-normál

Óraterv a kerettantervekhez – 1-4. évfolyam												
	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
Tantárgyak	1. a	1. b	1. c	2. a	2. b	2. c	3. a	3. b	3. c	4. a	4. b	4. c
Magyar nyelv és irodalom	7	7	8	7	7	8	7	6	7,5	7	7	7,5
Idegen nyelvek		5			5			5		2	5	3
Matematika	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetis meret	1	1A	1	1	1A	1	1	3A	1,5	1	3A	1,5
Ének-zene	2	2A*	2	2	2A*	2	2	2A*	2	2	2A*	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1A	1	1	1A	1	1	1A	1	1	1A	1
Testnevelés és sport	4,5+0,5	3,5+0,5 +1	3,5+0,5 +1	4,5+0 ,5	3,5+0,5 +1	3,5+0,5 +1	4,5+0 ,5	3,5+0,5 +1	3,5+0,5 +1	4,5+0 ,5	3,5+0,5 +1	3,5+0,5 +1

+úszás+tánc												
Küzdelem és játék	1			1			1			1		
Sportágválasztás	1			1			1			1		
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	25	25	25	25	25	25	27	27	27
Helyi tanterv tervezete	25	28	25	25	28	25	25	29	25	27	30	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam												
	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
Tantárgyak	5. a	5.b	5. c	6. a	6.b	6. c	7. a	7.b	7. c	8. a	8.b	8. c
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Idegen nyelvek	3	5	3	3	5	3	3	5	3	3	5	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Célnyelvi civilizáció		1 A			1 A			1 A			1 A	
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Természetismeret	2	3A	3	2	3A	2,5						
Biológia-egészségtan							1,5	1,5A	2	1,5	1,5A	1,5
Fizika							1,5	1,5	2	1,5	1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2
Földrajz							1,5	1,5A	1,5	1,5	1,5A	2
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1,5	1	1,5	1	1	1	1,5	1	1,5
Dráma és tánc (Küzdelem és játék)+Hon- és népismeret	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5		0,5+0,5	0,5			0,5		

Informatika	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,5		0,5
Testnevelés és sport	5	4+1 A	4+1	5	4+1 A	4+1	5	4+1	4+1	5	4+1	4+1
Tanulásmódszertan	1			0,5								
Sporterkölcstan							0,5			0,5		
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	28	28	28	28	31	31	31	31	31	31
Helyi tanterv tervezete	28	30	28	28	30	28	31	33	31	31	32	31

21. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

21.1. A tanuló felvétele és mentesítése

A Köznevelési törvényben foglaltaknak megfelelően történik.

A tanulói felvételről a tankötelezettség szabályozása szerint kell eljárni.

Az első osztályos tanulók felvétele óvodai szakvélemény alapján történik. Az osztályba sorolásról - szülői kérések lehetséges figyelembe vételével - a főigazgató dönt.

Beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a gyermek azonosítására alkalmas lakcímkártyát
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt, (ha a gyermek óvodás volt),
- vagy ha az óvoda a Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálatát, szakvéleményét javasolta,
- szükség esetén szakértői véleményt.

A 2.-tól 8. osztályokba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről:

- az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola főigazgatója dönt.

21.2. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az iskola magasabb évfolyamába a tanuló akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

- Az 1.-8. évfolyamokra járó tanulóknak legalább az elégséges osztályzatot kell elérniük minden tantárgyból ahhoz, hogy magasabb évfolyamba léphessenek.
- Ha a tanuló (1-8.) tanév végén egy vagy két tárgyból elégtelen minősítést kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
- Ha a tanuló *három, vagy annál több tantárgyból elégtelen* minősítést kap tanév végén (4-8.o.), az évfolyamot ismételni köteles, kivéve, ha a tantestület engedélyezte több tantárgyból a pótvizsga letételét.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulóknak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola intézményvezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola intézményvezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, tantárgyi mulasztása a közoktatási törvényben előírtakat elérte, tantestületi döntés alapján
- magántanuló volt.

A tanuló részére – szülői kérésre – *egy alkalommal engedélyezhető az első évfolyam megismétlése*, abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne.

21.3 Az osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól, vagy a tantestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Akkor is osztályozó vizsgát kell szervezni a magántanuló számára, ha – akár a magántanulói jogviszonyának létesítését megelőző időszakban, akár az órák rendszeres vagy időnkénti látogatásának eredményeként – rendelkezik elegendő osztályzattal ahhoz, hogy az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint le lehetne zárni.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani. Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

A 250 órát elérő mulasztás esetén

- ha hiányzásai ellenére a tanuló tanév közben teljesítménye éremjegyekkel értékelhető volt, akkor a tanuló félévi vagy év végi minősítése a pedagógiai programban szereplő módon minden további nélkül értékelhető, azaz pusztán a hiányzásai miatt nem feltétlenül kell osztályozó vizsgát tennie,
- ha hiányzásai következtében a tanulónak nincs elegendő évközi osztályzata, akkor a tanév végén nem minősíthető, kivételt képez, ha a nevelőtestület hiányzásai ellenére engedélyezi számára az osztályozó vizsgát.

Az elmarasztaló értékelést követő, utólagos, egyedi korrekció lehetőségének esetei:

A továbbhaladás szempontjából releváns periódust követő felkészülési idő elteltéig (augusztus végéig) a tanuló bizonyíthatja, hogy a követelményeket teljesítette.

- Az a tanuló, aki önhibáján kívül akadályoztatva van (pl. betegség miatt), és nem vehet részt az augusztus végi javító-, osztályozó vizsgán annak az iskola igazgatója engedélyezheti, hogy szeptember 01-ig pótolhassa a lemaradását és vizsgákat letehesse. Ha a kitűzött határidőig nem tett javító-, vagy osztályozó vizsgát, akkor a tanulmányait osztályismétléssel folytathatja.

Osztályismétléssel folytathatja tanulmányait az a tanuló, aki:

- a javítóvizsgán vagy az osztályozó vizsgán nem felelt meg, mert elégtelen osztályzatot szerzett,
- a javító, vagy az osztályozó vizsgán a kitűzött időpontban igazolatlanul nem jelent meg,
- a javító-, vagy osztályozó vizsgát indokolatlanul megszakítja

Tanulói jogviszony megszűnése

Közoktatási törvény 75 §.-a szerint

az iskolai tanulmányok befejezése előtt

Okai: Szülői kérés

Lakóhely változtatása

Egyéb változások a gyermek életében (gyermekvédelmi, gyámügyi ok)

Eljárási szabályok: távozási bizonyítvány kiállítása

adott periódus értékelése (ellenőrzőben jegyek közlése)

bizonyítvány kiadása

eü. törzslap kiadása

dolgozatfüzetek kiadása

egyeztetés a fogadó iskolával (lehetőség szerint)

iskolai tanulmányok befejezésekor:

Iskolai végzettséget igazoló végbizonyítvány kiállítása.

23. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

23.1. A pedagógiai program érvényességi ideje

- Az intézmény 2018. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e módosított pedagógiai program alapján.
- Ezen pedagógiai program érvényességi ideje nyolc tanévre - azaz 2018. szeptember 1. napjától 2027. június 30. napjáig szól.
- A 2018-2019-es tanév során a tantestületnek a pedagógiai program teljes - minden fejezetre kiterjedő - felülvizsgálatát, értékelését kell elvégeznie, és szükség esetén módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell bevezetni.
- **Törvények és rendelkezések változása esetén a hatályba lépést követő 30 napon belül kell elvégezni a korrekciót.**

23.2. A pedagógiai program módosítása

- az intézmény fenntartója
- az intézmény igazgatója
- a tantestület szakmai munkaközösségei
- a tantestület bármely tagja
- a szülői szervezet tehet javaslatot.

1. A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a szülői, illetve diák-önkormányzati képviselői útján javasolják.
2. A pedagógiai program módosítását a tantestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
3. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

23.3. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. A pedagógiai program egy-egy teljes példánya a következő személyeknél és intézményeknél tekinthető meg:
    - az intézmény fenntartójánál
    - az intézmény irattárában
    - a feladat-ellátási helyek tanári szobájában
    - a feladat ellátási helyek könyvtárában
    - az intézmény főigazgatójánál, feladat-ellátási helyek vezetőinél.

23.4. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai:

Mellékelve a DÖK véleményezésről készült jegyzőkönyvi kivonat.

Mellékelve az Iskolaszék véleményezésről készült jegyzőkönyvi kivonat.

Mellékelve az Intézményi Tanács véleményezésről készült jegyzőkönyvi kivonat.

Mellékelve a Szülői Szervezet véleményezésről készült jegyzőkönyvi kivonat.

Mellékelve a Nevelőtestület véleményezéséről készült jegyzőkönyvi kivonat és jelenléti ív.